

รายงานของผู้สอบบัญชีและงบการเงิน
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563

รายงานของผู้สอบบัญชี

เสนอ ผู้ถือหุ้นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

ความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ตรวจสอบงบการเงินของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธนาคาร) ซึ่งประกอบด้วย งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น และงบกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน และหมายเหตุประกอบงบการเงิน รวมถึงหมายเหตุสรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเห็นว่า งบการเงินข้างต้นนี้แสดงฐานะการเงินของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสดสำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกัน โดยถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน

เกณฑ์ในการแสดงความเห็น

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้กล่าวไว้ในวรรคความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงินในรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีความเป็นอิสระจากธนาคารตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินที่กำหนดโดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่กำหนดโดยสภาวิชาชีพบัญชีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน และสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ปฏิบัติตามความรับผิดชอบด้านจรรยาบรรณอื่น ๆ ซึ่งเป็นไปตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและข้อกำหนดจรรยาบรรณเหล่านี้ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเชื่อว่าหลักฐานการสอบบัญชีที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้รับเพียงพอและเหมาะสม เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ข้อมูลอื่น

ผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบต่อข้อมูลอื่น ข้อมูลอื่นประกอบด้วย ข้อมูลซึ่งรวมอยู่ในรายงานประจำปี แต่ไม่รวมถึงงบการเงินและรายงานของผู้สอบบัญชีที่อยู่ในรายงานประจำปีนั้น ซึ่งผู้บริหารจะจัดเตรียมรายงานประจำปีให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภายหลังวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีนี้

ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องการเงินไม่ครอบคลุมถึงข้อมูลอื่นและสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไม่ได้ให้ความเชื่อมั่นต่อข้อมูลอื่น

ความรับผิดชอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบงบการเงิน คือ การอ่านและพิจารณาว่าข้อมูลอื่นมีความขัดแย้งที่มีสาระสำคัญกับงบการเงินหรือกับความรู้ที่ได้รับจากการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือปรากฏว่าข้อมูลอื่นมีการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่

เมื่อสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้อ่านรายงานประจำปี หากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปได้ว่าการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องสื่อสารเรื่องดังกล่าวกับผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแล

ความรับผิดชอบของผู้บริหารและผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลต่องบการเงิน

ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดทำและนำเสนองบการเงินเหล่านี้โดยถูกต้องตามที่ควรตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และรับผิดชอบเกี่ยวกับการควบคุมภายในที่ผู้บริหารพิจารณาว่าจำเป็นเพื่อให้สามารถจัดทำงบการเงินที่ปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด

ในการจัดทำงบการเงิน ผู้บริหารรับผิดชอบในการประเมินความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่อง เปิดเผยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อเนื่องตามความเหมาะสม และการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่อง เว้นแต่ผู้บริหารมีความตั้งใจที่จะเลิกธนาคาร หรือหยุดดำเนินงานหรือไม่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องต่อไปได้

ผู้มีหน้าที่ในการกำกับดูแลมีหน้าที่ในการกำกับดูแลกระบวนการในการจัดทำรายงานทางการเงินของธนาคาร

ความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีต่อการตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่า งบการเงินโดยรวมปราศจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญหรือไม่ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด และเสนอรายงานของผู้สอบบัญชีซึ่งรวมความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ด้วย ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลคือความเชื่อมั่นในระดับสูงแต่ไม่ได้รับการรับประกันว่าการปฏิบัติงานตรวจสอบตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชีจะสามารถตรวจพบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญที่มีอยู่ได้เสมอไป ข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอาจเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาดและถือว่ามีสาระสำคัญเมื่อคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผลว่ารายการที่ขัดต่อข้อเท็จจริงแต่ละรายการหรือทุกรายการรวมกันจะมีผลต่อการตัดสินใจทางเศรษฐกิจของผู้ใช้งบการเงินจากการใช้งบการเงินเหล่านี้

ในการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินตามหลักเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดินและมาตรฐานการสอบบัญชี สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ใช้ดุลยพินิจและการสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพตลอดการตรวจสอบ การปฏิบัติงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินรวมถึง

- ระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญในงบการเงิน ไม่ว่าจะเกิดจากการทุจริตหรือข้อผิดพลาด ออกแบบและปฏิบัติตามวิธีการตรวจสอบเพื่อ

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

ตอบสนองต่อความเสี่ยงเหล่านั้น และได้หลักฐานการสอบบัญชีที่เพียงพอและเหมาะสมเพื่อเป็นเกณฑ์ในการแสดงความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ความเสี่ยงที่ไม่พบข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริง อันเป็นสาระสำคัญซึ่งเป็นผลมาจากการทุจริตจะสูงกว่าความเสี่ยงที่เกิดจากข้อผิดพลาด เนื่องจากการทุจริต อาจเกี่ยวกับการสมรู้ร่วมคิด การปลอมแปลงเอกสารหลักฐาน การตั้งใจละเว้นการแสดงข้อมูล การแสดงข้อมูลที่ไม่ตรงตามข้อเท็จจริงหรือการแทรกแซงการควบคุมภายใน

- ทำความเข้าใจในระบบการควบคุมภายในที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ เพื่อออกแบบวิธีการตรวจสอบที่เหมาะสมกับสถานการณ์ แต่ไม่ใช่เพื่อวัตถุประสงค์ในการแสดงความเห็นต่อความมีประสิทธิภาพของการควบคุมภายในของธนาคาร

- ประเมินความเหมาะสมของนโยบายการบัญชีที่ผู้บริหารใช้และความสมเหตุสมผลของประมาณการทางบัญชีและการเปิดเผยข้อมูลที่เกี่ยวข้องซึ่งจัดทำขึ้นโดยผู้บริหาร

- สรุปรูปเกี่ยวกับความเหมาะสมของการใช้เกณฑ์การบัญชีสำหรับการดำเนินงานต่อเนื่องของผู้บริหารและจากหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับ สรุปรูปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญที่เกี่ยวกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่อาจเป็นเหตุให้เกิดข้อสงสัยอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถของธนาคารในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ ถ้าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ข้อสรุปว่ามีความไม่แน่นอนที่มีสาระสำคัญ สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต้องกล่าวไว้ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินโดยให้ข้อสังเกตถึงการเปิดเผยข้อมูลในงบการเงินที่เกี่ยวข้อง หรือถ้าการเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวไม่เพียงพอ ความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเปลี่ยนแปลงไป ข้อสรุปของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นอยู่กับหลักฐานการสอบบัญชีที่ได้รับจนถึงวันที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างไรก็ตาม เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในอนาคตอาจเป็นเหตุให้ธนาคารต้องหยุดการดำเนินงานต่อเนื่อง

- ประเมินการนำเสนอ โครงสร้างและเนื้อหาของงบการเงินโดยรวม รวมถึงการเปิดเผยข้อมูลว่า งบการเงินแสดงรายการและเหตุการณ์ในรูปแบบที่ทำให้มีการนำเสนอข้อมูลโดยถูกต้องตามที่ควรหรือไม่

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้สื่อสารกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำกับดูแลในเรื่องต่าง ๆ ที่สำคัญ ซึ่งรวมถึงขอบเขตและช่วงเวลาของการตรวจสอบตามที่ได้วางแผนไว้ ประเด็นที่มีนัยสำคัญที่พบจากการตรวจสอบ รวมถึงข้อบกพร่องที่มีนัยสำคัญในระบบการควบคุมภายในหากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พบในระหว่างการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

(นายพรชัย จำรูญพานิชย์กุล)

รองผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน

(นางสาวนิษฐา ทศนาพิทักษ์)

ผู้อำนวยการสำนักตรวจสอบการเงินและบริหารพัสดุที่ 4

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563

หน่วย : พันบาท

สินทรัพย์	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
เงินสด		17,251,292	18,134,528
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	8.1	273,148,831	268,964,440
เงินลงทุนสุทธิ	8.2	80,136,603	73,120,572
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	8.3.1	1,212,051,157	501,174,196
ดอกเบี้ยค้างรับ	8.4	24,597,134	6,907,264
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับ		1,236,648,291	508,081,460
หัก รายได้รอดัดบัญชี	8.3.1.2	25,952	32,582
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	8.5	276,813,235	102,542,719
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	8.3	959,809,104	405,506,159
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ			
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล	8.32.2	286,824,509	948,329,919
ดอกเบี้ยค้างรับตามธุรกรรมนโยบายรัฐ			
ส่วนที่ไม่มีการชดเชยความเสียหายจากรัฐบาล	8.32.2	3,464,201	19,663,467
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับ		290,288,710	967,993,386
หัก ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	8.32.3	56,460,953	200,829,300
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	8.32.2.1	233,827,757	767,164,086
ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมปกติ	8.6	16,913,717	19,038,069
ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	8.32.2.2	361,815,594	307,901,183
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	8.7	110,000	76,997
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	8.8	10,796,261	10,841,715
สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ	8.9	124,756	137,632
สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ	8.10	746,684	805,612
สินทรัพย์อื่นสุทธิ	8.11	4,175,352	2,680,392
รวมสินทรัพย์		1,958,855,951	1,874,371,385

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

๒๒๒๕

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

งบแสดงฐานะการเงิน (ต่อ)

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563

หน่วย : พันบาท

	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			
เงินรับฝาก	8.12	1,673,272,496	1,617,760,073
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	8.13	77,080,308	69,797,622
หนี้สินจ่ายคืนเมื่อทวงถาม		514,309	501,500
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	8.14	20,004,999	10,064,302
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	8.15	139,804	156,025
ดอกเบี้ยค้างจ่าย		3,175,824	4,228,424
เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร	8.16	485,994	541,937
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามธุรกรรมปกติ	8.17	306,916	488,794
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	8.32.4	7,587,131	5,771,021
ประมาณการหนี้สิน	8.18	11,020,107	6,993,919
หนี้สินอื่น	8.19	27,273,852	22,523,591
รวมหนี้สิน		1,820,861,740	1,738,827,208
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนเรือนหุ้น	8.20		
ทุนเรือนหุ้นที่กำหนดตามกฎหมาย			
หุ้นสามัญ 800,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		80,000,000	
หุ้นสามัญ 600,000,000 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท			60,000,000
ทุนเรือนหุ้นที่ออกและชำระแล้ว			
หุ้นสามัญ 559,453,385 หุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท		55,945,338	55,945,338
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น		15,021	(7,832)
กำไรสะสม			
จัดสรรแล้ว			
ทุนสำรองตามกฎหมาย		21,643,206	18,843,206
ยังไม่ได้จัดสรร		60,390,646	60,763,465
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น		137,994,211	135,544,177
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น		1,958,855,951	1,874,371,385

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายอภิรมย์ สุขประเสริฐ)

ผู้จัดการ

(นางภาวนา เจริญชัยมงคล)

ผู้อำนวยการฝ่ายการบัญชี

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
งบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563

หน่วย : พันบาท

	หมายเหตุ	2563	2562
รายได้ดอกเบี้ย	8.24	50,195,761	40,490,955
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	8.26	9,550,064	7,341,772
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ		40,645,697	33,149,183
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ		4,353,660	4,100,467
ค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและบริการ		139,145	81,272
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	8.27	4,214,515	4,019,195
กำไรสุทธิจากธุรกรรมเพื่อค้าและปริวรรตเงินตราต่างประเทศ		20,220	14,267
ขาดทุนจากเงินลงทุน		(271)	(33,791)
รายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ	8.28	4,380,996	4,982,704
รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ	8.32.5	43,497,723	51,328,150
รวมรายได้จากการดำเนินงาน		92,758,880	93,459,708
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ			
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงาน		14,208,382	9,996,035
ค่าตอบแทนกรรมการ		8,616	4,744
ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับอาคารสถานที่และอุปกรณ์		2,321,873	1,817,126
ค่าใช้จ่ายอื่น		6,066,262	5,812,028
รวมค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ		22,605,133	17,629,933
ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ	8.32.6	29,991,327	34,344,314
หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	8.29	30,211,589	31,597,609
กำไรสุทธิ		9,950,831	9,887,852
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น			
รายการที่อาจจัดประเภทรายการใหม่เข้าไปในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง			
กำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเมื่อขาย		22,853	(25,939)
รายการที่ไม่จัดประเภทรายการใหม่เข้าไปในกำไรหรือขาดทุนในภายหลัง			
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย		(2,034,875)	-
รวมขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นสุทธิ		(2,012,022)	(25,939)
กำไรเบ็ดเสร็จรวม		7,938,809	9,861,913
กำไรต่อหุ้น			
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาท)		17.79	17.67
หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้			

(นายอภิรมย์ สุขประเสริฐ)

ผู้จัดการ

(นางภาวนา เจริญชัยมงคล)

ผู้อำนวยการฝ่ายการบัญชี

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

งบแสดงการเปลี่ยนแปลงส่วนของผู้ถือหุ้น

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563

หน่วย : พันบาท

หมายเหตุ	ทุนที่ออก และชำระแล้ว	องค์ประกอบอื่น ของส่วนของผู้ถือหุ้น	กำไรสะสม	รวม	
	หุ้นสามัญ	ส่วนเกิน (ต่ำกว่า) ทุน จากการเปลี่ยนแปลง มูลค่าเงินลงทุน	สำรอง ตามกฎหมาย	ยังไม่ได้ จัดสรร	
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 เมษายน 2561	55,945,338	18,107	16,043,206	59,068,567	131,075,218
ปรับปรุงโบนัสเหลือจ่าย	8.21 -	-	-	201,580	201,580
ยอดคงเหลือหลังปรับปรุง	55,945,338	18,107	16,043,206	59,270,147	131,276,798
เงินปันผลจ่าย	8.21 -	-	-	(5,594,534)	(5,594,534)
ทุนสำรองตามกฎหมาย	8.21 -	-	2,800,000	(2,800,000)	-
กำไรเบ็ดเสร็จรวม	-	(25,939)	-	9,887,852	9,861,913
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2562	<u>55,945,338</u>	<u>(7,832)</u>	<u>18,843,206</u>	<u>60,763,465</u>	<u>135,544,177</u>
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 1 เมษายน 2562	55,945,338	(7,832)	18,843,206	60,763,465	135,544,177
ปรับปรุงโบนัสเหลือจ่าย	8.21 -	-	-	105,759	105,759
ยอดคงเหลือหลังปรับปรุง	55,945,338	(7,832)	18,843,206	60,869,224	135,649,936
เงินปันผลจ่าย	8.21 -	-	-	(5,594,534)	(5,594,534)
ทุนสำรองตามกฎหมาย	8.21 -	-	2,800,000	(2,800,000)	-
กำไรเบ็ดเสร็จรวม	-	22,853	-	7,915,956	7,938,809
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563	<u>55,945,338</u>	<u>15,021</u>	<u>21,643,206</u>	<u>60,390,646</u>	<u>137,994,211</u>

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายอภิรมย์ สุขประเสริฐ)

ผู้จัดการ

(นางภาวนา เจริญชัยมงคล)

ผู้อำนวยการฝ่ายการบัญชี

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563

	หน่วย : พันบาท	
	2563	2562
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน		
กำไรสุทธิ	9,950,831	9,887,852
รายการปรับกระทบกำไรสุทธิเป็นเงินสดรับ (จ่าย) จากกิจกรรมดำเนินงาน		
ค่าเสื่อมราคาและรายการตัดบัญชี	1,156,199	1,251,708
หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	30,211,589	31,597,609
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์	(42,632)	(30,098)
ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน	271	33,791
กำไรจากการปริวรรตเงินตราต่างประเทศ	(198)	(347)
ค่าใช้จ่ายจากการสำรองเพื่อการถือครอง-ทรัพย์สินรอการขาย	76,998	-
ค่าใช้จ่ายเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต	2,157,035	403,591
ประมาณการหนี้สิน	1,991,313	246,603
	45,501,406	43,390,709
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	(40,645,697)	(33,149,183)
เงินสดรับดอกเบี้ย	49,131,573	40,160,143
เงินสดจ่ายดอกเบี้ย	(10,602,664)	(7,888,336)
กำไรจากการดำเนินงานก่อนการเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	43,384,618	42,513,333
สินทรัพย์ดำเนินงาน (เพิ่มขึ้น) ลดลง		
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	(4,182,281)	(32,969,712)
เงินลงทุนในหลักทรัพย์เพื่อค้า	315,134	(597,523)
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	(49,689,401)	(80,530,194)
ทรัพย์สินรอการขาย	(110,000)	1,415
ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาล	(51,790,059)	(45,319,646)
สินทรัพย์อื่น	(1,479,904)	(787,112)
หนี้สินดำเนินงานเพิ่มขึ้น (ลดลง)		
เงินรับฝาก	55,512,423	88,029,705
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	7,282,686	36,175,919
หนี้สินจำคืนเมื่อทวงถาม	12,810	(183,384)
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐ	1,634,232	2,241,353
หนี้สินอื่น	2,640,300	3,123,969
เงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมดำเนินงาน	3,530,558	11,698,123

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563

หน่วย : พันบาท

	2563	2562
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน		
เงินสรับจากการขายเงินลงทุนในหลักทรัพย์	26,164,945	23,061,309
เงินสดจ่ายในการซื้อเงินลงทุนในหลักทรัพย์	(33,916,041)	(25,971,905)
เงินสดจ่ายในการซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	(852,420)	(721,879)
เงินสดจ่ายในการซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(169,828)	(139,135)
เงินสรับจากการขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	66,857	72,244
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(8,706,487)	(3,699,366)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน		
เงินสรับจากตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	10,000,000	-
เงินสดจ่ายชำระคืนตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	(59,303)	(3,123,070)
เงินสดจ่ายตามสัญญาเช่าการเงิน	(53,525)	(24,190)
เงินสดจ่ายเงินปันผล	(5,594,534)	(5,594,534)
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	4,292,638	(8,741,794)
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงสุทธิ	(883,291)	(743,037)
ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนที่มีต่อเงินสด	55	386
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นงวด	18,134,528	18,877,179
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นสุดงวด	17,251,292	18,134,528

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

(นายอภิรมย์ สุขประเสริฐ)

ผู้จัดการ

(นางภาวนา เจริญชัยมงคล)

ผู้อำนวยการฝ่ายการบัญชี

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563

หมายเหตุ	หน้า
1. ข้อมูลทั่วไป	13
2. เกณฑ์การเสนองบการเงิน	13
2.1 เกณฑ์การจัดทำและเสนองบการเงิน	13
2.2 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกและปรับปรุงใหม่ที่มีผลบังคับใช้ในงวดบัญชีปัจจุบัน	14
2.3 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกและปรับปรุงใหม่แต่ยังไม่มีผลบังคับใช้	14
3. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ	16
3.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	16
3.2 การรับรู้รายได้	16
3.3 การรับรู้ค่าใช้จ่าย	16
3.4 เงินลงทุนในหลักทรัพย์	16
3.5 เงินให้สินเชื่อ	17
3.6 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	17
3.7 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา	18
3.8 ทรัพย์สินรอการขาย	19
3.9 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	19
3.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	19
3.11 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน	19
3.12 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าดำเนินงาน	20
3.13 สิทธิการเช่า	20
3.14 การด้อยค่าของสินทรัพย์	20
3.15 เงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ	20
3.16 เงินกู้ที่มีข้อตกลงเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเป็นพิเศษ	20
3.17 เงินฝากสงเคราะห์ชีวิต	20
3.18 กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน	21
3.19 ผลประโยชน์ของพนักงาน	21
3.20 การวัดมูลค่ายุติธรรม	21

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563

หมายเหตุ	หน้า
4. การบริหารความเสี่ยง	22
4.1 กรอบการบริหารความเสี่ยง	22
4.2 ข้อมูลความเสี่ยง ธ.ก.ส.	22
4.3 มูลค่ายุติธรรมของตราสารการเงิน	26
5. มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน	27
6. การดำรงเงินกองทุน	27
7. ประมาณการและข้อสมมติฐาน	28
8. ข้อมูลเพิ่มเติม	28
8.1 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ (สินทรัพย์)	28
8.2 เงินลงทุนสุทธิ	29
8.3 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบียค้างรับสุทธิ	31
8.4 ดอกเบียค้างรับ	33
8.5 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	34
8.6 ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมปกติ	34
8.7 ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	35
8.8 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	35
8.9 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ	36
8.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ	36
8.11 สินทรัพย์อื่นสุทธิ	36
8.12 เงินรับฝาก	37
8.13 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ (หนี้สิน)	38
8.14 ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	38
8.15 หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	39
8.16 เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร	39
8.17 เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามธุรกรรมปกติ	40
8.18 ประมาณการหนี้สิน	40
8.19 หนี้สินอื่น	43
8.20 ทุนเรือนหุ้น	44

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563

หมายเหตุ	หน้า
8.21 การจัดสรรกำไรและการจ่ายเงินปันผล	45
8.22 ภาวะผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น	46
8.23 ภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร	46
8.24 รายได้ดอกเบี้ย	48
8.25 รายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ	49
8.26 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย	49
8.27 รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	50
8.28 รายได้จากกิจการดำเนินงานอื่น ๆ	50
8.29 หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	50
8.30 สัญญาเช่าระยะยาว	51
8.31 ฐานะและผลการดำเนินงานที่สำคัญ	52
8.32 ธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA)	52
8.33 การดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	75
8.34 การดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557	75
8.35 ผลการดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร	77
8.36 การอนุมัติงบการเงิน	78

๗๖๗

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563

.....

1. ข้อมูลทั่วไป

1.1 ข้อมูลทั่วไปของ ธ.ก.ส.

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2509 และแก้ไขเพิ่มเติม เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทธนาคารเฉพาะกิจในสังกัดกระทรวงการคลัง มีภารกิจหลักในการเป็นสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาชนบทซึ่งเป็นกลไกสำคัญของรัฐบาล โดยให้ความช่วยเหลือทางการเงินและสนับสนุนการพัฒนาแก่กลุ่มเป้าหมายในชนบทไทยทั้งที่เป็นเกษตรกร ผู้ประกอบการ กลุ่มบุคคล องค์กรของชุมชน และสหกรณ์ทุกประเภท ที่เป็นองค์ประกอบในระบบเศรษฐกิจฐานรากของประเทศไทย นอกจากนี้ยังได้รับมอบหมายภารกิจสำคัญจากรัฐบาลเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรอันเนื่องมาจากภาระหนี้สินและราคาผลิตผลตกต่ำ (หมายเหตุ 8.6 8.17 8.32 8.33 8.34 และ 8.35)

1.2 ผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ในไตรมาส 4 ของปีบัญชี 2562 ที่มีแนวโน้มลุกลามและส่งผลกระทบต่อธุรกิจและประชาชนทั่วไป ธ.ก.ส. ได้ติดตามสถานการณ์และดำเนินการตามประกาศพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉินและประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยเกี่ยวกับมาตรการให้ความช่วยเหลือลูกหนี้และเจ้าหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวในเชิงรุก โดยเน้นให้ความช่วยเหลือด้านสภาพคล่องและเร่งปรับโครงสร้างหนี้ อาทิ การพักชำระหนี้ต้นเงินและดอกเบี้ยเงินกู้ การปรับลดอัตราดอกเบี้ย การช่วยเหลือลูกหนี้ด้วยการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เชิงป้องกัน (Pre - Emptive) การแก้ไขหนี้ด้อยคุณภาพ (Non - Performing Loan : NPL) และการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนเพื่อเสริมสภาพคล่องแก่ลูกหนี้ที่มีศักยภาพ ซึ่งการผ่อนปรนและให้ความช่วยเหลือดังกล่าวยังไม่ส่งผลกระทบต่องบการเงินในปีปัจจุบันอย่างมีนัยสำคัญ อย่างไรก็ตามผลกระทบทางบัญชีที่อาจเกิดขึ้นในปีบัญชี 2563 ในเรื่องต่าง ๆ เช่น การรับรู้รายได้ การจัดชั้นลูกหนี้ และการกันเงินสำรองของลูกหนี้ เป็นต้น ผู้บริหาร ธ.ก.ส. มีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อหาแนวทางดำเนินการที่เหมาะสมต่อไป

2. เกณฑ์การเสนองบการเงิน

2.1 เกณฑ์การจัดทำและเสนองบการเงิน

งบการเงินสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563 ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรได้จัดทำขึ้น ตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 ซึ่งหมายความรวมถึงมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 รวมถึงการตีความและแนวปฏิบัติทางการบัญชีที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี และแสดงรายการตามข้อกำหนดในประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย ที่ สกส. 27/2562 ลงวันที่ 2 กันยายน 2562 เรื่อง การจัดทำและการประกาศงบการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ รวมทั้งประกาศธนาคารแห่งประเทศไทยที่เกี่ยวข้อง

รอบระยะเวลาบัญชีเริ่มตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน และสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม ของปีบัญชีถัดไป

งบการเงินได้รวมรายการบัญชีที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการกิจสำคัญของรัฐบาลเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของเกษตรกรในโครงการต่าง ๆ ในกรณีที่ใช้เงินทุนของ ธ.ก.ส. ในการดำเนินการตามโครงการนโยบายรัฐหรือเงินที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายในการดำเนินโครงการต่าง ๆ เหล่านั้นไปก่อน ซึ่งอยู่ระหว่างรอรัฐบาลจัดหาเงินกู้หรือจัดสรรเงินงบประมาณเพื่อใช้ในการดำเนินโครงการ และจำนวนเงินสำรองจ่ายต้องไม่เกินวงเงินที่กำหนดในมติคณะรัฐมนตรี ดังนี้

๗๒๕

1. โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ภายในวงเงิน 90,000 ล้านบาท รวมถึงโครงการรับจํานำข้าวเปลือกนาปี 2555 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554

2. โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555

3. โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 ซึ่งเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 3 กันยายน 2556 และตามหนังสือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ คสช (สล)/1 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2557

2.2 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกและปรับปรุงใหม่ที่มีผลบังคับใช้ในงวดบัญชีปัจจุบัน

ธ.ก.ส. ได้นำมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกและปรับปรุงใหม่ตามประกาศของสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงิน ที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2562 ฉบับที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. มาถือปฏิบัติแล้ว ซึ่งผู้บริหารของ ธ.ก.ส. พิจารณาแล้วว่าไม่มีผลกระทบต่อความเป็นสาระสำคัญต่อนโยบายการบัญชีและงบการเงินของ ธ.ก.ส.

2.3 มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี และการตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงินที่ออกและปรับปรุงใหม่แต่ยังไม่มีผลบังคับใช้

สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศเกี่ยวกับมาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการบัญชี การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และแนวปฏิบัติทางการบัญชี ซึ่งปรับปรุงในปี 2562 และได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว แต่ยังไม่ผลบังคับใช้ เฉพาะที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ดังนี้

2.3.1 มีผลบังคับใช้สำหรับงบการเงินที่มีรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563

มาตรฐานการบัญชี	วันที่มีผลบังคับใช้
ฉบับที่ 1 การนำเสนองบการเงิน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 7 งบกระแสเงินสด	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 8 นโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชีและข้อผิดพลาด	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 10 เหตุการณ์ภายหลังรอบระยะเวลารายงาน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 16 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 19 ผลประโยชน์ของพนักงาน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 21 ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 23 ต้นทุนการกู้ยืม	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 24 การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 26 การบัญชีและการรายงานโครงการผลประโยชน์เมื่อออกจากงาน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 28 เงินลงทุนในบริษัทร่วมและการร่วมค้า	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 32 การแสดงรายการเครื่องมือทางการเงิน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 33 กำไรต่อหุ้น	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 34 การรายงานทางการเงินระหว่างกาล	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 36 การด้อยค่าของสินทรัพย์	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 37 ประมาณการหนี้สิน หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น และสินทรัพย์ที่อาจเกิดขึ้น	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 38 สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 40 อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	1 มกราคม 2563

<u>มาตรฐานการรายงานทางการเงิน</u>		<u>วันที่มีผลบังคับใช้</u>
ฉบับที่ 1	การนำมาตรฐานการรายงานทางการเงินมาใช้เป็นครั้งแรก	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 4	สัญญาประกันภัย	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 5	สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนที่ถือไว้เพื่อขายและการดำเนินงานที่ยกเลิก	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 7	การเปิดเผยข้อมูลเครื่องมือทางการเงิน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 9	เครื่องมือทางการเงิน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 13	การวัดมูลค่ายุติธรรม	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 15	รายได้จากสัญญาที่ทำกับลูกค้า	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 16	สัญญาเช่า	1 มกราคม 2563
<u>การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน</u>		<u>วันที่มีผลบังคับใช้</u>
ฉบับที่ 1	การเปลี่ยนแปลงในหนี้สินที่เกิดขึ้นจากการรื้อถอน การบูรณะ และหนี้สินที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 10	การรายงานทางการเงินระหว่างกาลและการตัดยค่า	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 14	ข้อจำกัดสินทรัพย์ตามโครงการผลประโยชน์ข้อกำหนดเงินทุนขั้นต่ำ และปฏิสัมพันธ์ของรายการเหล่านี้สำหรับมาตรฐานการบัญชี ฉบับที่ 19 เรื่อง ผลประโยชน์ของพนักงาน	1 มกราคม 2563
ฉบับที่ 21	เงินที่นำส่งรัฐ	1 มกราคม 2563
<u>แนวปฏิบัติทางการบัญชี</u>		<u>วันที่มีผลบังคับใช้</u>
	เรื่อง เครื่องมือทางการเงินและการเปิดเผยข้อมูลสำหรับธุรกิจประกันภัย	1 มกราคม 2563

มาตรฐานการบัญชี มาตรฐานการรายงานทางการเงิน การตีความมาตรฐานการรายงานทางการเงิน และแนวปฏิบัติทางการบัญชี ที่ออกและปรับปรุงใหม่ ที่กำหนดให้ถือปฏิบัติกับงบการเงินสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มในหรือหลังวันที่ 1 มกราคม 2563 เป็นต้นไป ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. ได้ประเมินผลกระทบแล้วเห็นว่า มาตรฐานฉบับดังกล่าวข้างต้นจะไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่องบการเงินของ ธ.ก.ส. เว้นแต่มาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 16 เรื่อง สัญญาเช่า ธ.ก.ส. อยู่ระหว่างการประเมินผลกระทบและดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ถือปฏิบัติได้ทันตามรอบระยะเวลาที่มีผลบังคับใช้

สำหรับมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินกลุ่มเครื่องมือทางการเงินจะมีผลกระทบต่องบการเงินของ ธ.ก.ส. สำหรับการจัดประเภทและวัดมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินทางการเงิน การคำนวณการตัดยค่าของเครื่องมือทางการเงิน การแสดงรายการ และการเปิดเผยข้อมูลสำหรับเครื่องมือทางการเงินเมื่อมีผลบังคับใช้ในรอบระยะเวลาที่กล่าวถึง ธ.ก.ส. จึงได้มีการจัดตั้งคณะทำงานโครงการในการกำหนดนโยบาย แผนงานบริหารโครงการต่อกระบวนการปฏิบัติงานกับระบบงาน รวมทั้งดำเนินการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด ซึ่ง ธ.ก.ส. อยู่ในระหว่างดำเนินการตามแผนงานเพื่อรองรับการปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าว ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้ให้ความเห็นชอบการขยายระยะเวลาการปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 9 เรื่อง เครื่องมือทางการเงินของสถาบันการเงินเฉพาะกิจออกไปอีก 5 ปี จนถึงวันที่ 1 มกราคม 2568 ทั้งนี้ หากสถาบันการเงินเฉพาะกิจแห่งใด พิจารณาแล้วเห็นว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวจะไม่กระทบต่อการดำเนินงานตามพันธกิจและเป็นประโยชน์ในภาพรวม รวมทั้งมีความพร้อมที่เริ่มปฏิบัติได้ก่อนวันที่ 1 มกราคม 2568 ก็สามารถดำเนินการได้ตามความสมัครใจ ตามบันทึกข้อความของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง ที่ กค 1006/1254 ลงวันที่ 19 มีนาคม 2562

3. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

3.1 เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ในงบกระแสเงินสดหมายความรวมถึงเงินสดในมือและรายการเงินสดระหว่างเรียกเก็บ

3.2 การรับรู้รายได้

3.2.1 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน รับรู้เกณฑ์คงค้าง

3.2.2 เงินลงทุนในตราสารหนี้และตราสารทุน รับรู้ตามวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริง

3.2.3 ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

(1) เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล และสินเชื่ออื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ยกเว้นดอกเบี้ยจากเงินให้สินเชื่อที่หลังจากครบกำหนดชำระตามสัญญา ค้างชำระดอกเบี้ยหรือต้นเงินและดอกเบี้ย ตั้งแต่ 3 เดือนขึ้นไป จะบันทึกยกเลิกดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกเป็นรายได้ออกจากบัญชี โดยจะบันทึกรับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับชำระจริง

(2) เงินให้สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ และเงินให้กู้ยืมบุคคลอื่นรับใช้หนี้ รับรู้เป็นรายได้เมื่อได้รับชำระจริง

3.2.4 ดอกเบี้ยเงินชดเชยต้นทุนเงินโครงการนโยบายรัฐ

(1) โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร รับรู้รายได้เงินชดเชยต้นทุนเงินตามเกณฑ์คงค้าง

(2) โครงการประกันรายได้และโครงการนโยบายรัฐอื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

3.2.5 เงินชดเชยค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ

(1) โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

(2) โครงการประกันรายได้ และโครงการนโยบายรัฐอื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้างตามระยะเวลาวันสิ้นสุดแต่ละโครงการ

3.2.6 รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.2.7 เงินปันผล รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง ณ วันที่มีสิทธิได้รับเงินปันผล

3.3 การรับรู้ค่าใช้จ่าย

3.3.1 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.3.2 ค่าธรรมเนียมและบริการ รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.3.3 ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น รับรู้ตามเกณฑ์คงค้าง

3.4 เงินลงทุนในหลักทรัพย์

เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนในความต้องการของตลาดที่เป็นหลักทรัพย์เพื่อค้า แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม กำไรหรือขาดทุนที่เกิดจากการขายหลักทรัพย์เพื่อค้าและกำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการปรับมูลค่ายุติธรรม รับรู้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยแสดงรวมอยู่ในกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากธุรกิจกรรมเพื่อค้าและปริวรรตเงินตราต่างประเทศ

เงินลงทุนในตราสารหนี้หรือตราสารทุนที่อยู่ในความต้องการของตลาดที่จัดประเภทเป็นเงินลงทุนเพื่อขาย แสดงด้วยมูลค่ายุติธรรม หักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) กำไรหรือขาดทุนที่ยังไม่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่ายุติธรรม รับรู้ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยแสดงอยู่ในกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่น และแสดงผลสะสมในองค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น โดยจะรับรู้กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจริงเมื่อจำหน่ายเงินลงทุนนั้น

เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถือไว้จนครบกำหนด แสดงในราคาทุนตัดจำหน่ายด้วยวิธีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) ส่วนเกินหรือส่วนต่ำกว่ามูลค่าจะปรับกับรายได้เงินลงทุนในตราสารหนี้ทุกวัน

เงินลงทุนในตราสารทุนที่ไม่อยู่ในความต้องการของตลาด ประเภทเงินลงทุนทั่วไปแสดงด้วยราคาทุนสุทธิจากค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) และบันทึกรับรู้ขาดทุน (กลับรายการ) จากการด้อยค่าของเงินลงทุนในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น โดยแสดงรวมในกำไร (ขาดทุน) สุทธิจากเงินลงทุน

3.5 เงินให้สินเชื่อ

เงินให้สินเชื่อแสดงเฉพาะต้นเงินคงเหลือ เงินเบิกเกินบัญชีแสดงยอดต้นเงินรวมดอกเบี้ย สำหรับเงินให้สินเชื่ออิสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระและเช่าซื้อแสดงด้วยจำนวนหนี้ตามสัญญารวมค่านายหน้าและค่าใช้จ่ายทางตรงเริ่มแรกจากการให้เช่าซื้อ และแยกแสดง รายได้รอตัดบัญชีเป็นรายการหักจากเงินให้สินเชื่อ

ส่วนลดจากตัวเงินรับที่ยังไม่รับรู้เป็นรายได้ แสดงรวมอยู่ในหนี้สินอื่น

3.6 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

ธ.ก.ส. ตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ โดยถือปฏิบัติให้สอดคล้องกับเกณฑ์การกันเงินสำรองของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โดยจัดกลุ่มลูกหนี้จำแนกตามอายุหนี้ค้ำรายบัญชีแบ่งเป็น 5 ระดับ ตามคุณภาพของลูกหนี้ ดังนี้

- (1) สินทรัพย์จัดชั้นปกติ หมายถึง ลูกหนี้ปกติและลูกหนี้ที่ค้ำชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันไม่เกิน 1 เดือน
- (2) สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้ำชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 1 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ
- (3) สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้ำชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 3 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ
- (4) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้ำชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 6 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ
- (5) สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ หมายถึง ลูกหนี้ที่ค้ำชำระต้นเงินหรือดอกเบี้ยเป็นระยะเวลารวมกันเกินกว่า 12 เดือน นับแต่วันถึงกำหนดชำระ และลูกหนี้ดำเนินคดี

การกันเงินสำรอง การคำนวณการกันเงินสำรองของลูกหนี้ที่มีหลักประกัน ธ.ก.ส. ไม่ได้นำมูลค่าหลักประกันมาใช้ในการคำนวณ เนื่องจากหลักประกันส่วนใหญ่เป็นที่ดินของเกษตรกรรายย่อย โดยแบ่งการกันเงินสำรองเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

(1) การกันเงินสำรองตามเกณฑ์ปกติ

กันเงินสำรองตามลักษณะการจัดชั้นสินทรัพย์แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สินทรัพย์จัดชั้นปกติ (ค้ำ 0 - 1 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 1 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

กลุ่มที่ 2 สินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ (ค้ำเกิน 1 - 3 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 2 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

กลุ่มที่ 3 สินทรัพย์จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน (ค้ำเกิน 3 - 6 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

กลุ่มที่ 4 สินทรัพย์จัดชั้นสงสัย (ค้ำเกิน 6 - 12 เดือน)

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

กลุ่มที่ 5 สินทรัพย์จัดชั้นสงสัยจะสูญ (ค้ำเกิน 12 เดือนขึ้นไป) และลูกหนี้ดำเนินคดี

กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

(2) การกันเงินสำรองเกณฑ์ตามความจำเป็น

การกันเงินสำรองเกณฑ์ตามความจำเป็นแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 เงินให้สินเชื่อเพื่อการปรับปรุงโครงสร้างหนี้และเงินให้กู้ยืมบุคคลอื่นรับใช้หนี้ กันเงินสำรองในอัตราร้อยละ 100 ของยอดหนี้ค้ำตามบัญชี

กลุ่มที่ 2 ลูกหนี้เงินกู้ประชาชนและลูกหนี้เงินกู้ซึ่งไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้พิจารณาการกันเงินสำรองตามความจำเป็น โดยพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพของลูกหนี้ สำหรับกลุ่มลูกหนี้ที่มีความเสี่ยงและไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้กันสำรองในอัตราร้อยละ ของความเสียหายที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

ทั้งนี้ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. ได้มีการทบทวนนโยบายการกันเงินสำรอง โดยพิจารณาตามคุณภาพของลูกหนี้เป็นประจำทุกปี หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญถือเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น หนี้สูญที่ได้รับคืนแสดงเป็นรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ

3.7 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ เพื่อผ่อนคลายภาระในการชำระหนี้ของลูกหนี้และสะท้อนความสามารถในการชำระหนี้ของลูกหนี้อย่างแท้จริง โดยมีเจตนารมณ์เพื่อมุ่งเน้นการแก้ไขหนี้ให้ ธ.ก.ส. มีโอกาสรับเงินคืนและหนี้นั้นยังคงสามารถก่อประโยชน์สูงสุดต่อทั้ง ธ.ก.ส. และลูกหนี้เอง ทั้งนี้ ธ.ก.ส. ได้จัดทำนโยบายการปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยสอดคล้องกับแนวนโยบายธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เรื่อง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของสถาบันการเงินเฉพาะกิจ โดยให้ดำเนินการได้ ดังนี้

3.7.1 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ ธ.ก.ส. ไม่มีส่วนสูญเสีย ได้แก่ การลดอัตราดอกเบี้ยให้แก่ลูกหนี้ตามภาวะตลาด หรือเพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกหนี้หรือการขยายเวลาชำระหนี้ออกไป โดยอาจมีการตกลงให้มีระยะเวลาการปลอดหนี้ โดยลูกหนี้ยังคงจ่ายชำระดอกเบี้ยในอัตราที่ระบุไว้ในสัญญาเดิมและ ธ.ก.ส. ได้วิเคราะห์แล้วคาดว่าจะได้รับชำระต้นเงินและดอกเบี้ยคืนครบถ้วนตามสัญญาการให้กู้ยืม

3.7.2 การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่ ธ.ก.ส. มีส่วนสูญเสีย เนื่องจาก

(1) มีการลดต้นเงินหรือดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกเป็นรายได้แล้วให้ลูกหนี้ หรือ
 (2) มีการรับโอนทรัพย์สินที่มีมูลค่ายุติธรรมต่ำกว่ายอดหนี้ที่ตัดจำหน่ายไป หรือ
 (3) มีการผ่อนปรนเงื่อนไขการชำระหนี้ ซึ่งทำให้มูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดรับต่ำกว่ามูลหนี้ตามบัญชีของลูกหนี้รวมดอกเบี้ยค้างรับที่บันทึกเป็นรายได้แล้ว หรือ

(4) มีส่วนสูญเสียจากการคำนวณโดยใช้มูลค่ายุติธรรมของหนี้หรือการใช้มูลค่ายุติธรรมของหลักประกันหรือมีส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้อื่นเนื่องมาจากเหตุผลอื่น เช่น การแปลงหนี้เป็นทุน

การปรับปรุงโครงสร้างหนี้สำหรับลูกหนี้ที่มีปัญหาเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในโครงการต่าง ๆ ที่ลูกหนี้ประสบปัญหาการชำระหนี้ ซึ่งเป็นไปตามวิธีปฏิบัติการแก้ไขปัญหานี้สินของเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. และหากมีส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้จะบันทึกบัญชีขาดทุนจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

นอกจากนี้ ธปท. ได้มีข้อกำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจให้การช่วยเหลือลูกหนี้ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจไทย ในระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2564 โดยกำหนดคำจำกัดความเพิ่มเติม “การปรับปรุงโครงสร้างหนี้” (Debt Restructuring : DR) หมายถึง การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่เกิดจากความเสี่ยงด้านเครดิตของลูกหนี้ที่เพิ่มขึ้น จำแนกเป็น

(1) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่ยังไม่ด้อยคุณภาพ (Non - Performing Loan : NPL) ซึ่งเป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ในลักษณะเชิงป้องกัน (Pre - Emptive) ตั้งแต่เริ่มมีสัญญาณของการมีปัญหาในการชำระหนี้ โดยลูกหนี้ยังไม่เป็นหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (NPL) แต่มีส่วนสูญเสียจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

(2) การปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของลูกหนี้ที่ด้อยคุณภาพ (NPL) ถือเป็นปรับปรุงโครงสร้างหนี้ที่มีปัญหา (Troubled Debt Restructuring : TDR) ไม่ว่าจะหรือไม่มีส่วนสูญเสียก็ตาม

ทั้งนี้ กรณีมีการปรับเงื่อนไขของสัญญาตามประมาณการกระแสเงินสดในอนาคตที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกหนี้ โดยลูกหนี้ไม่มีความเสี่ยงด้านเครดิตเพิ่มขึ้น เช่น การลดอัตราดอกเบี้ยให้แก่ลูกหนี้ตามภาวะตลาด จะไม่ถือว่าการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการชำระหนี้ดังกล่าว เป็นการปรับปรุงโครงสร้างหนี้

3.8 **ทรัพย์สินรอกการขาย** ประกอบด้วย อสังหาริมทรัพย์แสดงบัญชีในราคาทุนหรือมูลค่าตลาดที่ต่ำกว่าหักค่าเผื่อการด้อยค่า (ถ้ามี) และรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าหรือกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นค่าใช้จ่ายหรือรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น กำไรหรือขาดทุนจากการขายทรัพย์สินรอกการขายหลังหักค่าใช้จ่ายในการขาย รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น แนวทางในการคำนวณค่าเผื่อการด้อยค่า ดังนี้

3.8.1 ให้ประเมินราคาทรัพย์สินรอกการขายทุกปี ตั้งแต่บัญชีถัดจากปีที่ได้รับทรัพย์สินมา

3.8.2 การเลือกผู้ใช้ประเมินราคา (ที่ดิน)

3.8.2.1 ใช้ผู้ประเมินราคาภายนอก ถ้าทรัพย์สินรอกการขายมีมูลค่าการได้มาแต่ละแปลงสูงกว่า 50 ล้านบาท กรณีไม่สามารถแยกจำหน่ายจากกันได้ ให้พิจารณารวมกันทุกแปลง

3.8.2.2 ใช้ผู้ประเมินภายในหรือภายนอก ถ้าทรัพย์สินรอกการขายมีมูลค่าการได้มาแต่ละแปลงไม่เกิน 50 ล้านบาท

3.8.3 **คำนวณค่าเผื่อการด้อยค่า** กรณีที่ราคาประเมินต่ำกว่าราคาทุน หรือราคาประเมินต่ำกว่ามูลค่าคงเหลือตามบัญชี

3.9 **ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์** แสดงในราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม ค่าเสื่อมราคาคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ ดังนี้

อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	15 - 50 ปี
การต่อเติมอาคาร	20 ปี
ยานพาหนะและอุปกรณ์	
- ยานพาหนะ (รถยนต์) หลังหักราคาซาก 20 %	5 ปี
- ยานพาหนะ (รถจักรยานยนต์ และเรือยนต์) หลังหักราคาซาก 19 %	4 ปี
- เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	3 - 10 ปี
- รูปหล่อ / ประติมากรรมขนาดใหญ่	50 ปี
อุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่ายสื่อสาร	4 ปี
คอมพิวเตอร์ (Server)	5 ปี
ส่วนปรับปรุงอาคาร	10 ปี

ทรัพย์สินที่มีมูลค่าการได้มาไม่เกิน 5,000 บาท ถือเป็นค่าใช้จ่ายในงวดบัญชีที่ซื้อ กำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่ายสินทรัพย์รับรู้เป็นรายได้หรือค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.10 **สินทรัพย์ไม่มีตัวตน** ประกอบด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ลิขสิทธิ์ และรายการในการพัฒนาระบบคอมพิวเตอร์แสดงในราคาทุนหักค่าตัดจำหน่ายสะสมและค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์ (ถ้ามี) ค่าตัดจำหน่ายคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุการให้ประโยชน์ของสินทรัพย์ และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ดังนี้

โปรแกรมคอมพิวเตอร์ 3 - 10 ปี

3.11 **สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงิน** บันทึกรับรู้สัญญาเช่าการเงินเป็นสินทรัพย์และหนี้สินในงบแสดงฐานะการเงินด้วยมูลค่าปัจจุบันสุทธิของจำนวนเงินขั้นต่ำที่ต้องจ่ายตามสัญญาเช่า หรือมูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ที่เช่า แล้วแต่ราคาใดจะต่ำกว่า โดยจำนวนขั้นต่ำที่ต้องจ่ายจะป็นส่วนระหว่างหนี้สินและค่าใช้จ่ายทางการเงินเพื่อให้ได้อัตราดอกเบี้ยคงที่ต่อหนี้สินคงค้างอยู่ ภาระผูกพันตามสัญญาเช่าหักค่าใช้จ่ายทางการเงินจะแสดงรวมอยู่ในหนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินส่วนดอกเบี้ยจ่ายจะบันทึกในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นตลอดอายุของสัญญาเช่า สินทรัพย์ที่ได้มาจากสัญญาเช่าการเงินจะคิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการให้ประโยชน์โดยประมาณของสินทรัพย์นั้น

3.12 สิทธิพิเศษตามสัญญาเช่าดำเนินงาน บันทึกในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ตามจำนวนเงินที่ต้องจ่ายภายใต้สัญญาเช่าดำเนินงานโดยใช้วิธีเส้นตรงตลอดอายุของสัญญาเช่านั้น

ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการยกเลิกสัญญาเช่าดำเนินงานก่อนหมดอายุสัญญาเช่า เช่น เบี้ยปรับที่ต้องจ่ายให้แก่ผู้ให้เช่าจะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาบัญชีที่การยกเลิกนั้นเกิดขึ้น

3.13 สิทธิการเช่า สิทธิการเช่าแสดงด้วยราคาทุนหลังหักค่าตัดจำหน่ายสะสม โดย ธ.ก.ส. แสดงเป็นส่วนหนึ่งของรายการสินทรัพย์อื่นในงบแสดงฐานะการเงิน ค่าตัดจำหน่ายคำนวณตามวิธีเส้นตรงตามอายุของสัญญาเช่า สิทธิการเช่าสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งส่วนใหญ่สร้างบนที่ดินราชพัสดุ ตัดจำหน่ายตามอายุของสัญญาเช่าที่ดิน และรับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.14 การด้อยค่าของสินทรัพย์ สินทรัพย์คงเหลือ ณ วันสิ้นงวด ธ.ก.ส. ได้สอบทานการด้อยค่าเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ดังกล่าวสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับ โดยการสอบทานจะพิจารณาแต่ละรายการ ในกรณีที่ราคาตามบัญชีสูงกว่าที่คาดว่าจะได้รับสินทรัพย์จะบันทึกรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าเป็นค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น ๆ และจะบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าเมื่อมีข้อบ่งชี้ว่าการด้อยค่าดังกล่าวไม่มีอยู่อีกต่อไปหรือยังคงมีอยู่แต่เป็นไปในทางที่ลดลง โดยบันทึกกลับรายการขาดทุนจากการด้อยค่าในบัญชีรายได้จากการดำเนินงานอื่น ๆ ในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

3.15 เงินกู้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศ บันทึกบัญชีเป็นเงินบาทตามอัตราขายฝากของธนาคารแห่งประเทศไทย

3.16 เงินกู้ที่มีข้อตกลงเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเป็นพิเศษ เงินกู้จากรัฐบาลญี่ปุ่นหลังวันที่ 31 ตุลาคม 2521 ซึ่งนำไปขายฝากไว้กับธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) โดยมีข้อตกลงขายคืนเป็นพิเศษ ผลต่างของอัตราแลกเปลี่ยน ณ วันที่รับเงินกู้กับวันที่นำไปขายฝากรับรู้เป็นกำไรหรือขาดทุนจากการขายฝากทั้งจำนวนในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น

การนำเงินกู้ไปขายฝากกับธนาคารแห่งประเทศไทย โดยกำหนดอัตราขายคืนเป็นพิเศษนั้น ในสัญญาขายฝากได้กำหนดเงื่อนไขเพิ่มเติมว่า ในกรณีธนาคารแห่งประเทศไทยมีความจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนเงินเป็นเงินสกุลอื่น หากต่อมามีการแลกเปลี่ยนเงินคืนเพื่อขายให้ ธ.ก.ส. แล้วเกิดผลขาดทุนจากการแลกเปลี่ยน ธ.ก.ส. ต้องเป็นผู้รับภาระความเสี่ยงนั้น

3.17 เงินฝากสงเคราะห์ชีวิต

เงินฝากสงเคราะห์ชีวิต เป็นการรับฝากเงินเพื่อสงเคราะห์ชีวิตเกษตรกรและครอบครัวเกษตรกร ที่มีลักษณะเป็นการประกันภัย โดยผู้ฝากเงินสงเคราะห์จะต้องส่งชำระเงินฝากสงเคราะห์กับธนาคาร ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์

เงินฝากสงเคราะห์ชีวิตบันทึกบัญชีเป็นรายได้เมื่อได้รับเงินและกรมธรรม์มีผลบังคับ หลังหักเบี้ยประกันภัยต่อ และเบี้ยประกันภัยที่ยกเลิกและส่งคืนเงินค่าเบี้ยประกันภัยแล้ว ในกรณีที่กรมธรรม์มีอายุเกิน 1 ปี จะบันทึกรายได้และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องตามอายุการให้ความคุ้มครองของแต่ละกรมธรรม์เป็นรายปี

ค่าใช้จ่ายตามกรมธรรม์บันทึกบัญชีเมื่อได้รับแจ้งเรียกค่าสินไหมทดแทนจากผู้เอาประกันหรือเมื่อกรมธรรม์ครบกำหนด

เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต เป็นการสำรองค่าใช้จ่ายตามเงื่อนไขกรมธรรม์ ซึ่ง ธ.ก.ส. ได้คำนวณตามวิธีการทางคณิตศาสตร์ ประกันภัยบวกค่าเผื่อความผันผวนที่อ้างอิงจากหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณเงินกองทุนตามระดับความเสี่ยงตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัยเรื่องกำหนดประเภทและชนิดของเงินกองทุนรวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการคำนวณเงินกองทุนของบริษัทประกันชีวิต พ.ศ. 2558 ประกอบด้วย

3.17.1 เงินสำรองสินไหมทดแทน เป็นการประมาณการค่าสินไหมทดแทนที่คาดว่าจะจ่ายให้แก่ผู้ฝากเงินสงเคราะห์สำหรับรายการสำรองค่าเสียหายที่ได้รับรายงานแล้วและยังไม่ได้รายงาน

3.17.2 เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต เป็นการสำรองเงินฝากสงเคราะห์ชีวิตสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาวด้วยวิธีสำรองประกันภัยแบบเบี่ยประกันภัยสุทธิ (Net Premium Valuation : NPV) โดยมีการทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน (Liability Adequacy Test : LAT) ตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2562) เรื่อง สัญญาประกันภัยด้วยการเปรียบเทียบกับ การคำนวณแบบเบี่ยประกันภัยรวม (Gross Premium Valuation : GPV) ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและ ส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) และรับรู้เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตด้วยจำนวนที่สูงกว่า ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

3.17.3 เงินสำรองเงินฝากสงเคราะห์ที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ เป็นการสำรองเงินฝากสงเคราะห์ที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้ของสัญญา ประกันภัยระยะสั้นตามระยะเวลาคุ้มครองคงเหลือของกรมธรรม์ และนำไปเปรียบเทียบกับมูลค่าเงินสำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุด รับรู้เงินสำรองความเสี่ยงภัยที่ยังไม่สิ้นสุดด้วยจำนวนที่สูงกว่า

3.18 กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน คำนวณโดยการหารกำไรสุทธิด้วยจำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักที่ออกจำหน่ายในระหว่างปี

3.19 ผลประโยชน์ของพนักงาน

3.19.1 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงาน

ธ.ก.ส. ได้จดทะเบียนกองทุนสำรองเลี้ยงชีพตามพระราชบัญญัติกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ พ.ศ. 2530 และได้รับอนุมัติ จากกระทรวงการคลังให้เข้าเป็นกองทุนจดทะเบียน เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2540 การบริหารจัดการกองทุน บริหารโดยผู้จัดการ กองทุนซึ่งเป็นหน่วยงานภายนอก

ค่าใช้จ่ายสมทบเข้ากองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานเป็นไปตามข้อบังคับของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพพนักงานธนาคาร เพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ซึ่งจดทะเบียนแล้ว โดยพนักงานที่เป็นสมาชิกจะจ่ายสมทบเข้ากองทุนในอัตราร้อยละ 3 - 15 ของเงินเดือน และ ธ.ก.ส. จ่ายสมทบในอัตราร้อยละ 9 - 11 ของเงินเดือนสมาชิกตามอายุการทำงานของพนักงาน

3.19.2 โครงการผลประโยชน์ของพนักงาน

ธ.ก.ส. ได้ประมาณการโครงการผลประโยชน์เพื่อจ่ายให้พนักงานตามข้อตกลงของการจ้างงาน การประมาณการหนี้สิน ผลประโยชน์ของพนักงานคำนวณตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย ด้วยวิธีคิดลดแต่ละหน่วยที่ประมาณการไว้ (Projected Unit Credit Method) ซึ่งได้นำข้อมูลทางสถิติมาเป็นปัจจัยในการประมาณการจากมูลค่าปัจจุบันของกระแสเงินสดของผลประโยชน์ที่คาดว่าจะต้องจ่าย ในอนาคตและคำนวณคิดลดโดยใช้อัตราผลตอบแทนพันธบัตรรัฐบาลที่มีกำหนดเวลาใกล้เคียงกับระยะเวลาของหนี้สินดังกล่าว โดยแสดง เป็นส่วนหนึ่งของประมาณการหนี้สิน กำไรและขาดทุนจากการเปลี่ยนแปลงประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยจะรับรู้ผลกำไร หรือขาดทุนทั้งจำนวนโดยตรงในกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่นซึ่งจะถูกรับรู้ทันทีในกำไรสะสม

ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. มีการทบทวนข้อสมมติในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับโครงการ ผลประโยชน์ของพนักงานทุก ๆ 3 ปี หรือเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงข้อสมมติในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยสำหรับ โครงการผลประโยชน์ของพนักงานที่ส่งผลกระทบต่อการเงินอย่างมีสาระสำคัญ

3.20 การวัดมูลค่ายุติธรรม

มูลค่ายุติธรรมเป็นราคาที่จะได้รับจากการขายสินทรัพย์หรือจะจ่ายเพื่อโอนหนี้สินในรายการที่เกิดขึ้นในสภาพปกติระหว่าง ผู้ร่วมตลาด ณ วันที่มีการวัดมูลค่า โดย ธ.ก.ส. พิจารณามูลค่ายุติธรรมของเครื่องมือทางการเงินแต่ละรายการ (Individual financial Instrument) สำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันที่มีการเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่อง และ ธ.ก.ส. สามารถเข้าถึงตลาดนั้นได้ มูลค่ายุติธรรมถูกกำหนดด้วยราคาที่เสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) กรณีที่ไม่มีราคาเสนอซื้อขายในตลาดที่มีสภาพคล่อง ธ.ก.ส. จะใช้ เทคนิคการประเมินมูลค่าที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป โดยจะใช้ข้อมูลที่สังเกตได้ให้มากที่สุดและใช้ข้อมูลที่สังเกตไม่ได้ให้น้อยที่สุด

สำหรับเงินให้สินเชื่อ ธ.ก.ส. แสดงมูลค่ายุติธรรม โดยประมาณตามจำนวนเงินที่แสดงในงบแสดงฐานะการเงินหักค่าเผื่อหนี้ สงสัยจะสูญ (หมายเหตุ 3.6)

ทั้งนี้ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. จะมีการทบทวนการวัดมูลค่ายุติธรรมเป็นประจำทุกปี

4. การบริหารความเสี่ยง

4.1 กรอบการบริหารความเสี่ยง

ธ.ก.ส. บริหารความเสี่ยงตามหลักการมาตรฐาน ISO 31000:2018 กรอบแนวทางกำกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจของธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) หลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานหลักเกณฑ์ปฏิบัติการควบคุมภายในสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2561 หลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2562 รวมทั้งหลักเกณฑ์และมาตรฐานอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดเป็นกรอบการบริหารความเสี่ยงครอบคลุมการบริหารความเสี่ยงทุกด้าน และประยุกต์ใช้กับการบริหารความเสี่ยงในทุกระดับขององค์กร เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินงานของ ธ.ก.ส. เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดธรรมาภิบาลที่ดี

4.2 ข้อมูลความเสี่ยง ธ.ก.ส.

4.2.1 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ลูกค้าหรือคู่สัญญาไม่สามารถปฏิบัติตามสัญญาในการชำระหนี้คืน หรือมีโอกาสที่อาจไม่สามารถชำระหนี้คืนได้ จนเป็นเหตุให้ถูกปรับลดอันดับความน่าเชื่อถือ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และฐานะเงินกองทุน

ธ.ก.ส. กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตเป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้การดำเนินงานด้านสินเชื่อและการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และนโยบายของ ธ.ก.ส. รวมทั้งเป็นไปตามแนวทางการกำกับดูแลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย ธ.ก.ส. ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องของการทบทวนนโยบายสินเชื่อ (Credit Policy) การพัฒนากระบวนการ เครื่องมือ ระบบงาน และบุคลากร ที่สนับสนุนการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต มีการกำหนดเพดานความเสี่ยง (Risk Limit) ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และระดับที่เบี่ยงเบนจากระดับที่ยอมรับได้ (Risk Tolerance) รวมทั้งกำหนดสัดส่วนของพอร์ตสินเชื่อให้เหมาะสม สามารถสร้างผลตอบแทนได้ตามเป้าหมายภายใต้ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้

นอกจากนี้ ธ.ก.ส. ได้พัฒนาประสิทธิภาพของเครื่องมือการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิตอย่างต่อเนื่อง เพื่อสนับสนุนการให้สินเชื่อและการบริหารความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยอ้างอิงเกณฑ์การกำกับดูแลของธนาคารแห่งประเทศไทยและมาตรฐานสากล อาทิ การประเมินความเสี่ยงสินเชื่อรายใหญ่ด้วยการจัดอันดับชั้นความเสี่ยงสินเชื่อภายใน (Credit Rating) การประเมินความเสี่ยงสินเชื่อรายย่อยด้วยการให้คะแนน (Credit Scoring) การบริหารความเสี่ยงพอร์ตสินเชื่อ (Portfolio Management) การประเมินผลพอร์ตสินเชื่อด้วยแนวคิดผลตอบแทนสุทธิต่อส่วนทุนหลังหักค่าความเสี่ยง (Risk - Adjusted Return on Capital : RAROC) และการทดสอบภาวะวิกฤต (Stress Test) มีการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของเครื่องมือและข้อสมมติที่ใช้ในการบริหารความเสี่ยงด้านเครดิต โดยการทดสอบย้อนกลับ (Back Test) ตลอดจนมีกระบวนการสอบทานสินเชื่อ และการบริหารจัดการคุณภาพสินเชื่อ พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงานต่อฝ่ายจัดการ คณะกรรมการกำกับความเสี่ยง และคณะกรรมการ ธ.ก.ส. อย่างสม่ำเสมอ

4.2.2 ความเสี่ยงด้านตลาด (Market Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่ธนาคารอาจได้รับความเสียหายเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงมูลค่าของฐานะทั้งที่อยู่ในและนอกงบแสดงฐานะการเงินที่เกิดจากการเคลื่อนไหวของอัตราดอกเบี้ย ราคาตราสารทุน อัตราแลกเปลี่ยน และราคาสินค้าโภคภัณฑ์ โดยความเสี่ยงด้านตลาดของ ธ.ก.ส. แบ่งเป็น 3 ประเภท ดังนี้

(1) ความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย (Interest Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย ในรายการสินทรัพย์ หนี้สิน และรายการนอกงบแสดงฐานะการเงินที่มีความอ่อนไหวต่ออัตราดอกเบี้ย (Rate Sensitive Items) ทำให้ส่งผลกระทบต่อรายได้ดอกเบี้ยสุทธิ (Net Interest Income) มูลค่าตลาดของรายการในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Account) รายได้และค่าใช้จ่ายอื่นที่สัมพันธ์กับอัตราดอกเบี้ย เช่น ค่าธรรมเนียมการกู้ ค่าธรรมเนียมการให้บริการเงินฝาก และค่าใช้จ่ายจากการกันสำรอง เป็นต้น

ธ.ก.ส. กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย โดยให้ความสำคัญต่อการทบทวนโครงสร้างสินทรัพย์ และหนี้สินที่ไวต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย (Rate Sensitivity Assets : RSA และ Rate Sensitivity Liabilities : RSL) และทบทวนการบริหารพอร์ตการลงทุนในหลักทรัพย์ให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับทิศทางของอัตราดอกเบี้ยในตลาด มีการกำหนดเพดานความเสี่ยง (Risk Limit) ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และระดับที่เบี่ยงเบนจากระดับที่ยอมรับได้ (Risk Tolerance) รวมทั้งเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินที่เหมาะสม เพื่อควบคุมความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ยให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ตลอดจนติดตามและรายงานผลการดำเนินงานต่อฝ่ายจัดการ คณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน และคณะกรรมการกำกับความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

(2) ความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน (Foreign Exchange Rate Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยนจากการถือครองสินทรัพย์หรือหนี้สินในเงินสกุลต่างประเทศ โดยมีแหล่งที่มาจากการทำธุรกรรมสกุลเงินตราต่างประเทศ (Transaction Risk) และจากการแปลงมูลค่าจากเงินสกุลต่างประเทศเป็นสกุลเงินท้องถิ่น (Translation Risk)

ธ.ก.ส. กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยน โดยมีนโยบายดำรงฐานะเงินตราต่างประเทศสุทธิรายสกุล (Net Open Position in Each Currency) และรวมทุกสกุลเงิน (Aggregate Limit) ให้เพียงพอและเหมาะสมกับการดำเนินธุรกิจของ ธ.ก.ส. ไม่มีนโยบายในการเก็งกำไรจากการเคลื่อนไหวของอัตราแลกเปลี่ยน และไม่มีนโยบายในการจัดหาทุนด้วยการก่อหนี้ที่เป็นสกุลเงินตราต่างประเทศ มีการกำหนดเพดานความเสี่ยง (Risk Limit) ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และระดับที่เบี่ยงเบนจากระดับที่ยอมรับได้ (Risk Tolerance) รวมทั้งเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินที่เหมาะสม เพื่อควบคุมความเสี่ยงด้านอัตราแลกเปลี่ยนให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ตลอดจนติดตามและรายงานผลการดำเนินงานต่อฝ่ายจัดการ คณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน และคณะกรรมการพัฒนาธุรกิจต่างประเทศอย่างสม่ำเสมอ

(3) ความเสี่ยงด้านราคา (Price Risk) เป็นความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของราคาตราสารหนี้และตราสารทุน ทำให้มูลค่าของพอร์ตการลงทุนเพื่อการค้าและซื้อขาย ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการทำกำไรของธนาคารลดลง

ธ.ก.ส. กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านราคา โดยให้ความสำคัญต่อการบริหารพอร์ตการลงทุนในหลักทรัพย์ให้สอดคล้องกับภาวะตลาด และเป็นไปตามนโยบายการลงทุนในหลักทรัพย์ มีการกำหนดเพดานความเสี่ยง (Risk Limit) ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และระดับที่เบี่ยงเบนจากระดับที่ยอมรับได้ (Risk Tolerance) รวมทั้งเลือกใช้เครื่องมือทางการเงินที่เหมาะสม เพื่อควบคุมความเสี่ยงด้านราคาให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ตลอดจนติดตามและรายงานผลการดำเนินงานต่อฝ่ายจัดการ คณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน และคณะกรรมการพิจารณาการลงทุนในหลักทรัพย์อย่างสม่ำเสมอ

ธ.ก.ส. สามารถบริหารความเสี่ยงด้านตลาด เพื่อควบคุมผลกระทบให้อยู่ภายใต้กรอบเพดานความเสี่ยงที่ได้รับอนุมัติอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวทางการกำกับดูแล อาทิ กระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย และนโยบายของ ธ.ก.ส. ทั้งประเภทธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า (Trading Book) และประเภทธุรกรรมในบัญชีเพื่อการค้า (Banking Book) ทั้งนี้ ธ.ก.ส. มีเครื่องมือที่ใช้บริหารความเสี่ยงด้านตลาดที่สำคัญ ดังนี้

(1) การใช้ Repricing Gap Report ในการประเมินความเสี่ยงด้านอัตราดอกเบี้ย เพื่อให้ทราบถึงผลกระทบที่มีต่อรายได้ดอกเบี้ยสุทธิของ ธ.ก.ส. หากมีการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ย

(2) การทดสอบภาวะวิกฤต (Stress Test) โดยประเมินความเสี่ยงภายใต้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในทางลบที่รุนแรงของปัจจัยเสี่ยงด้านตลาดที่อาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของ ธ.ก.ส.

(3) การทดสอบย้อนกลับ (Back Test) เพื่อทดสอบ ความน่าเชื่อถือ และความเหมาะสมของเครื่องมือในการประเมินความเสี่ยง

(4) การใช้ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) เพื่อเป็นสัญญาณให้ผู้บริหารประเมินสถานการณ์กรณีเกิดเหตุการณ์ผิดปกติที่อาจทำให้ระดับความเสี่ยงสูงกว่าระดับที่ธนาคารกำหนด สามารถพิจารณามาตรการจัดการได้อย่างเหมาะสม

4.2.3 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจากการที่ธนาคารไม่สามารถชำระหนี้สินและภาระผูกพันเมื่อถึงกำหนด เนื่องจากไม่สามารถเปลี่ยนสินทรัพย์เป็นเงินสดได้ หรือไม่สามารถจัดหาเงินทุนได้เพียงพอ หรือสามารถจัดหาเงินทุนได้ แต่ด้วยต้นทุนที่สูงกว่าระดับที่ยอมรับได้ จนอาจส่งผลกระทบต่อรายได้และเงินกองทุนของธนาคารทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อความต้องการใช้เงินทุนมีปริมาณสูงกว่าสภาพคล่องที่มีอยู่เป็นจำนวนมาก อาจทำให้ธนาคารต้องถูกควบคุมหรือหยุดกิจการได้

ธ.ก.ส. กำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง โดยให้ความสำคัญต่อการบริหารสภาพคล่องที่เพียงพอรองรับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยต้นทุนที่เหมาะสม บริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่องโดยใช้หลักความระมัดระวัง ตามแนวนโยบายและหลักการที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. กำหนด สอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมหรือกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจ เกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่อง นโยบายของธนาคารแห่งประเทศไทย และเกณฑ์กำกับอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง มีคณะทำงานบริหารแผนฉุกเฉินด้านสภาพคล่อง ทดสอบและทบทวนแผนรองรับเหตุฉุกเฉินด้านสภาพคล่องอย่างต่อเนื่อง มีการกำหนดเพดานความเสี่ยง (Risk Limit) ระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk Appetite) และระดับที่เบี่ยงเบนจากระดับที่ยอมรับได้ (Risk Tolerance) รวมทั้งเลือกใช้เครื่องมือการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม เพื่อควบคุมความเสี่ยงด้านสภาพคล่องให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ตลอดจนติดตามคาดการณ์ สถานะสภาพคล่องคงเหลือ และวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง รายงานคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สิน คณะกรรมการกำกับความเสี่ยง และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

ทั้งนี้ ธ.ก.ส. มีสภาพคล่องเพียงพอรองรับการดำเนินงานตามแผนธุรกิจ และการดำเนินโครงการตามนโยบายของรัฐบาล โดยมีกระบวนการและเครื่องมือที่ใช้บริหารความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง ดังนี้

(1) การประมาณการกระแสเงินสดและฐานะสภาพคล่อง มีการติดตามและรายงานสภาพคล่องคงเหลือเป็นประจำทุกวันและทุกเดือน โดยการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกระแสเงินสด (Sensitivity Analysis) ตามสถานการณ์จำลองในกรณีต่าง ๆ ที่มีโอกาสเกิดขึ้นในอนาคต พร้อมเสนอแนวทางหรือกลยุทธ์การบริหารต่อคณะกรรมการบริหารสินทรัพย์และหนี้สินเป็นประจำทุกเดือน รวมทั้งรายงานสถานะความเสี่ยงต่อคณะกรรมการบริหารความเสี่ยง ธ.ก.ส. อย่างน้อยไตรมาสละ 1 ครั้ง เพื่อให้ ธ.ก.ส. มีความพร้อมในการเตรียมแผนหรือมาตรการรองรับได้อย่างเหมาะสม และสอดคล้องกับสถานการณ์

(2) การใช้เครื่องมือ Maturity Gap Analysis เพื่อพิจารณาความไม่สมดุลของการครบกำหนด (อายุคงเหลือของสัญญา) ของสินทรัพย์และหนี้สินในแต่ละช่วงเวลา

(3) การใช้อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio) เพื่อกำหนดเพดานความเสี่ยง (Risk Limit) ได้อย่างเหมาะสม

(4) การทดสอบภาวะวิกฤต (Stress Test) โดยการวิเคราะห์ความอ่อนไหวของกระแสเงินสด ภายใต้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ในทางลบที่รุนแรง ทั้งกรณีวิกฤตทั้งระบบ วิกฤตเฉพาะรายสถาบันการเงิน และผลรวมทั้งสองกรณี เพื่อประเมินความเสี่ยงของสภาพคล่อง ตามหลักเกณฑ์การดำรงสินทรัพย์สภาพคล่องเพื่อรองรับสถานการณ์ด้านสภาพคล่องที่มีความรุนแรง (Liquidity Coverage Ratio : LCR) ทำให้มีความพร้อมในการเตรียมมาตรการรองรับ

(5) การทดสอบย้อนกลับ (Back Test) เพื่อทดสอบประสิทธิภาพ ความน่าเชื่อถือ และความเหมาะสมของเครื่องมือประเมินความเสี่ยง

(6) การใช้ระบบเตือนภัยล่วงหน้า (Early Warning System) เพื่อเป็นสัญญาณให้ผู้บริหารได้ประเมินสถานการณ์ และพิจารณาแนวทางรองรับได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ ตลอดจนมีแผนสำรองฉุกเฉินกรณีเกิดวิกฤต เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม ติดตาม และบริหารจัดการความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง

(7) รายงานฐานะสภาพคล่องสุทธิ (Liquidity Gap) และรายงานการกระจุกตัวของแหล่งเงิน (Funding Concentration) เป็นแบบรายงานตามแนวทางกำกับดูแลสถาบันการเงินเฉพาะกิจของธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งจะแสดงข้อมูลกระแสเงินสดไหลเข้า และไหลออกของสินทรัพย์ หนี้สิน รายการผูกพันนอกงบ และภาระผูกพันต่าง ๆ ในแต่ละช่วงเวลา และข้อมูลการกระจุกตัวของแหล่งเงินฝาก และเงินกู้ยืมของธนาคาร สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตามความเสี่ยงด้านสภาพคล่องให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ตารางแสดงยอดคงเหลือของสินทรัพย์ทางการเงินและหนี้สินทางการเงินที่สำคัญ จำแนกตามระยะเวลาคงเหลือของสัญญา ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท						
31 มีนาคม 2563						
	ไม่เกิน 1 เดือน	เกินกว่า 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน	เกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี	เกินกว่า 1 ปี	ไม่มีกำหนด ระยะเวลา	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน						
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	261,446.83	11,702.00	-	-	-	273,148.83
เงินลงทุนสุทธิ	65.96	2,517.22	9,969.76	67,533.23	50.43	80,136.60
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามรัฐธรรมนูญ และตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐ	31,408.89	134,491.74	343,723.65	920,104.57	69,146.82	1,498,875.67
รวมสินทรัพย์ทางการเงิน	292,921.68	148,710.96	353,693.41	987,637.80	69,197.25	1,852,161.10
หนี้สินทางการเงิน						
เงินรับฝาก	862,006.86	58,356.34	291,604.56	461,304.74	-	1,673,272.50
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	73,880.00	9.50	2,084.40	1,106.41	-	77,080.31
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	-	-	1,001.67	19,003.33	-	20,005.00
รวมหนี้สินทางการเงิน	935,886.86	58,365.84	294,690.63	481,414.48	-	1,770,357.81

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2562						
	ไม่เกิน 1 เดือน	เกินกว่า 1 เดือน แต่ไม่เกิน 3 เดือน	เกินกว่า 3 เดือน แต่ไม่เกิน 1 ปี	เกินกว่า 1 ปี	ไม่มีกำหนด ระยะเวลา	รวม
สินทรัพย์ทางการเงิน						
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	261,187.24	7,777.20	-	-	-	268,964.44
เงินลงทุนสุทธิ	704.25	2,812.96	15,369.32	54,180.93	53.11	73,120.57
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามรัฐธรรมนูญ และตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐ	33,278.97	91,021.35	288,593.23	975,516.09	61,094.47	1,449,504.11
รวมสินทรัพย์ทางการเงิน	295,170.46	101,611.51	303,962.55	1,029,697.02	61,147.58	1,791,589.12
หนี้สินทางการเงิน						
เงินรับฝาก	870,993.41	105,088.51	298,601.74	343,076.41	-	1,617,760.07
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	63,940.00	3,000.00	1,900.71	956.91	-	69,797.62
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	-	-	59.30	10,005.00	-	10,064.30
รวมหนี้สินทางการเงิน	934,933.41	108,088.51	300,561.75	354,038.32	-	1,697,621.99

4.2.4 ความเสี่ยงจากการรับเงินฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิต

คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากอัตราดอกเบี้ย อัตราการเจ็บป่วย อัตราความคงอยู่ หรืออัตราค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริง แตกต่างจากอัตราค่าใช้จ่ายที่ได้ประมาณการไว้ ที่อาจทำให้ค่าใช้จ่ายในการสงเคราะห์ชีวิตเพิ่มขึ้น ซึ่งการบริหารความเสี่ยงด้านการรับเงินฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิตของ ธ.ก.ส. เริ่มจากการพัฒนาผลิตภัณฑ์ โดย ธ.ก.ส. มีคณะทำงานพัฒนาผลิตภัณฑ์ ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาให้เป็นไปตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และสอดคล้องกับกลยุทธ์ในการดำเนินงานภายใต้กรอบนโยบายความเสี่ยงของ ธ.ก.ส. และมีคณะกรรมการเงินฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิตกำหนดนโยบายดำเนินงานเงินฝากเพื่อสงเคราะห์ชีวิต นอกจากนี้ ธ.ก.ส. ยังมีการกำหนดแนวทางในการพิจารณารับฝากที่เป็นมาตรฐานตามรูปแบบการรับฝาก อายุ และเพศ ไว้อย่างชัดเจน โดยพิจารณาจากปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ อัตราดอกเบี้ย อัตราความคงอยู่ของกรมธรรม์ หรือความสามารถในการส่งชำระเงินฝากสงเคราะห์ของผู้ฝากเงินสงเคราะห์ด้วยเช่นกัน และเมื่อรับฝากแล้ว ธ.ก.ส. ยังได้ประเมินความเสี่ยงพหุตามนโยบายการกันเงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้มั่นใจว่า ธ.ก.ส. จะสามารถรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตได้ โดยการนี้ ธนาคารได้บริหารจัดการความเสี่ยงภัย ด้วยการถ่ายโอนความเสี่ยงค่าใช้จ่ายสินไหมชดเชยที่อาจสูงกว่าที่คาดการณ์เป็นบางผลิตภัณฑ์ ด้วยการเอาประกันภัยต่อกับบริษัทรับประกันภัยต่อ โดยสัดส่วนการประกันภัยต่อขึ้นอยู่กับอันดับความน่าเชื่อถือของบริษัทรับประกันภัยต่อ

4.2.5 ความอ่อนไหวของความเสี่ยงจากการรับฝากเงินเพื่อสงเคราะห์ชีวิต

ธ.ก.ส. วิเคราะห์ความอ่อนไหวของความเสี่ยงจากการรับฝากเงินเพื่อสงเคราะห์ชีวิตสำหรับสัญญาประกันภัยระยะยาว โดยการทดสอบความเพียงพอของหนี้สิน (Liability Adequacy Test : LAT) ตามที่กำหนดในมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ฉบับที่ 4 (ปรับปรุง 2562) เรื่อง สัญญาประกันภัย โดยใช้ข้อสมมติจากอัตราดอกเบี้ย อัตราการขาดอายุ อัตราคิดลดและอัตราค่าใช้จ่าย ด้วยวิธีสำรองประกันภัยแบบเบี่ยงประกันภัยสุทธิ (Net Premium Valuation : NPV) เปรียบเทียบกับวิธีสำรองประกันภัยแบบเบี่ยงประกันภัยรวม (Gross Premium Valuation : GPV) ตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.) และรับรู้เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตด้วยจำนวนที่สูงกว่าเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนและกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น ณ วันสิ้นรอบระยะเวลารายงาน

4.3 มูลค่ายุติธรรมของตราสารการเงิน

	หน่วย:ล้านบาท			
	31 มีนาคม 2563		31 มีนาคม 2562	
<u>สินทรัพย์ทางการเงิน</u>	<u>มูลค่าตามบัญชี</u>	<u>มูลค่ายุติธรรม</u>	<u>มูลค่าตามบัญชี</u>	<u>มูลค่ายุติธรรม</u>
เงินสด	17,251.29	17,251.29	18,134.53	18,134.53
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	273,148.83	273,148.83	268,964.44	268,964.44
เงินลงทุนสุทธิ	80,136.60	81,638.70	73,120.57	73,106.77
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี่ยค้างรับสุทธิ	959,809.10	959,809.10	405,506.16	405,506.16
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี่ยค้างรับสุทธิ	233,827.76	233,827.76	767,164.09	767,164.09
สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ	124.76	124.76	137.63	137.63
รวม	1,564,298.34	1,565,800.44	1,533,027.42	1,533,013.62
<u>หนี้สินทางการเงิน</u>				
เงินรับฝาก	1,673,272.50	1,673,272.50	1,617,760.07	1,617,760.07
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	77,080.31	77,080.31	69,797.62	69,797.62
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	20,005.00	20,005.00	10,064.30	10,064.30
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ	139.80	139.80	156.03	156.03
รวม	1,770,497.61	1,770,497.61	1,697,778.02	1,697,778.02

5. มูลค่ายุติธรรมของสินทรัพย์ทางการเงิน

ธ.ก.ส. จัดลำดับชั้นของการวัดมูลค่ายุติธรรมแบ่งเป็น 3 ระดับ ตามลักษณะข้อมูลที่ใช้ในการวัดมูลค่ายุติธรรม ดังนี้

ระดับ 1 ราคาเสนอซื้อขาย (ไม่ต้องปรับปรุง) ในตลาดที่มีสภาพคล่องสำหรับสินทรัพย์หรือหนี้สินอย่างเดียวกันและ ธ.ก.ส. สามารถเข้าถึง ณ วันที่วัดมูลค่า

ระดับ 2 ข้อมูลอื่นที่นอกเหนือจากราคาเสนอซื้อขาย ซึ่งรวมอยู่ในระดับ 1 ที่สามารถสังเกตได้โดยตรงหรือโดยอ้อม สำหรับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

ระดับ 3 ข้อมูลที่ไม่สามารถสังเกตได้ ซึ่งนำมาใช้กับสินทรัพย์นั้นหรือหนี้สินนั้น

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 ธ.ก.ส. มีสินทรัพย์และหนี้สินที่วัดมูลค่ายุติธรรมตามลำดับชั้น ดังนี้

	หน่วย:ล้านบาท			
	31 มีนาคม 2563			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์				
เงินลงทุน				
เงินลงทุนเพื่อค้า	-	282.39	-	282.39
เงินลงทุนเพื่อขาย	-	5,217.49	-	5,217.49
ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด	-	76,088.39	-	76,088.39
รวม	-	81,588.27	-	81,588.27

	หน่วย:ล้านบาท			
	31 มีนาคม 2562			
	ระดับ 1	ระดับ 2	ระดับ 3	รวม
สินทรัพย์				
เงินลงทุน				
เงินลงทุนเพื่อค้า	-	597.52	-	597.52
เงินลงทุนเพื่อขาย	-	3,739.35	-	3,739.35
ตราสารหนี้ที่จะถือจนครบกำหนด	-	68,716.79	-	68,716.79
รวม	-	73,053.66	-	73,053.66

6. การดำรงเงินกองทุน

ธ.ก.ส. ได้คำนวณการดำรงเงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel II ของธนาคารแห่งประเทศไทยที่กำหนดให้สถาบันการเงินเฉพาะกิจ ดำรงเงินกองทุนทั้งสิ้นต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 8.50 โดยมีเงื่อนไขว่าเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต้องเป็นอัตราส่วนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 4.25 ของสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น

๗๒๗

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 เงินกองทุนตามหลักเกณฑ์ Basel II มีดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
เงินกองทุนชั้นที่ 1		
ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว	55,945.34	55,945.34
ทุนสำรองตามกฎหมาย	21,643.21	18,843.21
กำไรสุทธิคงเหลือหลังการจัดสรร	50,439.81	50,875.61
รวม	<u>128,028.36</u>	<u>125,664.16</u>
เงินกองทุนชั้นที่ 2		
เงินสำรองสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ	14,192.77	13,758.19
รวม	<u>14,192.77</u>	<u>13,758.19</u>
รวมทั้งสิ้น	<u>142,221.13</u>	<u>139,422.35</u>
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
อัตราส่วนร้อยละของเงินกองทุนทั้งสิ้น ต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น	11.69	11.82
อัตราส่วนร้อยละของเงินกองทุนชั้นที่ 1 ต่อสินทรัพย์เสี่ยงทั้งสิ้น	10.53	10.66

7. ประมาณการและข้อสมมติฐาน

ในการจัดทำงบการเงินให้เป็นไปตามมาตรฐานการรายงานทางการเงิน ผู้บริหาร ธ.ก.ส. ต้องใช้ดุลพินิจในการประมาณการและตั้งข้อสมมติฐานหลายประการ ซึ่งมีผลกระทบต่อข้อกำหนดนโยบายและการรายงานจำนวนเงินที่เกี่ยวกับสินทรัพย์ หนี้สิน รายได้และค่าใช้จ่าย และการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ซึ่งผลที่เกิดขึ้นจริงอาจแตกต่างไปจากจำนวนที่ประมาณไว้

ประมาณการและข้อสมมติฐานที่ใช้ในการจัดทำงบการเงินจะได้รับการทบทวนอย่างสม่ำเสมอ การปรับประมาณการทางบัญชีจะบันทึกในงวดบัญชีที่การประมาณการดังกล่าวได้รับการทบทวนหากการปรับประมาณการกระทบเฉพาะงวดนั้น ๆ และจะบันทึกในงวดที่ปรับและงวดในอนาคตหากการปรับประมาณการกระทบทั้งงวดปัจจุบันและอนาคต

8. ข้อมูลเพิ่มเติม

8.1 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ (สินทรัพย์)

	31 มีนาคม 2563			31 มีนาคม 2562		
	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม
ธนาคารแห่งประเทศไทย	20.87	257,939.00	257,959.87	9.45	253,625.00	253,634.45
ธนาคารพาณิชย์	384.49	10,400.00	10,784.49	246.78	10,800.00	11,046.78
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	8.15	3,500.00	3,508.15	12.51	1,500.00	1,512.51
สถาบันการเงินอื่น	-	970.00	970.00	-	2,802.00	2,802.00
รวม	<u>413.51</u>	<u>272,809.00</u>	<u>273,222.51</u>	<u>268.74</u>	<u>268,727.00</u>	<u>268,995.74</u>
บวก ดอกเบี้ยค้างรับ	-	47.32	47.32	-	91.50	91.50
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	-	121.00	121.00	-	122.80	122.80
รวมทั้งสิ้น	<u>413.51</u>	<u>272,735.32</u>	<u>273,148.83</u>	<u>268.74</u>	<u>268,695.70</u>	<u>268,964.44</u>

รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินได้รวมเงินคงเหลือของโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิตต่าง ๆ ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปีการผลิต	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
2551/2552	8.17.1	43.33	240.14
2554/2555	8.32.4.1	570.73	1,476.78
2555/2556	8.32.4.2	438.70	1,898.69
2556/2557	8.32.4.3	544.55	982.29
รวม		<u>1,597.31</u>	<u>4,597.90</u>

8.2 เงินลงทุนสุทธิ

8.2.1 เงินลงทุนเพื่อค้ำ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร ธปท.	281.95	597.37
บวก ค่าเผื่อการปรับมูลค่า	0.44	0.15
รวมเงินลงทุนเพื่อค้ำ	<u>282.39</u>	<u>597.52</u>

8.2.2 เงินลงทุนเพื่อขาย

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
	มูลค่ายุติธรรม	มูลค่ายุติธรรม
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร ธปท.	1,577.07	1,357.35
พันธบัตรรัฐบาล	2,151.08	-
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	329.93	517.56
ตราสารหนี้ภาคเอกชน		
หุ้นกู้บริษัทหลักทรัพย์จดทะเบียน	1,144.39	1,872.27
รวม	<u>5,202.47</u>	<u>3,747.18</u>
บวก (หัก) ค่าเผื่อการปรับมูลค่า	15.02	(7.83)
รวมเงินลงทุนเพื่อขาย	<u>5,217.49</u>	<u>3,739.35</u>

๖๖๗

8.2.3 ตราสารหนี้ที่จะถึงจนครบกำหนด

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
	ราคาทุน ตัดจำหน่าย	ราคาทุน ตัดจำหน่าย
หลักทรัพย์รัฐบาลและรัฐวิสาหกิจ		
พันธบัตร ธปท.	2,899.20	5,499.78
พันธบัตรรัฐบาล	25,110.04	21,579.47
พันธบัตรรัฐวิสาหกิจ	44,208.54	37,281.10
ตราสารหนีภาคเอกชน		
หุ้นกู้บริษัทหลักทรัพย์จดทะเบียน	2,368.51	4,370.24
รวมตราสารหนี้ที่จะถึงจนครบกำหนด	74,586.29	68,730.59

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 เงินลงทุนในตราสารหนี้ที่จะถึงจนครบกำหนด จำนวน 6,973.14 ล้านบาท และ 6,360.76 ล้านบาท ธนาคารได้นำไปวางเป็นหลักประกันตามธุรกรรมซื้อคืนภาคเอกชน (Private repo) ซึ่งจะได้หลักทรัพย์คืนเมื่อครบกำหนดสัญญา

8.2.4 เงินลงทุนทั่วไป

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
	ราคาทุน	ราคาทุน
บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO)	12.00	12.00
บริษัท ไทย แอ็กโกร เอ็กซ์เซนจ์ จำกัด	50.00	50.00
รวม	62.00	62.00
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่า (TABCO)	11.57	8.89
รวมเงินลงทุนทั่วไป	50.43	53.11
รวมเงินลงทุนสุทธิ	80,136.60	73,120.57

ธ.ก.ส. ได้ส่งตัวแทนเป็นคณะกรรมการอยู่ใน บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO) และบริษัท ไทย แอ็กโกร เอ็กซ์เซนจ์ จำกัด

ชื่อบริษัท	ประเภทธุรกิจ	ประเภท หลักทรัพย์	ร้อยละของ หลักทรัพย์	หน่วย : ล้านบาท			
				31 มีนาคม 2563		31 มีนาคม 2562	
				เงินลงทุน (วิธีราคาทุน)	เงินปันผล	เงินลงทุน (วิธีราคาทุน)	เงินปันผล
บริษัท ไทยธุรกิจเกษตร จำกัด (TABCO)	จำหน่ายปัจจัยการผลิตทางการเกษตร	หุ้นสามัญ	10	12.00	-	12.00	-
บริษัท ไทย แอ็กโกร เอ็กซ์เซนจ์ จำกัด	จำหน่ายสินค้าเกษตร	หุ้นสามัญ	5	50.00	2.00	50.00	2.00
บริษัท เอ็นเอฟซี จำกัด (มหาชน)*	จำหน่ายผลิตภัณฑ์เคมี	หุ้นสามัญ	-	-	-	-	-
รวม				62.00	2.00	62.00	2.00

*ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 ธ.ก.ส. ได้บริจาคมูลหุ้นบริษัท เอ็นเอฟซี จำกัด (มหาชน) ที่ ธ.ก.ส. ถือหุ้น จำนวน 2,023 หุ้น ราคาหุ้นสุทธิ จำนวน 1,517.25 บาท ให้แก่ มูลนิธิสายใจไทย เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563 โดยมีมูลค่ายุติธรรม จำนวน 4,450.60 บาท ตามโครงการปันหุ้นออมบุญของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และศูนย์รับฝากหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ไม่สามารถบริจาคมูลค่าสำคัญแสดงสิทธิได้ ทั้งนี้ ธ.ก.ส. จะไม่ใช้สิทธิในการณีการแปลงเป็นหุ้นสามัญจนครบอายุใน ปี พ.ศ. 2564 เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ครั้งที่ 14/2562 เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2562

8.3 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบียค้ำรับสุทธิ

8.3.1 จำแนกตามประเภทสินเชื่อ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
8.3.1.1 เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และนิติบุคคล		
เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และนิติบุคคล	1,133,934.22	413,889.42
ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร	18,909.63	19,122.50
เงินให้กู้ยืมตัวสัญญาใช้เงิน	38,990.64	51,465.67
ลูกหนี้อีสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระ และเช่าซื้อ	979.21	744.71
ลูกหนี้เงินกู้โครงการธนาคารชุมชน	277.71	281.38
ลูกหนี้เงินกู้ตัวเงินซื้อลด	174.02	229.42
เงินให้กู้ยืมเบิกเกินบัญชี	12,546.52	9,521.26
ลูกหนี้ภาระค้ำประกัน	165.82	163.88
รวม	1,205,977.77	495,418.24
8.3.1.2 เงินให้สินเชื่ออื่น		
ลูกหนี้เงินกู้เคหะสงเคราะห์	5,801.26	5,488.79
ลูกหนี้เงินกู้บรรเทาภาระหนี้สินพนักงาน	18.12	19.12
ลูกหนี้เงินกู้พัฒนาคุณภาพชีวิตพนักงาน	249.66	245.06
ลูกหนี้เงินกู้กองทุนสงเคราะห์พนักงาน	4.35	2.98
รวม	6,073.39	5,755.95
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	1,212,051.16	501,174.19
หัก รายได้รอดัดบัญชี	25.95	32.58
รวมเงินให้สินเชื่อสุทธิจากรายได้รอดัดบัญชี	1,212,025.21	501,141.61
บวก ดอกเบียค้ำรับ (หมายเหตุ 8.4)	24,597.13	6,907.27
รวมเงินให้สินเชื่อสุทธิจากรายได้รอดัดบัญชีบวกดอกเบียค้ำรับ	1,236,622.34	508,048.88
หัก ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ (หมายเหตุ 8.3.2)		
1. เงินสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.	65,948.80	30,696.82
2. เงินสำรองส่วนเกิน	210,864.44	71,845.90
รวมค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	276,813.24	102,542.72
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบียค้ำรับสุทธิ	959,809.10	405,506.16

ในระหว่างปี ธ.ก.ส. มีการโอนบัญชีระหว่างกันของเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ดอกเบียค้ำรับ และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ
 ธุรกรรมปกติและธุรกรรมนโยบายรัฐ

เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้รวม ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 จำนวน 1,498,875.67 ล้านบาท และ 1,449,504.11 ล้านบาท
 ประกอบด้วยเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมปกติ จำนวน 1,212,051.16 ล้านบาท และ 501,174.19 ล้านบาท (หมายเหตุ 8.3.1) และ

เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ จำนวน 286,824.51 ล้านบาท และ 948,329.92 ล้านบาท (หมายเหตุ 8.32.2.1) ได้รวมเงินให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตร จำนวน 162,225.11 ล้านบาท และ 189,232.11 ล้านบาท ตามลำดับ

เงินให้สินเชื่อนอกภาคการเกษตรเป็นสินเชื่อที่ให้กับบุคคล กลุ่มบุคคล ผู้ประกอบการ กองทุนหมู่บ้าน ชุมชน สหกรณ์ รวมทั้งองค์กรที่มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนการประกอบอาชีพของเกษตรกร ชุมชน หรือการจัดตั้งสหกรณ์ (ไม่รวมเงินให้สินเชื่อที่ให้เพื่อเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนการพัฒนาผลผลิตหรือผลิตภัณฑ์ของเกษตรกร ชุมชนหรือสมาชิกและสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพในด้านการลงทุน การผลิต การแปรรูป และการตลาด) ตามกฎกระทรวง ธ.ก.ส. ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2557) ข้อ 6 ข้อ 7 และข้อ 8 เพื่อเป็นการส่งเสริมหรือสนับสนุนให้ชุมชนมีความเข้มแข็งในด้านเศรษฐกิจ โดยมุ่งหมายให้มีการประกอบอาชีพด้านอุตสาหกรรม ด้านพาณิชย์กรรม หรือด้านบริการ ภายในชุมชน สมาชิกของสหกรณ์เพื่อเพิ่มรายได้หรือการดำเนินการอื่นใด ที่จะนำมาซึ่งการลดค่าใช้จ่าย การส่งเสริมการออม และการพึ่งพาตนเองของชุมชน สมาชิกของสหกรณ์ การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน สมาชิกของสหกรณ์ การดำเนินการที่สอดคล้องกับแนวนโยบายส่งเสริมการเกษตรและการพัฒนาชนบทตามโครงการของรัฐหรือของ ธ.ก.ส. ทั้งนี้การให้สินเชื่อตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น เมื่อรวมกันแล้วต้องไม่เกินร้อยละ 20 ของเงินให้สินเชื่อในแต่ละรอบปีบัญชี และมีเงินให้สินเชื่อคงเหลือไม่เกินร้อยละ 20 ของหนี้เงินกู้ทั้งหมด ณ สิ้นปีบัญชี เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

8.3.2 จำแนกตามประเภทการจัดชั้น

	31 มีนาคม 2563		อัตรา	31 มีนาคม 2562		อัตรา
	ต้นเงิน	อัตรา		ต้นเงิน	อัตรา	
เงินสำรองชั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.						
จัดชั้นปกติ	1,148,800.28	11,488.00	1	470,676.05	4,706.76	1
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	8,942.99	178.86	2	4,566.83	91.33	2
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	9,392.56	9,392.56	100	2,560.24	2,560.24	100
จัดชั้นสงสัย	8,704.78	8,704.78	100	4,030.76	4,030.76	100
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	36,184.60	36,184.60	100	19,307.73	19,307.73	100
รวม	1,212,025.21	65,948.80		501,141.61	30,696.82	
เงินสำรองส่วนเกิน		210,864.44			71,845.90	
รวมทั้งสิ้น		276,813.24			102,542.72	

8.3.3 เงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพ (Non Performing Loans : NPL)

	31 มีนาคม 2563		
	ตามธุรกรรมปกติ	ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	รวม
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้หลังหักรายได้รอดตัดบัญชี			
จัดชั้นปกติ	1,142,758.14	270,477.03	1,413,235.17
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	8,940.44	2,245.89	11,186.33
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	9,390.41	1,707.70	11,098.11
จัดชั้นสงสัย	8,700.14	3,106.03	11,806.17
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	36,162.69	4,332.54	40,495.23
รวม	1,205,951.82	281,869.19	1,487,821.01
เงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพ	54,253.24	9,146.27	63,399.51
อัตราส่วนร้อยละของเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	4.50	3.24	4.26

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2562

เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้หลังหักรายได้รอดบัญชี	ตามธุรกรรมปกติ	ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	รวม
จัดชั้นปกติ	464,946.29	905,143.57	1,370,089.86
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	4,565.09	6,532.61	11,097.70
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	2,556.71	3,650.99	6,207.70
จัดชั้นสงสัย	4,025.84	4,445.62	8,471.46
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	19,291.73	21,563.24	40,854.97
รวม	495,385.66	941,336.03	1,436,721.69
เงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพ	25,874.28	29,659.85	55,534.13
อัตราส่วนร้อยละของเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพต่อเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้	5.22	3.15	3.87

เงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพ ประกอบด้วย เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล (หลังหักรายได้รอดบัญชี) จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน จัดชั้นสงสัย และจัดชั้นสงสัยจะสูญ ทั้งนี้ เงินให้สินเชื่ออื่นและเงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐไม่นำมาคำนวณเงินให้สินเชื่อด้วยคุณภาพ

ในระหว่างปี ธ.ก.ส. มีการโอนบัญชีระหว่างกันของเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ดอกเบี้ยค้างรับ และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ธุรกรรมปกติและธุรกรรมนโยบายรัฐ

8.4 ดอกเบี้ยค้างรับ

	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและนิติบุคคล	24,267.52	6,480.39
ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร	308.24	393.97
เงินให้กู้ยืมตัวสัญญาใช้เงิน	9.48	19.44
กำไรซื้อขายสินค้าอิสลามค้างรับ	0.83	2.73
ลูกหนี้เงินกู้โครงการธนาคารชุมชน	1.83	4.65
เงินให้กู้เบิกเกินบัญชี	7.26	4.28
ลูกหนี้ภาระค้ำประกัน	0.28	0.19
เงินกู้เคหะสงเคราะห์ บรรเทาภาระหนี้สินพนักงานและพัฒนาคุณภาพชีวิตพนักงาน	1.69	1.62
รวม	24,597.13	6,907.27

ในระหว่างปี ธ.ก.ส. มีการโอนบัญชีระหว่างกันของเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ดอกเบี้ยค้างรับ และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ ธุรกรรมปกติและธุรกรรมนโยบายรัฐ

๒๖๒

8.5 ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563						
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน	สงสัย	สงสัย จะสูญ	เงินสำรอง ส่วนเกิน	รวม
ยกมาต้นงวด	4,706.76	91.33	2,560.24	4,030.76	19,307.73	71,845.90	102,542.72
หนี้สงสัยจะสูญ	6,949.55	88.73	6,847.35	4,677.23	17,000.34	139,018.54	174,581.74
หนี้สูญตัดบัญชี	(10.00)	(0.88)	(1.37)	(3.10)	(121.43)	-	(136.78)
ขาดทุนจากการปรับปรุง							
โครงสร้างหนี้	(158.31)	(0.32)	(13.66)	(0.11)	(2.04)	-	(174.44)
ยอดปลายงวด	<u>11,488.00</u>	<u>178.86</u>	<u>9,392.56</u>	<u>8,704.78</u>	<u>36,184.60</u>	<u>210,864.44</u>	<u>276,813.24</u>

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2562						
	ปกติ	กล่าวถึง เป็นพิเศษ	ต่ำกว่า มาตรฐาน	สงสัย	สงสัย จะสูญ	เงินสำรอง ส่วนเกิน	รวม
ยกมาต้นงวด	9,789.87	239.71	10,983.38	11,237.19	30,892.34	194,521.92	257,664.41
หนี้สงสัยจะสูญ	(4,891.73)	(148.04)	(8,397.84)	(7,203.97)	(11,487.00)	(122,676.02)	(154,804.60)
หนี้สูญตัดบัญชี	(9.75)	(0.23)	(2.15)	(1.50)	(49.60)	-	(63.23)
ขาดทุนจากการปรับปรุง							
โครงสร้างหนี้	(181.63)	(0.11)	(23.15)	(0.96)	(48.01)	-	(253.86)
ยอดปลายงวด	<u>4,706.76</u>	<u>91.33</u>	<u>2,560.24</u>	<u>4,030.76</u>	<u>19,307.73</u>	<u>71,845.90</u>	<u>102,542.72</u>

เงินสำรองส่วนเกิน หมายถึง เงินสำรองที่ ธ.ก.ส. ได้มีการพิจารณาตามเกณฑ์คุณภาพของลูกหนี้ สำหรับลูกหนี้เงินกู้ปรับโครงสร้างหนี้ ลูกหนี้ที่ได้รับการขยายระยะเวลาชำระหนี้ และลูกหนี้ที่มีความไม่แน่นอนว่าจะเรียกเก็บหนี้ได้ เนื่องจากประสบปัญหาภัยแล้ง ราคาผลผลิตตกต่ำ และเศรษฐกิจชะลอตัว ส่งผลให้ความสามารถในการชำระหนี้ลดลง โดยกันเงินสำรองส่วนเกินสำหรับสินทรัพย์จัดชั้นปกติ และสินทรัพย์จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษในอัตราร้อยละของความเสียหายที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้

ทั้งนี้ ธ.ก.ส. ได้พิจารณากันเงินสำรองเพิ่มเติมสำหรับลูกหนี้จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษจากเกณฑ์การกันเงินสำรองของธนาคารแห่งประเทศไทย ในอัตราร้อยละ 2 เป็นอัตราร้อยละ 100 โดยพิจารณาจากโอกาสการผิดนัดชำระหนี้และความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นของลูกหนี้

ในระหว่างปี ธ.ก.ส. มีการโอนบัญชีระหว่างกันของเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ดอกเบี้ยค้างรับ และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญธุรกรรมปกติ และธุรกรรมนโยบายรัฐ

8.6 ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมปกติ

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	ระยะเวลาโครงการ	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
รับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 52	มี.ค. 52 - มี.ค. 56	16,905.39	19,027.61
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2551/2552	พ.ย. 51 - ต.ค. 52	8.33	10.46
รวม		<u>16,913.72</u>	<u>19,038.07</u>

๐๖๖

8.7 ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563			
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด
ทรัพย์สินรอการขาย	77.00	110.00	-	187.00
หัก สำรองเพื่อการถือครองทรัพย์สินรอการขาย	-	77.00	-	77.00
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	77.00	33.00	-	110.00

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2562			
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด
ทรัพย์สินรอการขาย	77.37	-	0.37	77.00
ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ	77.37	-	0.37	77.00

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 ทรัพย์สินรอการขายสุทธิ จำนวน 110 ล้านบาท และ 77 ล้านบาท เป็นทรัพย์สินที่ได้มาจากการตีทรัพย์สินชำระหนี้และจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล แสดงด้วยราคาทุนหรือมูลค่าตลาดที่ต่ำกว่าหักค่าเผื่อด้อยค่า (ถ้ามี) ธนาคารได้บันทึกสำรองเพื่อการถือครองทรัพย์สินรอการขาย จำนวน 77 ล้านบาท เนื่องจากธนาคารถือครองเกิน 10 ปี ตั้งสำรองในอัตราร้อยละ 100 ตามที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในปีบัญชี 2562 ธ.ก.ส. มีการประเมินราคาทรัพย์สินรอการขาย โดยใช้ผู้ประเมินราคาภายนอก จำนวน 110 ล้านบาท และผู้ประเมินราคาภายใน จำนวน 77 ล้านบาท

8.8 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563								ที่ดิน อาคารและ อุปกรณ์สุทธิ
	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม				
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	ค่าเสื่อมราคา	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	
ที่ดิน	3,972.82	75.63	0.73	4,047.72	-	-	-	-	4,047.72
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	6,397.32	453.13	4.90	6,845.55	3,090.19	126.51	4.83	3,211.87	3,633.68
ส่วนต่อเติมอาคาร	281.21	-	0.83	280.38	281.05	0.07	0.84	280.28	0.10
ส่วนปรับปรุงอาคาร	3,107.31	265.75	148.60	3,224.46	1,524.33	322.09	147.59	1,698.83	1,525.63
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	6,741.40	487.69	434.41	6,794.68	5,843.44	417.57	433.10	5,827.91	966.77
ยานพาหนะ	351.69	10.41	107.18	254.92	264.75	11.26	86.46	189.55	65.37
สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ	993.72	747.47	1,184.20	556.99	-	-	-	-	556.99
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	21,845.47	2,040.08	1,880.85	22,004.70	11,003.76	877.50	672.82	11,208.44	10,796.26

DWS

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2562

	ราคาทุน				ค่าเสื่อมราคาสะสม			ที่ดิน อาคารและ	
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	ค่าเสื่อมราคา	จำหน่าย	ยอดปลายงวด	อุปกรณ์สุทธิ
ที่ดิน	3,883.02	92.42	2.62	3,972.82	-	-	-	-	3,972.82
อาคารและสิ่งปลูกสร้าง	5,669.03	731.59	3.30	6,397.32	2,978.51	114.02	2.34	3,090.19	3,307.13
ส่วนต่อเติมอาคาร	282.60	-	1.39	281.21	282.30	0.14	1.39	281.05	0.16
ส่วนปรับปรุงอาคาร	2,900.44	362.32	155.45	3,107.31	1,367.21	312.25	155.13	1,524.33	1,582.98
เครื่องตกแต่งและอุปกรณ์	6,645.90	316.23	220.73	6,741.40	5,505.60	556.13	218.29	5,843.44	897.96
ยานพาหนะ	541.91	10.09	200.31	351.69	411.25	14.37	160.87	264.75	86.94
สินทรัพย์ระหว่างดำเนินการ	1,751.87	701.17	1,459.32	993.72	-	-	-	-	993.72
รวมที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สุทธิ	21,674.77	2,213.82	2,043.12	21,845.47	10,544.87	996.91	538.02	11,003.76	10,841.71

8.9 สินทรัพย์ตามสัญญาเช่าการเงินสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2563 31 มีนาคม 2562

อุปกรณ์	201.85	178.96
โปรแกรมคอมพิวเตอร์	14.26	2.82
รวม	216.11	181.78
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	91.35	44.15
รวม	124.76	137.63

8.10 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2563

	ราคาทุน				ค่าตัดจำหน่ายสะสม			สินทรัพย์	
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	ยอดปลายงวด	ไม่มีตัวตนสุทธิ
ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์	2,205.31	171.52	7.18	2,369.65	1,399.70	230.45	7.18	1,622.97	746.68
	2,205.31	171.52	7.18	2,369.65	1,399.70	230.45	7.18	1,622.97	746.68

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2562

	ราคาทุน				ค่าตัดจำหน่ายสะสม			สินทรัพย์	
	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	ยอดปลายงวด	ยอดต้นงวด	เพิ่มขึ้น	ตัดจำหน่าย	ยอดปลายงวด	ไม่มีตัวตนสุทธิ
ลิขสิทธิ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์	2,067.35	139.13	1.17	2,205.31	1,189.54	211.33	1.17	1,399.70	805.61
	2,067.35	139.13	1.17	2,205.31	1,189.54	211.33	1.17	1,399.70	805.61

8.11 สินทรัพย์อื่นสุทธิ

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2563 31 มีนาคม 2562

ลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS	-	756.69
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS	-	756.69
ลูกหนี้รอดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS สุทธิ	-	-

๗๖๕

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
ลูกหนี้อื่น	2,797.42	1,171.03
หัก ค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้อื่น	200.09	132.22
ลูกหนี้อื่นสุทธิ	2,597.33	1,038.81
ลูกหนี้โครงการแผนฟื้นฟูการเกษตร และแผนปรับโครงสร้างระบบการผลิต	762.45	849.46
ดอกเบี้ยเงินฝากจ่ายล่วงหน้า	277.00	260.17
ดอกเบี้ยค้างรับเงินลงทุน	512.18	496.09
รายได้ค้างรับ - ค่าบริการโครงการอื่น ๆ	18.30	27.09
สิทธิการเช่าสุทธิ	8.09	8.77
รวม	4,175.35	2,680.39

สิทธิการเช่าสุทธิ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 จำนวน 8.09 ล้านบาท และ 8.77 ล้านบาท ได้หักรายการสิทธิการเช่าตัดบัญชี จำนวน 6.51 ล้านบาท และ 5.77 ล้านบาท

ธ.ก.ส. ได้บันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้หรือดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS จำนวน 756.69 ล้านบาท เนื่องจากระบบ CBS ไม่สามารถใช้งานได้ และ ธ.ก.ส. ได้บอกเลิกสัญญา ปัจจุบันคดีถึงที่สุดแล้ว ศาลฎีกาได้มีคำพิพากษายกฟ้อง และ ธ.ก.ส. ไม่สามารถเรียกร้องค่าเสียหายใด ๆ เพื่อชดเชยมูลค่าทรัพย์สินตามโครงการจากคู่สัญญาได้ สำหรับบัญชีลูกหนี้หรือดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS และบัญชีค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้หรือดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS ในปีบัญชี 2562 ธนาคารได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาการจำหน่ายลูกหนี้ที่มีโชन्हนี้เงินกู้ออกจากบัญชี เพื่อพิจารณาการตัดจำหน่ายลูกหนี้ที่มีโชन्हนี้เงินกู้ออกจากบัญชี และขออนุมัติตัดจำหน่ายลูกหนี้ออกจากบัญชี เมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563 โดยบันทึกกลับรายการบัญชีลูกหนี้หรือดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS และค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้หรือดำเนินการบอกเลิกสัญญาโครงการ CBS จำนวน 756.69 ล้านบาท

นอกจากนี้ได้บันทึกค่าเผื่อการด้อยค่าลูกหนี้อื่นสำหรับลูกหนี้รอการสอบสวนที่ไม่เคลื่อนไหวเป็นเวลาเกินกว่า 1 ปี และลูกหนี้รอการชดใช้ทั้งจำนวนในอัตราร้อยละ 100 จำนวน 200.09 ล้านบาท

8.12 เงินรับฝาก

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
จ่ายเงินเมื่อทางถาม	2,093.13	2,060.16
ออมทรัพย์	1,055,637.43	1,069,546.93
จ่ายเงินเมื่อสิ้นระยะเวลา		
- ไม่ถึง 6 เดือน	88,965.97	79,665.82
- 6 เดือนไม่ถึง 1 ปี	57,696.67	41,591.68
- 1 ปีขึ้นไป	14,435.01	23,705.97
บัตรเงินฝากทวีสิน	454,444.29	401,189.51
รวม	1,673,272.50	1,617,760.07

8.13 รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ (หนี้สิน)

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563			31 มีนาคม 2562		
	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม	เมื่อทวงถาม	มีระยะเวลา	รวม
ธนาคารพาณิชย์	-	54,580.00	54,580.00	-	57,420.00	57,420.00
สถาบันการเงินเฉพาะกิจ	-	20,200.31	20,200.31	-	9,412.62	9,412.62
สถาบันการเงินอื่น	1,400.00	900.00	2,300.00	1,300.00	1,665.00	2,965.00
รวมทั้งสิ้น	1,400.00	75,680.31	77,080.31	1,300.00	68,497.62	69,797.62

8.14 ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563			31 มีนาคม 2562		
	กำหนดชำระ	กำหนดชำระ	รวม	กำหนดชำระ	กำหนดชำระ	รวม
	ภายใน 1 ปี	เกิน 1 ปี		ภายใน 1 ปี	เกิน 1 ปี	
เงินกู้ในประเทศ	1,001.66	19,003.34	20,005.00	1.66	10,005.00	10,006.66
เงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น (JICA)	-	-	-	57.64	-	57.64
รวม	1,001.66	19,003.34	20,005.00	59.30	10,005.00	10,064.30

เงินกู้ในประเทศ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 จำนวน 20,005 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินกู้จากกระทรวงการคลัง จำนวน 5 ล้านบาท และออกพันธบัตร ธ.ก.ส. จำนวน 5 ครั้ง รวมจำนวน 20,000 ล้านบาท มีรายละเอียด ดังนี้

1. เงินกู้จากกระทรวงการคลัง (งบประมาณรายจ่ายปี 2516) เป็นเงินกู้เพื่อให้เกษตรกรตามโครงการสินเชื่อการเกษตรระยะยาว วงเงิน 50 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 ต่อปี คงเหลือจำนวน 5 ล้านบาท โดยมีกำหนดชำระคืนต้นเงินกู้ ทุกวันที่ 31 ธันวาคม ของทุกปี ปีละ 1.66 ล้านบาท โดยมีกำหนดชำระงวดสุดท้ายวันที่ 31 ธันวาคม 2565

2. การออกพันธบัตร ธ.ก.ส. จำนวน 5 ครั้ง รวมจำนวน 20,000 ล้านบาท ชำระดอกเบี้ย ทุก 6 เดือน สำหรับต้นเงินชำระครั้งเดียว เมื่อครบกำหนด รายละเอียดดังนี้

2.1 พันธบัตรที่มีกระทรวงการคลังค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย

หน่วย : ล้านบาท

ครั้งที่/ปี	อายุพันธบัตร (ปี)	อัตราดอกเบี้ย % (ต่อปี)	ครบกำหนด	จำนวนเงิน
11/2556	10	4.13	1 สิงหาคม 2566	1,000.00
12/2556	7	4.05	15 สิงหาคม 2563	1,000.00
17/2556	10	4.49	30 สิงหาคม 2566	8,000.00
รวม				10,000.00

2.2 พันธบัตรที่ไม่มีการค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ย

หน่วย : ล้านบาท

ครั้งที่/ปี	อายุพันธบัตร (ปี)	อัตราดอกเบี้ย % (ต่อปี)	ครบกำหนด	จำนวนเงิน
3/2563	7	1.48	20 มีนาคม 2570	7,000.00
4/2563	10	1.72	20 มีนาคม 2573	3,000.00
รวม				10,000.00

เงินกู้ต่างประเทศ เป็นเงินกู้รัฐบาลญี่ปุ่น (JICA) ได้นำไปขายฝากกับธนาคารแห่งประเทศไทยทั้งจำนวน ปัจจุบันชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้นทั้งจำนวนแล้ว

สัดส่วนการทำธุรกรรมแบ่งตามประเภทคู่สัญญาโดยพิจารณาจากจำนวนเงินตามสัญญา

	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
สถาบันการเงิน	2.73 %	5.40 %
บุคคลภายนอก	97.27 %	94.60 %
รวม	100.00 %	100.00 %

8.15 หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงิน	137.29	150.85
<u>บวก</u> ดอกเบี้ยตามสัญญาเช่ารถตัดบัญชี	2.50	4.81
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานตามสัญญาเช่ารถตัดบัญชี	0.01	0.37
รวม	139.80	156.03

8.16 เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร

	หน่วย : ล้านบาท							
	31 มีนาคม 2563				31 มีนาคม 2562			
	ยอดยกมา 1 เม.ย.62	รับ	จ่าย	คงเหลือ 31 มี.ค.63	ยอดยกมา 1 เม.ย.61	รับ	จ่าย	คงเหลือ 31 มี.ค.62
กองทุนสนับสนุนการวิจัย	7.28	-	(7.28)	-	22.74	-	(15.46)	7.28
กองทุนบรรเทาความเดือดร้อน ผู้ประสบภัยธรรมชาติและภัยพิบัติ	67.58	-	(27.64)	39.94	92.80	-	(25.22)	67.58
กองทุนสนับสนุนการพัฒนา การตลาดของลูกค้า	467.08	-	(21.02)	446.06	486.03	-	(18.95)	467.08
รวม	541.94	-	(55.94)	486.00	601.57	-	(59.63)	541.94

เจ้าหนี้กองทุนธนาคาร ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 จำนวน 486 ล้านบาท และ 541.94 ล้านบาท เป็นยอดคงเหลือของเงินสมทบเข้ากองทุนต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการ ธ.ก.ส. ได้มีมติเห็นชอบหลักการจัดสรรเงินจากรายได้หลังหักค่าใช้จ่าย เพื่อสมทบกองทุนสนับสนุนการวิจัย กองทุนสนับสนุนการพัฒนาการตลาดของลูกค้า กองทุนบรรเทาความเดือดร้อนผู้ประสบภัยธรรมชาติและภัยพิบัติ ในอัตราไม่เกินร้อยละ 20 ของรายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่าย โดยพิจารณาตามผลประกอบการและความเหมาะสมในแต่ละปี โดย ธ.ก.ส. บันทึกลงเป็นค่าใช้จ่ายทันทีในปีที่จัดสรรเงินสมทบคู่กับบัญชีเจ้าหนี้กองทุนธนาคาร และเมื่อมีการจ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุนจะบันทึกลดยอดเจ้าหนี้กองทุนธนาคารโดยตรง ซึ่งต่อมากomite กรรมการ ธ.ก.ส. ได้มีมติในการประชุม ครั้งที่ 11/2557 เมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม 2557 ยุติการจัดสรรรายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่ายเพื่อสมทบเข้ากองทุนต่าง ๆ ของ ธ.ก.ส. โดยให้แต่ละกองทุนตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี และเบิกจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายตามงบประมาณที่ได้รับอนุมัติ สำหรับเงินคงเหลือของกองทุนต่าง ๆ จะเบิกจ่ายตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุนทั้งหมด โดยไม่จัดสรรรายได้สุทธิหลังหักค่าใช้จ่าย เพื่อสมทบเข้ากองทุนเพิ่ม

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563 ธ.ก.ส. ไม่ได้จัดสรรเงินสมทบเข้ากองทุนเพิ่ม แต่มีการจ่ายเงินตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกองทุนรวมจำนวน 55.94 ล้านบาท โดยบันทึกลดยอดเจ้าหนี้กองทุนธนาคารโดยตรงทั้งจำนวน

8.17 เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามธุรกรรมปกติ

		หน่วย : ล้านบาท	
	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	8.17.1	43.33	240.14
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐ - ธุรกรรมปกติอื่น ๆ		263.59	248.65
รวม		306.92	488.79

8.17.1 เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 แสดงยอดคงเหลือจำนวน 43.33 ล้านบาท และ 240.14 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการบันทึกรวมในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

		หน่วย : ล้านบาท	
		31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
สินทรัพย์			
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 8.1)		43.33	240.14
หนี้สิน			
เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ประกอบด้วย			
เงินกู้ Term Loan เหลือจ่าย (หมายเหตุ 8.33)		0.86	0.85
เงินชดเชยจากรัฐบาล		42.47	239.29
รวม		43.33	240.14
โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้			

		หน่วย : ล้านบาท	
		31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
ยอดยกมา 1 เมษายน 2562			240.14
บวก รับงบประมาณในปีบัญชี 2562			1,652.23
รับชำระหนี้จาก อคส./อ.ต.ก.			1.01
รับเงินกู้ Term Loan			8,624.50
รวม			10,517.88
หัก โอนไปโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557			162.67
จ่ายชำระต้นเงิน ดอกเบี้ย และค่าธรรมเนียม			10,311.88
ยอดคงเหลือ			43.33

8.18 ประมาณการหนี้สิน ประกอบด้วย

		หน่วย : ล้านบาท	
	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
ภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ของพนักงาน	8.18.1	10,817.73	6,762.71
กองทุนบำเหน็จ	8.18.2	202.38	231.21
รวม		11,020.11	6,993.92

8.18.1 ภาวะผูกพันโครงการผลประโยชน์ของพนักงาน

โครงการผลประโยชน์ของพนักงาน	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
ยอดคงเหลือต้นงวด	6,762.71	6,507.99
ต้นทุนบริการในอดีต	1.88	-
ต้นทุนบริการปัจจุบัน	2,869.92	381.84
ต้นทุนดอกเบี้ย	253.91	202.61
ผลประโยชน์จ่ายในระหว่างปี	(1,105.56)	(329.73)
ขาดทุนจากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย		
จากการเปลี่ยนแปลงสมมติทางการเงิน	1,444.19	-
จากการปรับปรุงค่าประสบการณ์	590.68	-
รวมโครงการผลประโยชน์ของพนักงาน	10,817.73	6,762.71

ข้อสมมติที่ใช้ในการคำนวณการประมาณการผลประโยชน์ของพนักงานเมื่อเกษียณอายุตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย มีดังนี้

	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
อัตราขึ้นเงินเดือนเฉลี่ย	7.00 %	7.00 %
อัตรการลาออกเฉลี่ย	0.10 % - 5.00 %	0.10 % - 5.00 %
อัตราคิดลดเฉลี่ย	1.93 %	3.38 %
เกษียณอายุปกติ	60 ปี	60 ปี

การวิเคราะห์ความอ่อนไหวของข้อสมมติหลักในการประมาณการผลประโยชน์ของพนักงาน มีดังนี้

ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในข้อสมมติหลักที่อาจเป็นไปได้	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
อัตรการคิดลดเฉลี่ย		
เพิ่มขึ้น 1 %	(1,036.76)	316.94
ลดลง 1 %	1,232.05	(343.75)
อัตรการขึ้นเงินเดือนเฉลี่ย		
เพิ่มขึ้น 1 %	1,156.86	(750.88)
ลดลง 1 %	(1,000.07)	650.59
อัตรการลาออกเฉลี่ย		
เพิ่มขึ้น 20 %	(58.31)	37.78
ลดลง 20 %	59.45	(38.67)

ข้อมูลเกี่ยวกับประมาณการครบกำหนดของการจ่ายชำระผลประโยชน์ของพนักงาน

	หน่วย : ปี	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
ระยะเวลาการจ่ายชำระผลประโยชน์ของพนักงานถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก	16.29	16.26

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2563 31 มีนาคม 2562

จำนวนเงินและระยะเวลาที่คาดว่าจะจ่ายชำระผลประโยชน์ของพนักงาน

ผลประโยชน์ของพนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระภายใน 1 ปี	541.86	326.59
ผลประโยชน์ของพนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 1 ปี ถึง 2 ปี	451.29	245.53
ผลประโยชน์ของพนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 2 ปี ถึง 5 ปี	1,892.19	1,048.99
ผลประโยชน์ของพนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 5 ปี ถึง 10 ปี	4,845.38	2,470.04
ผลประโยชน์ของพนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 10 ปี ถึง 15 ปี	3,625.13	2,177.80
ผลประโยชน์ของพนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 15 ปี ถึง 25 ปี	9,789.66	1,778.18
ผลประโยชน์ของพนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 25 ปี ถึง 35 ปี	7,861.76	940.67
ผลประโยชน์ของพนักงานที่คาดว่าจะจ่ายชำระเกินกว่า 35 ปี ถึง 45 ปี	96.98	4.42

เมื่อวันที่ 5 เมษายน 2562 พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา โดยเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป พระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่นี้กำหนดให้นายจ้างจ่ายค่าชดเชยให้แก่ลูกจ้างซึ่งเลิกจ้างซึ่งเลิกจ้างเพิ่มเติมสำหรับกรณีลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบยี่สิบปีขึ้นไปให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสี่ร้อยวัน ทั้งนี้ไม่มีผลกระทบต่อเงินของ ธ.ก.ส. เนื่องจาก ธ.ก.ส. อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. 2543

ต่อมาเมื่อวันที่ 26 กันยายน 2562 ประกาศคณะกรรมการแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ เรื่อง มาตรฐานขั้นต่ำของสภาพการจ้างในรัฐวิสาหกิจ (ฉบับที่ 4) ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้มีผลใช้บังคับแก่ลูกจ้างที่ต้องพ้นจากตำแหน่งเพราะเหตุเกษียณอายุตามข้อบังคับ ข้อกำหนด ระเบียบหรือคำสั่งของนายจ้าง ตั้งแต่วันที่ 30 กันยายน 2562 เป็นต้นไปด้วย โดยประกาศฉบับนี้ได้กำหนดอัตราเงินค่าชดเชยเพิ่มเติมกรณีนายจ้างเลิกจ้างและกรณีเกษียณอายุสำหรับลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบสิบปี แต่ไม่ครบยี่สิบปี ให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสามร้อยวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสามร้อยวันสุดท้าย ลูกจ้างซึ่งทำงานติดต่อกันครบยี่สิบปีขึ้นไปให้จ่ายไม่น้อยกว่าค่าจ้างอัตราสุดท้ายสี่ร้อยวัน หรือไม่น้อยกว่าค่าจ้างของการทำงานสี่ร้อยวันสุดท้าย และลูกจ้างผู้ได้ปฏิบัติงานในช่วงก่อนเกษียณอายุติดต่อกันครบยี่สิบปีขึ้นไป ให้ได้รับเงินเพื่อตอบแทนความชอบในการทำงานเป็นจำนวนเท่ากับค่าจ้างอัตราสุดท้ายสี่ร้อยวัน

การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ถือเป็น การแก้ไขโครงการผลประโยชน์ของพนักงานหลังจากออกจากงาน ส่งผลให้ประมาณการหนี้สินภาระผูกพันโครงการผลประโยชน์ของพนักงานในงบการเงินเพิ่มขึ้น สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563 จำนวน 4,055.02 ล้านบาท ธ.ก.ส. ได้บันทึกผลกระทบต่อจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวโดยรับรู้ต้นทุนบริการในอดีตเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนแล้วในงวดที่กฎหมายดังกล่าวมีผลบังคับใช้

8.18.2 กองทุนบำเหน็จ

เงินกองทุนบำเหน็จ เป็นเงินที่กักไว้ตามข้อบังคับ ธ.ก.ส. ฉบับที่ 29 ว่าด้วยเงินบำเหน็จ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกักเงินไว้จ่ายให้กับพนักงานครั้งเดียวเมื่อออกจากงานหรือจ่ายให้แก่ทายาทของพนักงานในกรณีที่พนักงานเสียชีวิต เงินกองทุนบำเหน็จ มีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

๗๒๒

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
ยอดยกมา	231.21	239.33
รับสมทบระหว่างปี	10.99	11.22
จ่ายบำเหน็จและโอนไปสมทบกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ	(39.82)	(19.34)
รวม	202.38	231.21

8.19 หนี้สินอื่น

หน่วย : ล้านบาท

	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
เจ้าหนี้โครงการรัฐบาล		769.51	866.56
เงินประกัน		62.87	61.31
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		7,786.06	6,457.93
สำรองกองทุนประกันภัย		67.90	68.06
เจ้าหนี้ออกรายจ่ายคืนประกันชีวิตลูกค้าชั้นดี		659.24	659.24
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต			
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต	8.19.1	9,834.15	6,644.74
เงินสำรองเงินฝากสงเคราะห์ที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้	8.19.2	1,877.15	2,523.64
เงินสำรองสินไหมทดแทน	8.19.3	523.09	908.97
เจ้าหนี้ออกรายส่งหรือจ่ายคืนให้ส่วนราชการ		214.61	225.14
เจ้าหนี้บุคคลภายนอก		3,743.68	2,746.10
เจ้าหนี้อื่น ๆ		1,735.59	1,361.90
รวม		27,273.85	22,523.59

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 เจ้าหนี้บุคคลภายนอก จำนวน 3,743.68 ล้านบาท ได้รวมเจ้าหนี้เงินสมทบกองทุนพัฒนาสถาบันการเงินเฉพาะกิจ จำนวน 1,028.87 ล้านบาท และเจ้าหนี้ออกรายจ่ายคืนหุ้นบุริมสิทธิที่ครบกำหนดไถ่ถอนแล้ว เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2549 แต่ผู้ถือหุ้นยังไม่มาไถ่ถอน จำนวน 0.11 ล้านบาท เนื่องจากระยะเวลาครบกำหนดไถ่ถอนเกิน 10 ปี ธ.ก.ส. จึงโอนหุ้นบุริมสิทธิจากบัญชีหุ้นเรือนหุ้นเป็นบัญชีเจ้าหนี้ออกรายจ่ายคืนหุ้นบุริมสิทธิ เพื่อรอผู้ถือหุ้นบุริมสิทธิมาดำเนินการขอรับคืนต่อไป

8.19.1 เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิต

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
ยอดคงเหลือต้นปี	6,644.74	4,682.09
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตที่ยังมีผลบังคับและประกันภัยใหม่ที่เพิ่มขึ้น	3,217.96	1,988.32
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตขาดอายุและยกเลิกกรมธรรม์ลดลง	(864.57)	(725.94)
เงินสำรองสงเคราะห์ชีวิตเพิ่มขึ้น (ขาดผลบังคับ)	836.02	700.27
รวม	9,834.15	6,644.74

ข้อสมมติหลักในการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัยที่ใช้ มีดังนี้

	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
อัตราการตาย อัตราการบาดเจ็บและอัตราการอยู่รอด		
- ผลิตภัณฑ์ ธ.ก.ส. เพิ่มรัก	ร้อยละ 100 TMI2008	ร้อยละ 100 TMI2008
- ผลิตภัณฑ์ ธ.ก.ส. ทวีรัก 99	ร้อยละ 100 TMO2008	ร้อยละ 100 TMO2008
อัตราคิดลด	ร้อยละ 2 - 4	ร้อยละ 2 - 4
การจ่ายผลประโยชน์ให้กับผู้ฝากเงินสงเคราะห์	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100
	ของจำนวนเงินฝากสงเคราะห์	ของจำนวนเงินฝากสงเคราะห์

8.19.2 เงินสำรองเงินฝากสงเคราะห์ที่ยังไม่ถึงเป็นรายได้

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
ยอดคงเหลือต้นปี	2,523.64	1,897.61
เงินฝากสงเคราะห์รับในปี	2,795.92	2,577.84
<u>หัก</u> เงินฝากสงเคราะห์ที่ถือเป็นรายได้ในปี	3,442.41	1,951.81
รวม	<u>1,877.15</u>	<u>2,523.64</u>

8.19.3 เงินสำรองสินไหมทดแทน

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
ยอดคงเหลือต้นปี	908.97	653.48
เงินสำรองสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นระหว่างปี	1,504.02	1,721.46
สินไหมทดแทนรับคืนจากการประกันภัยต่อ	(434.14)	-
<u>หัก</u> ค่าสินไหมทดแทนจ่ายระหว่างปี	1,455.76	1,465.97
รวม	<u>523.09</u>	<u>908.97</u>

8.20 ทุนเรือนหุ้น

	31 มีนาคม 2563		31 มีนาคม 2562	
	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (ล้านบาท)	จำนวนหุ้น	จำนวนเงิน (ล้านบาท)
หุ้นสามัญ				
กระทรวงการคลัง	558,207,513	55,820.75	558,207,513	55,820.75
สถาบันเกษตรกร	1,032,668	103.27	1,032,668	103.27
เอกชน	213,204	21.32	213,204	21.32
รวม	<u>559,453,385</u>	<u>55,945.34</u>	<u>559,453,385</u>	<u>55,945.34</u>

หุ้นสามัญที่ออกและเรียกชำระเต็มมูลค่าแล้ว จำนวน 559,453,385 หุ้น เป็นเงิน 55,945.34 ล้านบาท กระทรวงการคลังถือหุ้น ร้อยละ 99.78

หุ้นบุริมสิทธิที่ครบกำหนดไถ่ถอนแล้ว เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2549 แต่ผู้ถือหุ้นยังไม่มาไถ่ถอน จำนวน 0.11 ล้านบาท เนื่องจาก ระยะเวลาครบกำหนดไถ่ถอนเกิน 10 ปี ธ.ก.ส จึงโอนหุ้นบุริมสิทธิจากบัญชีหุ้นเรือนหุ้นเป็นบัญชีเจ้าหนี้หรือจ่ายคืนหุ้นบุริมสิทธิ เพื่อรอผู้ถือหุ้น บุริมสิทธิมาดำเนินการขอรับคืนต่อไป

เมื่อวันที่ 21 มกราคม 2563 คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ขยายทุนเรือนหุ้นของ ธ.ก.ส. จากเดิม 60,000 ล้านบาท เป็น 80,000 ล้านบาท เป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากของประเทศที่มีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะสร้างภาคการเกษตรให้เกิดความเข้มแข็ง ส่งผลต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของประเทศ ตลอดจนเพื่อรองรับการขยายกิจการตามภารกิจและการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล ในอนาคต และช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ประชาชน ประกอบกับ ธ.ก.ส. มีทุนเรือนหุ้นที่ยังไม่ชำระคงเหลือเพียงจำนวน 4,054.66 ล้านบาท จึงจำเป็นต้องขยายทุนเรือนหุ้น เพื่อรองรับการเพิ่มทุนในอนาคต

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 31 มีนาคม 2563 อนุมัติตามที่กระทรวงการคลังเสนอการใช้จ่ายเงินของกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เพื่อการเพิ่มทุนเพื่อขยายการดำเนินงานให้แก่ ธ.ก.ส. ในปีบัญชี 2563 จำนวนไม่เกิน 6,000 ล้านบาท ตามมติคณะกรรมการกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ ได้ให้ความเห็นชอบในการประชุมครั้งที่ 1/2563 วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563 และเมื่อวันที่ 13 พฤษภาคม 2563 กระทรวงการคลังได้ชำระเงินค่าหุ้นสามัญเพิ่มทุนของกระทรวงการคลัง จำนวน 60 ล้านหุ้น มูลค่าหุ้นละ 100 บาท เป็นเงินจำนวน 6,000 ล้านบาท ตามบันทึกข้อความสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ ด่วนมาก ที่ กค 0819.1/2469 ลงวันที่ 13 พฤษภาคม 2563 เรื่อง การชำระเงินค่าหุ้นสามัญเพิ่มทุนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

8.21 การจัดสรรกำไรและการจ่ายเงินปันผล

ตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจกองทุนพัฒนารัฐวิสาหกิจที่ กค 0819.1/ล925 ลงวันที่ 24 มิถุนายน 2562 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. จัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2561 จำนวน 14,221.14 ล้านบาท และตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจที่ กค 0819.1/ล416 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2561 อนุมัติให้ ธ.ก.ส. จัดสรรกำไรสุทธิ ประจำปีบัญชี 2560 จำนวน 13,903.92 ล้านบาท ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	ปีบัญชี 2561	ปีบัญชี 2560
โบนัสกรรมการ	3.57	3.47
โบนัสพนักงาน	5,823.04	5,505.92
เงินปันผลหุ้นสามัญ	5,594.53	5,594.53
สำรองตามกฎหมาย	2,800.00	2,800.00
รวม	14,221.14	13,903.92

เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน 2562 ที่ประชุมใหญ่สามัญของผู้ถือหุ้นประจำปีบัญชี 2561 ได้มีมติอนุมัติจ่ายเงินปันผล สำหรับ ผลประกอบการปีบัญชี 2561 จำนวน 559,453,385 หุ้น ในอัตราหุ้นละ 10 บาท คิดเป็นจำนวนเงิน 5,594.53 ล้านบาท โดยเป็น ของกระทรวงการคลัง จำนวน 558,207,513 หุ้น เป็นเงิน 5,582.08 ล้านบาท ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม 2558 ซึ่งได้เห็นชอบหลักเกณฑ์การจ่ายปันผลของกระทรวงการคลังให้เป็นการจ่ายเงินปันผลในลักษณะเงินนำส่งคลังเช่นเดียวกับสถาบันการเงิน เฉพาะกิจอื่น และ ธ.ก.ส. จึงได้นำส่งเงินปันผลให้กระทรวงการคลัง จำนวน 5,582.08 ล้านบาท เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2562

ตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. พ.ศ. 2509 มาตรา 37 กำหนดให้ทุกคราวที่ ธ.ก.ส. จ่ายเงินปันผลให้จัดสรรกำไรสะสมไว้ เป็นเงินสำรอง ตามกฎหมายไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของเงินปันผลที่จ่าย เมื่อสำรองมีจำนวนเท่ากับจำนวนเงินมูลค่าหุ้นที่ชำระแล้วหรือมากกว่า ธ.ก.ส. จะงดการจัดสรรหรือลดจำนวนเงินที่จะต้องจัดสรรเป็นเงินสำรองก็ได้ โดยในงวดนี้ได้จัดสรรกำไรสะสมไว้เป็นเงินสำรองตามกฎหมายแล้ว จำนวน 2,800 ล้านบาท

กรณีที่มีเงินโบนัสสำหรับพนักงานเหลือจ่ายให้สมทบเป็นกำไรสะสมของธนาคารตามระเบียบ ธ.ก.ส. ฉบับที่ 33 ว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินโบนัสประจำปีสำหรับพนักงาน

8.22 ภาระผูกพันและหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

8.22.1 ภาระผูกพัน

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
การค้ำประกันการกู้ยืมเงิน	-	0.05
ภาระผูกพันอื่น		
การค้ำประกันการทำงาน	-	0.32
การค้ำประกันสัญญาจ้างต่าง ๆ	3,280.76	3,786.88
การค้ำประกันการใช้กระแสไฟฟ้า น้ำประปา	0.06	1.19
การค้ำประกันสัญญาซื้อขาย	0.06	1.14
การค้ำประกันการรับจัดบริการขนส่งในกิจการอัยย์	-	0.03
ภาระผูกพันจากการค้ำประกันระบบ ELC Blockchain	2.17	-
วงเงินเบิกเกินบัญชีที่ลูกค้ายังไม่ได้ออน	3,675.81	3,262.34
รวมภาระผูกพัน	6,958.86	7,051.95

8.22.2 หนี้สินที่อาจเกิดขึ้น

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 ธ.ก.ส. มีคดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ และศาลฎีกา จากการถูกฟ้องคดีรายที่สำคัญ จำนวน 476.61 ล้านบาท คาดว่าจะไม่มีผลกระทบต่อฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. อย่างมีสาระสำคัญ

8.23 ภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร

		หน่วย : ล้านบาท	
ภาระผูกพัน	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	8.23.1	15,013.00	16,304.00
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	8.23.2	87,249.00	94,844.00
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	8.23.3	118,424.48	130,719.98
โครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	8.23.4	35,471.50	40,000.00
รวม		256,157.98	281,867.98

8.23.1 ภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552

เป็นภาระผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ซึ่งในการจัดหาเงินเพื่อดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล ธ.ก.ส. ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงิน โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด (หมายเหตุ 8.33) ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2552 ให้ ธ.ก.ส. สามารถดำเนินการบริหารหนี้ด้วยการ Refinance

หรือ Roll over หรือ Prepayment ๕.๓.๕. จึงดำเนินการกู้ Term Loan เพื่อชำระตัวสัญญาใช้เงิน โดยปัจจุบันเป็นเงินกู้ Term Loan ครั้งที่ 21 ระยะเวลาครบกำหนดไม่เกิน วันที่ 27 พฤศจิกายน 2565 อัตราดอกเบี้ยอ้างอิงระยะสั้นตลาดกรุงเทพ (Bangkok Interbank Offered Rate : BIBOR) ระยะเวลา 6 เดือน บวกส่วนต่าง (Spread) ตามการประมูล และกู้ยืมเงินโดยวิธีจำหน่ายพันธบัตรธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พ.ศ. 2558 ครั้งที่ 1 (Re - Open ครั้งที่ 5) ครบกำหนดวันที่ 26 พฤศจิกายน 2564 อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 3.01 ต่อปี

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 มียอดคงเหลือ ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
เงินกู้ Term Loan	8,013.00	9,304.00
พันธบัตร	7,000.00	7,000.00
รวม	<u>15,013.00</u>	<u>16,304.00</u>

8.23.2 ภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555

เป็นภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 ให้ ๕.๓.๕. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2554/2555 ภายในวงเงินไม่เกิน 269,160 ล้านบาท โดยกระทรวงการคลัง ค้ำประกันและรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริงรวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด (หมายเหตุ 8.34)

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 มียอดคงเหลือ ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
เงินกู้ Term Loan	10,749.00	-
พันธบัตร	76,500.00	94,844.00
รวม	<u>87,249.00</u>	<u>94,844.00</u>

8.23.3 ภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556

เป็นภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 ต่อเนื่องจากโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 (ครั้งที่ 1) และวันที่ 31 มีนาคม 2556 (ครั้งที่ 2) ให้ ๕.๓.๕. ดำเนินการโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี จำนวน 22 ล้านตัน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2555 เป็นต้นไป และอนุมัติวงเงินเพื่อการดำเนินโครงการดังกล่าว (ครั้งที่ 1) เป็นเงิน 240,000 ล้านบาท โดยเป็นวงเงินสินเชื่อเพิ่มเติมจำนวนไม่เกิน 150,000 ล้านบาท เมื่อรวมกับวงเงินที่คณะรัฐมนตรีมีมติไว้เมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 จำนวน 269,160 ล้านบาท จะต้องไม่เกินกรอบวงเงิน จำนวน 410,000 ล้านบาท ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติไว้ เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 (หมายเหตุ 8.34) และวงเงินสำหรับการดำเนินการโครงการดังกล่าว (ครั้งที่ 2) จำนวน 105,000 ล้านบาท ในการดำเนินโครงการคณะรัฐมนตรี ได้มีมติให้ ๕.๓.๕. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนสำหรับโครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2555/2556 โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 มียอดคงเหลือ ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
เงินกู้ Term Loan	45,424.48	36,855.70
พันธบัตร	73,000.00	93,864.28
รวม	<u>118,424.48</u>	<u>130,719.98</u>

8.23.4 ภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันตามโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557

เป็นภาวะผูกพันที่รัฐบาลค้ำประกันจากการดำเนินงานตามโครงการรับจํานําข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/2557 ตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีหนังสือที่ คสช (สล)/1 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 ให้ ธ.ก.ส. กู้เงินในวงเงินไม่เกิน 92,431 ล้านบาท เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการรับจํานําข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/2557 จากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งให้ ธ.ก.ส. กู้เงินเพื่อใช้สำหรับ Refinance หรือ Roll over หรือ Prepayment โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับภาระชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด (หมายเหตุ 8.34) ทั้งนี้ให้กระทรวงการคลังเป็นผู้พิจารณาการกู้เงิน วิธีการกู้เงิน เงื่อนไข และรายละเอียดต่าง ๆ ของการกู้เงินและการค้ำประกันเงินกู้ให้ ธ.ก.ส. รวมทั้งการบริหารจัดการหนี้ร่วมกับ ธ.ก.ส. จนกว่าจะมีการชำระคืนเสร็จสิ้น

การกู้เงินเพื่อดำเนินงานตามโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 มียอดคงเหลือ ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
เงินกู้ Term Loan	15,471.50	-
พันธบัตร	20,000.00	40,000.00
รวม	<u>35,471.50</u>	<u>40,000.00</u>

8.24 รายได้ดอกเบี้ย

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	3,910.54	4,501.66
พันธบัตรรัฐบาลและตั๋วเงินสถาบันการเงิน	1,541.84	1,452.07
เงินให้สินเชื่อ (หมายเหตุ 8.25)	43,918.33	33,648.28
เงินชดเชยต้นทุนเงิน - โครงการรับจํานําข้าวเปลือกนาปรัง ปี 52	690.09	759.28
เงินกู้เคหะสงเคราะห์	134.96	129.66
รวม	<u>50,195.76</u>	<u>40,490.95</u>

8.25 รายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกรและนิติบุคคล	42,381.50	33,389.91
เงินให้สินเชื่อนโยบายรัฐ	0.76	1.55
ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร	1,515.44	1,707.83
เงินกู้ตัวเงินซื้อลด	15.54	17.34
ลูกหนี้อิสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระ และเช่าซื้อสุทธิ	69.72	83.88
โครงการนโยบายรัฐอื่น ๆ	45.61	9.10
หัก คินรายได้ดอกเบี้ย	110.24	1,561.33
รวม	43,918.33	33,648.28

ในระหว่างปี ธ.ก.ส. มีการโอนบัญชีระหว่างกันของรายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อธุรกรรมปกติและธุรกรรมนโยบายรัฐ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 การคินรายได้ดอกเบี้ย จำนวน 110.24 ล้านบาท และ 1,561.33 ล้านบาท เป็นไปตามมติที่ประชุมคณะกรรมการ ธ.ก.ส. ครั้งที่ 12/2560 เมื่อวันที่ 20 ธันวาคม 2560 เห็นชอบให้ ธ.ก.ส. ดำเนินมาตรการให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ผ่านระบบ ธ.ก.ส. มาตรการที่ 3 ลดภาระหนี้ทั้งในระบบและนอกระบบ โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของผู้มีรายได้น้อยในระบบ ธ.ก.ส. โดยคินดอกเบี้ยเงินกู้ให้กับเกษตรกรลูกค้าที่ได้รับสิทธิลดดอกเบี้ยเดิม ตามเงื่อนไขโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของผู้มีรายได้น้อยในระบบ ธ.ก.ส. ในช่วงเวลาระหว่างการขยายเวลาชำระหนี้ต้นเงินตามโครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2561 ถึงวันที่ 30 มิถุนายน 2563 กรณีลูกค้าสามารถชำระหนี้เสร็จสิ้นเป็นรายสัญญา ลูกค้าจะได้รับสิทธิลดดอกเบี้ยเดิม (ดอกเบี้ย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560) ร้อยละ 50 และโครงการคินดอกเบี้ยให้เกษตรกร (ชำระดีมีคืน) โดยคินดอกเบี้ยเงินกู้ให้กับเกษตรกรลูกค้าที่มีประวัติการชำระหนี้ดี และเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรลูกค้ารักษาวินัยทางการเงิน ในอัตราร้อยละ 30 ของดอกเบี้ยที่ส่งชำระ ระหว่างวันที่ 1 มกราคม 2561 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2561

8.26 ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
เงินรับฝาก	7,438.93	1,577.19
เงินนำส่งกองทุนพัฒนาระบบสถาบันการเงินเฉพาะกิจ	1,453.29	3,827.64
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน	494.62	1,392.77
เงินกู้ยืม	162.10	543.87
อื่น ๆ	1.12	0.30
รวม	9,550.06	7,341.77

8.27 รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการ		
รายได้ประเมินอสังหาริมทรัพย์	762.01	683.89
รายได้ค่าธรรมเนียมบริการเงินฝาก	1,078.85	1,049.33
รายได้ค่าธรรมเนียมเงินกู้	1,051.55	984.38
รายได้ค่านายหน้า	706.52	710.15
รายได้อื่น ๆ	754.73	672.71
รวม	4,353.66	4,100.46
ค่าใช้จ่ายค่าธรรมเนียมและบริการ		
ค่าใช้จ่ายในการขนย้ายเงินสด	49.86	38.06
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	89.29	43.21
รวม	139.15	81.27
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	4,214.51	4,019.19

8.28 รายได้จากการทำงานอื่น ๆ

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
รายได้ค่าบริการโครงการนโยบายรัฐ	89.30	125.67
รายได้ค่าฤชาธรรมเนียม	7.05	6.05
กำไรจากการขายทรัพย์สิน	42.63	29.06
รายได้เงินลงทุน	2.00	2.00
รายได้เงินสงเคราะห์ชีวิตรับสุทธิ	4,111.14	4,674.23
รายได้เบ็ดเตล็ด	128.88	145.69
รวม	4,381.00	4,982.70

8.29 หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า

	หน่วย : ล้านบาท		
	ค่าเมื่อหนี้สงสัยจะสูญ		หนี้สงสัยจะสูญ
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563
8.29.1 เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และนิติบุคคล			
เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และนิติบุคคล			
- เกษตรกร สถาบันเกษตรกร และนิติบุคคล	122,089.75	146,075.54	(23,985.79)
- ลูกหนี้ที่เป็นสมาชิกกองทุนฟื้นฟู	40,496.25	37,757.55	2,738.70
- ปรับปรุงโครงสร้างหนี้	84,326.30	80,078.96	4,247.34
- รับใช้หนี้เงินกู้	1,281.73	1,072.21	209.52
- ลูกหนี้ที่ประสบภัยธรรมชาติ	22,598.70	2,080.91	20,517.79
- โครงการพักชำระหนี้	56,349.47	31,377.11	24,972.36
รวม	327,142.20	298,442.28	28,699.92

	หน่วย : ล้านบาท		
	ค่าเพื่อหนี้สงสัยจะสูญ		หนี้สงสัยจะสูญ
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563
ลูกหนี้บัตรสินเชื่อเกษตรกร	3,961.56	3,012.58	948.98
ลูกหนี้เงินกู้อิสลามขายเชื่อ ผ่อนชำระและเช่าซื้อ	319.67	451.50	(131.83)
ลูกหนี้เงินกู้ตัวเงินซื้อลด	1.74	2.29	(0.55)
เงินให้กู้ยืมเบิกเกินบัญชี	1,757.57	1,380.49	377.08
รวม	333,182.74	303,289.14	29,893.60
8.29.2 เงินให้สินเชื่ออื่น			
ลูกหนี้เงินกู้เคหะสงเคราะห์	86.95	78.57	8.38
ลูกหนี้เงินกู้บรรเทาภาระหนี้สินพนักงาน	1.60	1.82	(0.22)
ลูกหนี้เงินกู้พัฒนาคุณภาพชีวิตพนักงาน	2.86	2.46	0.40
ลูกหนี้เงินกู้กองทุนสงเคราะห์พนักงาน	0.04	0.03	0.01
รวม	91.45	82.88	8.57
รวม (หมายเหตุ 8.5 และ 8.32.3)	333,274.19	303,372.02	29,902.17
หนี้สงสัยจะสูญรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน			(1.80)
หนี้สูญตัดบัญชี			136.78
ขาดทุนจากการปรับปรุงโครงสร้างหนี้			174.44
รวมทั้งสิ้น			30,211.59

8.30 สัญญาเช่าระยะยาว

จ.ก.ส. มีภาระผูกพันตามสัญญาเช่าระยะยาว โดยมีส่วนที่ครบกำหนดชำระตามระยะเวลานับตั้งแต่วันที่ในงบแสดงฐานะการเงิน ดังนี้

สัญญาเช่า	หน่วย : ล้านบาท			รวม
	31 มีนาคม 2563			
	ไม่เกิน 1 ปี	ตั้งแต่ 1-5 ปี	เกิน 5 ปีขึ้นไป	
ที่ดินและ/หรืออาคาร	84.27	41.03	27.56	152.86
อุปกรณ์สำนักงาน	11.12	2.75	-	13.87
เช่ารถยนต์	218.37	267.02	-	485.39
รวม	313.76	310.80	27.56	652.12

สัญญาเช่า	หน่วย : ล้านบาท			รวม
	31 มีนาคม 2562			
	ไม่เกิน 1 ปี	ตั้งแต่ 1-5 ปี	เกิน 5 ปีขึ้นไป	
ที่ดินและ/หรืออาคาร	172.45	107.62	211.09	491.16
อุปกรณ์สำนักงาน	56.30	13.56	-	69.86
เช่ารถยนต์	333.52	478.47	22.88	834.87
รวม	562.27	599.65	233.97	1,395.89

8.31 ฐานะและผลการดำเนินงานที่สำคัญ

8.31.1 ฐานะการเงิน

	หน่วย : ล้านบาท	
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
สินทรัพย์รวม	1,958,855.95	1,874,371.38
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	273,148.83	268,964.44
เงินลงทุนสุทธิ	80,136.60	73,120.57
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้และดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	959,809.10	405,506.16
เงินรับฝาก	1,673,272.50	1,617,760.07
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินสุทธิ	77,080.31	69,797.62
ตราสารหนี้ที่ออกและเงินกู้ยืม	20,005.00	10,064.30

8.31.2 ผลการดำเนินงาน การดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 มีนาคม 2563 มีผลกำไรสุทธิ จำนวน 9,950.83 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงวดก่อน จำนวน 62.98 ล้านบาท ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับปีก่อนได้ ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท			
	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	เพิ่ม(ลด)	ร้อยละ
รายได้ดอกเบี้ย	50,195.76	40,490.95	9,704.81	23.97
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย*(หมายเหตุ 8.26)	(9,550.06)	(7,341.77)	(2,208.29)	30.08
รายได้ดอกเบี้ยสุทธิ	40,645.70	33,149.18	7,496.52	22.61
รายได้ค่าธรรมเนียมและบริการสุทธิ	4,214.51	4,019.19	195.32	4.86
รายได้จากการดำเนินงานอื่น	4,400.95	4,963.18	(562.23)	(11.33)
รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ	43,497.72	51,328.15	(7,830.43)	(15.26)
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น*	(22,605.13)	(17,629.93)	(4,975.20)	28.22
ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 8.32.6)	(29,991.33)	(34,344.31)	4,352.98	(12.67)
หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า	(30,211.59)	(31,597.61)	1,386.02	(4.39)
กำไรสุทธิ	9,950.83	9,887.85	62.98	0.64

* ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ย และค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่น เป็นค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงานอื่นของธุรกรรมปกติหลังหักค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 8.32.6)

8.32 ธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA)

ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการนโยบายรัฐที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีหลังวันที่ 5 สิงหาคม 2552 โดยมีรูปแบบการให้บริการที่มีเงื่อนไขผ่อนปรน และมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบจากสาธารณภัย การก่อวินาศกรรม การฟื้นฟูกระตุ้นเศรษฐกิจ การเพิ่มขีดความสามารถในการประกอบอาชีพ หรือการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนและภาคธุรกิจ

8.32.1 ข้อมูลโดยสรุปสำหรับธุรกรรมนโยบายรัฐ

หน่วย : ล้านบาท

<u>สินทรัพย์และหนี้สิน</u>	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
สินทรัพย์		
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ	233,827.76	767,164.09
ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	361,815.59	307,901.18
รวม (หมายเหตุ 8.32.2)	595,643.35	1,075,065.27
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามธุรกรรมนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 8.32.4)	7,587.13	5,771.02
รวม	7,587.13	5,771.02
รายได้และค่าใช้จ่าย		
สินทรัพย์		
รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 8.32.5)	43,497.72	51,328.15
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ (หมายเหตุ 8.32.6)	29,991.33	34,344.31
<u>หัก</u> หนี้สูญ หนี้สงสัยจะสูญ และขาดทุนจากการด้อยค่า (หมายเหตุ 8.32.3)	13,484.61	18,810.26
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	21.78	(1,826.42)

8.32.2 สินทรัพย์ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ

หน่วย : ล้านบาท

	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
8.32.2.1 เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		
เงินให้สินเชื่อเกษตรกร สถาบันเกษตรกร นิติบุคคล	281,869.19	941,336.03
เงินให้สินเชื่อโครงการนโยบายรัฐ	4,955.32	6,993.89
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	286,824.51	948,329.92
ดอกเบี้ยค้างรับ	3,464.20	19,663.47
รวมเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับ	290,288.71	967,993.39
<u>หัก</u> ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ (หมายเหตุ 8.32.3)	56,460.95	200,829.30
รวม	233,827.76	767,164.09
8.32.2.2 ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ		
รวมทั้งสิ้น	595,643.35	1,075,065.27

ในระหว่างปี ๒๕๖๓ มีการโอนบัญชีระหว่างกันของเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ดอกเบี้ยค้างรับ และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ
 ธุรกรรมปกติและธุรกรรมนโยบายรัฐ

สินทรัพย์ตามยุทธกรรมนโยบายรัฐ ประกอบด้วย

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามยุทธกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามยุทธกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
1. โครงการรับฝากข้าวเปลือกในยุ้งฉางเกษตรกรเพื่อรอการจำหน่าย ปีการผลิต 2552/2553	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ต.ค.52 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 2 ล้านต้นข้าวเปลือก	พ.ย. 52 - ก.ย. 53	0.86	0.52	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
2. โครงการสินเชื่อสำหรับการจัดซื้อรถตัดอ้อย	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ต.ค. 52 และวันที่ 7 ก.ย. 53 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 3,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย MRR - 2 (MRR = ร้อยละ 6.75) ลูกค้าจ่าย ร้อยละ 2 รัฐบาลชดเชยส่วนต่าง ร้อยละ 2.75	มิ.ย. 55 - ก.ย. 61	0.74	-	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
3. โครงการช่วยเหลือเกษตรกรชาวนาเกลือ จ.เพชรบุรี ปี 2553	มติคณะกรรมการนโยบายและมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร เมื่อวันที่ 26 มี.ค. 53 วงเงินงบประมาณ เพื่อชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้ 1.26 ล้านบาท โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3	เม.ย. 53 - พ.ย. 53	0.05	0.30	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
4. โครงการเปลี่ยนกระโถกสีน้ำตาลและเพี้ยแบ่ง ปี 2553	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 ต.ค. 53 วงเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ภายในวงเงิน 496.12 ล้านบาท ในพื้นที่ 9 จังหวัด	พ.ย. 52 - มิ.ย. 53	0.18	0.14	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
5. โครงการรอุทกภัย ปี 2553	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 พ.ย.53 และวันที่ 18 ม.ค. 54 พร้อมมติคิดดอกเบี้ยเป็นเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี 2553 - 2555 พร้อมทั้งให้สินเชื่อเพื่อฟื้นฟูรายละ 100,000 บาท ลดดอกเบี้ยให้ลูกค้า ร้อยละ 3 จากอัตราดอกเบี้ยปกติ โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3	เม.ย. 53 - มี.ค. 56	16.42	4.90	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
6. โครงการประกันรายได้เกษตรกร ปี 2553/2554 รอบที่ 2	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ก.พ.54 และวันที่ 8 มี.ค. 54 วงเงิน 31,515 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน ร้อยละ 2.5125	ก.พ. 54 - ธ.ค. 54	-	-	14,817.18	19,756.30
7. โครงการรับฝากข้าวเปลือกในยุ้งฉางเกษตรกรเพื่อรอการจำหน่าย ปีการผลิต 2553/2554	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 มี.ค. 54 วงเงิน 26,000 ล้านบาท รัฐบาลรับภาระชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา MRR-2	ม.ค. 54 - ธ.ค. 54	0.75	0.24	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
8. โครงการรอุทกภัย ปี 2554	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 เม.ย.54 และวันที่ 13 ธ.ค. 54 โดยขยายระยะเวลาการชำระหนี้เงินกู้เดิมและคิดดอกเบี้ยเป็นเวลา 3 ปี ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 54 - วันที่ 31 มี.ค.57 พร้อมทั้งให้สินเชื่อเพื่อฟื้นฟู ลดอัตราดอกเบี้ยให้ลูกค้า ร้อยละ 3 จากอัตราดอกเบี้ยปกติ ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีมติเมื่อวันที่ 8 ก.ค. 57 เห็นชอบชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา MRR - 3 วงเงินชดเชย 6,239.30 ล้านบาท	เม.ย. 54 - มี.ค. 57	0.24	-	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
9. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 พ.ค. 54 กรอบวงเงินงบประมาณ 3,901 ล้านบาท	พ.ค. 54 - มิ.ย. 54	0.01*	-	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย

* เป็นการโอนบัญชีในระหว่างปีมาจากมาตรการลดภาระหนี้เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้เกษตรกรรายย่อย (มาตรการลดภาระหนี้เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปภาคการเกษตรตามแนวทางเกษตรประชารัฐ)

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลา โครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรม นโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาล ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
10. โครงการรับจำนำ ข้าวนาปี ปี 2554/2555	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 13 ก.ย. 54 และวันที่ 22 พ.ย. 54 วงเงิน 410,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 5 เดือน	ต.ค. 54 - ก.ย. 55	-	-	7,219.69	8,334.30
11. โครงการรับจำนำ มันสำปะหลัง ปี 2554/2555	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ม.ค. 55 และวันที่ 29 มี.ค.55 วงเงิน 28,250 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 4 เดือน	ก.พ. 55 - ธ.ค. 55	-	-	6,331.39	7,124.16
12. โครงการรักษา เสถียรภาพราคายาง ปี 2554/2555	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 ม.ค. 55 วันที่ 18 ก.ย. 55 วันที่ 1 ต.ค. 57 วันที่ 18 ก.พ. 58 วันที่ 11 ต.ค.59 และวันที่ 13 มิ.ย. 60 วงเงิน 45,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1	ม.ค. 55 - พ.ค. 63	1,059.45	1,599.72	-	-
13. โครงการรับจำนำ ข้าวเปลือกนาปี ปี 2555	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ก.พ. 55 และวันที่ 15 ต.ค. 55 วงเงิน 218,670 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 5 เดือน	มี.ค. 55 - ม.ค. 56	-	-	13,934.15	15,914.34
14. โครงการชะลอ การขุดหัวมันสำปะหลัง ปี 2554/2555	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ก.พ. 55 ราคารับจำนำในอัตรา 0.05 ต่อ กิโลกรัม วงเงิน 9,000 ล้านบาท ไม่คิด ดอกเบี้ยลูกหนี้ รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 4 เดือน	มี.ค. 55 - พ.ค. 55	-	-	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
15. โครงการรับจำนำ ข้าวเปลือก ปี 2555/2556 รอบที่ 1	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ต.ค. 55 วงเงิน 240,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชย ต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการ โครงการ 5 เดือน	ต.ค. 55 - ม.ค. 57	-	-	-	-
16. โครงการรับจำนำ มันสำปะหลัง ปี 2555/2556	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 พ.ย.55 วงเงิน 39,825 ล้านบาท รัฐบาล ชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชย ค่าบริการโครงการ 4 เดือน	ธ.ค. 55 - ก.ย. 56	-	-	6,736.84	7,585.30
17. โครงการรับจำนำ ข้าวเปลือก ปี 2555/2556 รอบที่ 2	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 มี.ค.56 วงเงิน 105,000 ล้านบาท ชดเชย ต้นทุน เงิน FDR+1 ชดเชยค่าบริการโครงการ 5 เดือน	ก.พ. 56 - ม.ค. 57	-	-	10,859.25	11,048.22
18. โครงการรับจำนำ ข้าวเปลือก ปี 2556/2557	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 ก.ย. 56 และมติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ วันที่ 24 พ.ค. 57 วงเงิน 270,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ชดเชย ค่าบริการโครงการ 5 เดือน	ต.ค. 56 - มี.ค. 58	-	-	50,242.76	57,136.65
19. โครงการสินเชื่อ เพื่อรวบรวมข้าวและ สร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบัน เกษตรกร ปี 2557/2558	มติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 ก.ค. 57 วงเงิน 20,000 ล้านบาท 1) การรวบรวมข้าวเปลือกเพื่อจำหน่าย วงเงิน 18,000 ล้านบาท 2) การรวบรวมไว้แปรรูป วงเงิน 2,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3	ต.ค. 57 - ก.ย. 58	-	-	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
20. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2557/2558 (ประกันยุงฉาง)	มติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 ก.ค. 57 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 พ.ย. 57 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 17,508 ล้านบาท ดำเนินการในพื้นที่ภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป้าหมาย 2 ล้านตันข้าวเปลือก วงเงินกู้รายละเอียดไม่เกิน 300,000 บาท โดยรัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินในอัตรา FDR+1 ชดเชยค่าบริหารโครงการ ร้อยละ 2.25 เป็นระยะเวลา 12 เดือน	พ.ย. 57 - ก.ย. 58	7.12	4.94	0.44	0.44
21. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเป็นเงินทุนหมุนเวียนแก่สถาบันเกษตรกรเพื่อรวบรวมและแปรรูปยางพารา	มติคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อวันที่ 26 ส.ค. 57 และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มี.ค. 59 วันที่ 13 มี.ย. 60 และวันที่ 15 ต.ค. 62 ดังนี้ 1) รวบรวมยางพารา วงเงินจ่ายสินเชื่อ 10,000 ล้านบาท ชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3 จนถึงวันที่ 31 มี.ค. 59 และขยายระยะเวลาส่งคืนเงินกู้ จากวันที่ 31 มี.ค. 59 เป็นภายในวันที่ 31 มี.ค. 63 ขยายระยะเวลาจ่ายเงินกู้ และส่งคืนเงินกู้ ตั้งแต่วันที่ 1 เม.ย. 63 ถึงวันที่ 31 มี.ค. 67 2) แปรรูปยางพารา วงเงินจ่ายสินเชื่อ สถาบันเกษตรกร 5,000 ล้านบาท ชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ถึงวันที่ 31 ส.ค. 67 3) แปรรูปยางพารา วงเงินจ่ายสินเชื่อผู้ประกอบการ 1,500 ล้านบาท ชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ถึงวันที่ 31 ส.ค. 62	ก.ย. 57 - ส.ค. 67	2,589.13	3,015.92	79.87	63.00
22. โครงการสร้างมูลค่าผลิตภัณฑ์ชนรักษาเสถียรภาพร่างกาย	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ต.ค. 57 วันที่ 18 ก.พ. 58 วันที่ 11 ต.ค. 59 และวันที่ 13 มี.ย. 60 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 12,000 ล้านบาท ชดเชยต้นทุนเงินในอัตรา FDR+1	พ.ย. 57 - พ.ค. 63	3,895.87	5,394.17	61.83	58.91
23. โครงการสินเชื่อเกษตรกรชาวสวนยางรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพเสริม	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ต.ค. 57 วันที่ 21 ก.ค. 58 และวันที่ 8 ธ.ค. 58 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 15,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ลูกค้าย่อยร้อยละ 2 ระยะเวลาจ่ายถึงวันที่ 31 มี.ค. 58 หรือเมื่อเต็มวงเงิน 10,000 ล้านบาท ขยายวงเงินสินเชื่อตามความต้องการของเกษตรกรจาก 10,000 ล้านบาท เป็น 15,000 ล้านบาท ระยะเวลาจ่ายถึงวันที่ 30 ธ.ค. 59	พ.ย. 57 - พ.ย. 62	3,621.30	5,626.47	1.04	76.87

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
24. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลัง (ในระบบน้ำหยด) ปี 2557/2558	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ธ.ค. 57 และวันที่ 7 เม.ย. 58 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 23,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยตามชั้นลูกค้า ลบด้วยอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 3 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ระยะเวลาชดเชยดอกเบี้ย ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 58 - 31 ธ.ค. 60 ขยายระยะเวลา ตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค. 58 - ธ.ค. 58	ม.ค. 58 - ธ.ค. 60	65.51	40.93	-	-
25. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อชะลอการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลัง ปี 2557/2558	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ธ.ค. 57 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 25,000 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยตามชั้นลูกค้า ลบด้วยอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 3 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ตั้งแต่วันที่ 30 ก.ย. 58	ธ.ค. 57 - ก.ย. 58	0.89	0.59	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
26. โครงการมาตรการพักชำระหนี้ลูกค้า ธ.ก.ส. 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 16 ธ.ค. 57 และวันที่ 28 พ.ย. 60 โดยรัฐบาลเป็นผู้รับภาระดอกเบี้ยของต้นเงินไม่เกิน 200,000 บาท ในอัตรา MRR - 1.5 ณ วันที่ 30 ก.ย. 57 มีจำนวนลูกค้าในโครงการ 62,000 ราย เป็นต้นเงินจำนวน 6,000 ล้านบาท กำหนดให้พักชำระหนี้ เป็นเวลา 3 ปี 3 เดือน	ต.ค. 57 - ธ.ค. 63	30.60	32.12	135.97	151.46
27. โครงการปรับโครงสร้างการผลิตและความมั่นคงทางอาหารด้านปศุสัตว์	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 ก.พ. 58 และวันที่ 31 มี.ค. 58 1) อนุรักษ์กระบือ โครงการ 8 ปี (ปี 2558 - 2565) วงเงินจ่ายสินเชื่อ 3,215.60 ล้านบาท คิดอัตราดอกเบี้ย MLR (MLR = ร้อยละ 5) ลูกค้าจ่ายอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 2 และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ระยะเวลาชำระคืนไม่เกิน 5 ปี นับแต่วันจ่ายไม่เกินวันที่ 30 ก.ย. 62 2) ผลิตน้ำนมโคโครงการ 5 ปี (ปี 2558 - 2562) วงเงินจ่ายสินเชื่อ 900 ล้านบาท จำนวน 3 สหกรณ์ ๆ ละ 300 ล้านบาท คิดดอกเบี้ย MLR - 1.5 (MLR = ร้อยละ 5) สหกรณ์โคนมรับภาระ ร้อยละ 2 และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 1.5	ก.พ. 58 - ก.ย. 65 พ.ค. 58 - ก.ย. 62	675.98	1,175.79	4.01	10.99
28. โครงการส่งเสริมสินเชื่อเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอย่างครบวงจร	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 ก.พ. 58 และวันที่ 5 ก.ค. 59 วงเงินจ่ายสินเชื่อระยะเวลา 3 ปี รวมวงเงิน 9,000 ล้านบาท 1) เพื่อพัฒนาแหล่งน้ำและการจัดการน้ำในไร้อ้อย หรือซื้อเครื่องจักรกล (รถตัดอ้อย หรือรถคีบอ้อย) - เกษตรกร คิดอัตราดอกเบี้ย MRR - 2 (MRR = ร้อยละ 7) คิดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้า ร้อยละ 2 และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3	ก.พ. 58 - ก.ย. 67	4,088.44	2,539.14	80.50	29.12

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
	- กลุ่มเกษตรกร กลุ่มบุคคล สหกรณ์ การเกษตร สหกรณ์การเกษตร เพื่อการตลาดลูกค้า ธ.ก.ส.(สกต.) หรือสถาบันชาวไร่ไถ่ คัดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้า MLR - 1 (MLR = ร้อยละ 5) คัดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้า ร้อยละ 2 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 2 2) เพื่อจัดซื้อเครื่องจักรกลการเกษตร (รถแทรกเตอร์หรือรถบรรทุก) คัดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้า MLR - 1 (MLR = ร้อยละ 5) คัดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้า ร้อยละ 4 รัฐบาลไม่ชดเชยดอกเบี้ย					
29. โครงการสนับสนุนสินเชื่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 ก.ย. 58 และวันที่ 29 ธ.ค. 58 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 30,000 ล้านบาท วงเงินให้สินเชื่อเงินกู้กองทุนฯ ละไม่เกิน 1 ล้านบาท กำหนดระยะเวลาชำระคืนเสร็จ ไม่เกิน 7 ปี คัดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 3-7 กับกองทุนฯ ปีที่ 1-2 ในอัตรา ร้อยละ 0 ต่อปี และปีที่ 3-7 ในอัตราดอกเบี้ยเท่ากับ ต้นทุนทางการเงิน (Financing Cost) บวกด้วย ร้อยละ 1 ต่อปี รัฐบาลจ่ายเงินชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ปีที่ 1-2 เท่ากับ ร้อยละ 1.92 โดยไม่ได้รับการชดเชยความเสียหายในอนาคต	ก.ย. 58 - มี.ค. 61	12,551.44	16,742.41	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
30. โครงการสินเชื่อเพื่อปรับปรุงระบบการผลิตด้านการเกษตร	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 ต.ค. 58 วงเงินกู้อยู่ไม่เกิน 100,000 บาท ระยะเวลาชำระหนี้ไม่เกิน 10 ปี กรณีพิเศษไม่เกิน 12 ปี ปลอดชำระต้นเงิน 3 ปีแรก อัตราดอกเบี้ย MRR - 2 (MRR = ร้อยละ 7)	พ.ย. 58 - ธ.ค. 70	524.05	199.91	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
31. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อสร้างงานในชุมชน	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 ต.ค. 58 วงเงินกู้อยู่ไม่เกิน 50,000 บาท กำหนดชำระคืนในเวลาไม่เกิน 5 ปี คัดอัตราดอกเบี้ย MRR - 2 (MRR = ร้อยละ 7)	พ.ย. 58 - ธ.ค. 63	4.43	1.39	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
32. โครงการสินเชื่อสนับสนุนเศรษฐกิจชุมชน	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 6 ต.ค. 58 วงเงินกู้อยู่ไม่เกิน 1 ล้านบาท ระยะเวลาชำระหนี้ไม่เกิน 7 ปี คัดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 4	พ.ย. 58 - ก.ย. 65	8.72	7.79	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
33. โครงการส่งเสริมการให้บริการเครื่องจักรกลทางการเกษตรและอุปกรณ์การตลาดเพื่อลดต้นทุนสมาชิกระยะขยายผล ปี 2559 - 2562	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ต.ค. 58 วันที่ 26 ก.ค. 59 และวันที่ 15 พ.ย. 59 โดยคิดดอกเบี้ย MLR - 1 (MLR = ร้อยละ 5) สหกรณ์ภาคการเกษตรและกลุ่มเกษตรกร รับภาระดอกเบี้ย ร้อยละ 2 ต่อปีรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกรร้อยละ 2 ต่อปี เป็นเวลา 5 ปี นับตั้งแต่วันที่กู้เงิน ธ.ก.ส.รับภาระดอกเบี้ยแทนเกษตรกร ร้อยละ 1 ต่อปี วงเงินกู้ 2,789.40 ล้านบาท	ปี 2558 - 2562	60.54	82.62	1.17	0.82

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
34. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 ต.ค. 58 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 12,500 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยกับสถาบัน MLR - 3 (MLR = ร้อยละ 5) รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย แทนสถาบันเกษตรกร ร้อยละ 2 วงเงินงบประมาณ 236.67 ล้านบาท	ต.ค. 58 - ก.ย. 59	-	-	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
35. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 ต.ค. 58 รัฐบาลสนับสนุนเงินจ่ายขาดเป็นค่าเช่าและเก็บรักษาข้าวเปลือกในยุ้งฉางผู้กู้ ต้นละ 1,000 บาท วงเงินกู้รายละไม่เกิน 300,000 บาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน ในอัตรา FDR+1 รวมถึงค่าเช่า (ค่าเช่าต้นละ 1,000 บาท) และค่าใช้จ่ายในการระบายค่าบริหาร ร้อยละ 2 เป็นระยะเวลา 8 เดือน ระยะเวลาจ่ายเงินกู้ตั้งแต่วันที่ 1 พ.ย. 58 - 28 ก.พ. 59 ระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ 4 เดือนนับจากเดือนที่รับเงินกู้ งบประมาณ 648.33 ล้านบาท	พ.ย. 58 - ก.ย. 59	1.37	3.90	-	656.34
36. โครงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 พ.ย. 58 เป็นการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนค่าใช้จ่ายแก่เกษตรกรชาวสวนยางผู้มีเอกสารสิทธิ์ ประกอบด้วย เจ้าของสวนยางและหรือผู้เช่า และคนกรีดยาง ในอัตราไร่ละ 1,500 บาท สัดส่วนร้อยละ 60:40 จำนวน 850,000 ครัวเรือน ที่มีสวนยางเปิดกรีดไม่เกิน 15 ไร่ และกรณีครัวเรือนที่มีสวนยางเปิดกรีด เกินกว่า 15 ไร่ขึ้นไปไม่เกิน 15 ไร่ ภายในวงเงิน 12,750 ล้านบาท รัฐบาลจ่ายชดเชยต้นทุนเงิน ให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR+1 โดยให้ความช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ดังนี้ 1) เจ้าของสวนยาง/ผู้เช่าสวนยาง จำนวน 900 บาทต่อไร่ แบ่งเป็นการสนับสนุนปัจจัยการผลิต จำนวน 700 บาทต่อไร่ และสนับสนุนการปรับปรุงคุณภาพผลผลิต จำนวน 200 บาทต่อไร่ 2) คนกรีดยาง จำนวน 600 บาทต่อไร่	27 ต.ค. 58 - 30 ก.ย. 59	-	-	6,818.42	8,016.51
37. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูก มันสำปะหลังในระบบน้ำหยด ปี 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 ธ.ค. 58 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 4,600 ล้านบาท จำนวน 20,000 ราย รายละไม่เกิน 230,000 บาท รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ FDR+1 ระยะเวลา 24 เดือน วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 204.70 ล้านบาท	ธ.ค. 58 - ธ.ค. 61	135.91	205.80	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลา โครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรม นโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาล ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
38. โครงการชะลอการเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังปี 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 8 ธ.ค. 58 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 5,000 ล้านบาท จำนวน 100,000 ราย วงเงินจ่ายเงินกู้รายละไม่เกิน 50,000 บาท รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ FDR+1 ระยะเวลา 6 เดือน วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 55.63 ล้านบาท	ธ.ค. 58 - ต.ค. 59	10.68	6.24	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
39. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมมันสำปะหลังและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 ก.พ. 59 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 2,500 ล้านบาท คิดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้า ร้อยละ 2 รัฐบาลชดเชยในอัตรา FDR+1	ก.พ. 59 - ส.ค. 60	-	-	-	-
40. โครงการชุมชนปรับเปลี่ยนการผลิตสู่วิถีภัยแล้งปี 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 59 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 15,000 ล้านบาท รองรับเกษตรกรที่ประสบภัยแล้งลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยาและแม่กลอง 26 จังหวัด จำนวน 100,000 ราย โดยกำหนดวงเงินกู้กลุ่มละไม่เกิน 3 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 0.01 ต่อปี ชำระคืนไม่เกิน 12 เดือน รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3.5 วงเงินงบประมาณเพื่อชดเชยดอกเบี้ย 525 ล้านบาท (ปีที่ 1 จำนวน 160 ล้านบาท ปีที่ 2 จำนวน 200 ล้านบาท ปีที่ 3 จำนวน 165 ล้านบาท)	ก.พ. 59 - ธ.ค. 61	6.56	7.60	0.16	0.16
41. โครงการสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายฉุกเฉินและจำเป็นของเกษตรกรที่ประสบภัยแล้งปี 2558/2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 59 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 6,000 ล้านบาท รายละไม่เกิน 12,000 บาท กำหนดชำระคืนเงินกู้ไม่เกิน 12 เดือน อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 0 เป็นระยะเวลา 6 เดือนแรก และตั้งแต่เดือนที่ 7 เป็นต้นไป คิดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 4 สำหรับเกษตรกรรายย่อย จำนวน 500,000 ราย	ก.พ. 59 - มิ.ย. 60	85.27	32.90	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
42. โครงการสินเชื่อ 1 ตำบล 1 SME เกษตรเพื่อสร้างความยั่งยืนของภาคเกษตรไทย	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 ก.พ. 59 วงเงินสินเชื่อ 72,000 ล้านบาท จำนวน 7,200 ราย วงเงินกู้รายละไม่เกิน 20 ล้านบาท ระยะเวลาเงินกู้ไม่เกิน 10 ปี อัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 4 ต่อปี ไม่เกิน 7 ปี และปีที่ 8 - 10 อัตราดอกเบี้ยปกติตามชั้นลูกค้า	ก.พ. 59 - มี.ค. 70	32,184.39	10,619.84	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
43. โครงการสนับสนุนสินเชื่อให้กลุ่มชาวนาผู้ผลิตข้าวแบบแปลงใหญ่ ปีการผลิต 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 พ.ค. 59 และวันที่ 22 พ.ย. 59 วงเงินจ่ายสินเชื่อ 2,130 ล้านบาท กลุ่มละไม่เกิน 5 ล้านบาท คิดอัตราดอกเบี้ยจากลูกค้า ร้อยละ 0.01 และรัฐบาลชดเชยอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 3.5 วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 74.55 ล้านบาท	พ.ค. 59 - ม.ค. 61	1.18	1.61	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลา โครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรม นโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาล ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
44. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มิ.ย. 59 วงเงินสินเชื่อ 12,500 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ย MLR - 1 (MLR = ร้อยละ 5) ให้สถาบันเกษตรกร รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 1 รัฐบาลรับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 3 ระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน	ต.ค. 59 - ก.ย. 60	-	105.12	สิ้นสุดการชดเชย	สิ้นสุดการชดเชย
45. โครงการสินเชื่อเกษตรกรเพื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 มิ.ย. 59 วันที่ 11 ต.ค. 59 วันที่ 1 พ.ย. 59 วันที่ 8 พ.ย. 59 และวันที่ 22 พ.ย. 59 ให้สินเชื่อแก่เกษตรกรในการชะลอการขายข้าวเปลือก 1) เกษตรกรรายคนไม่เกินคนละ 300,000 บาท สหกรณ์การเกษตรไม่เกินสหกรณ์ละ 300 ล้านบาท จ่ายเงินกู้ ไม่เกินวันที่ 15 มี.ค. 60 ภาคใต้ไม่เกินวันที่ 15 ส.ค. 60 2) รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนผู้กู้ ชดเชยต้นทุนเงิน ค่าเช่าและค่าเก็บรักษาข้าวเปลือกในยุ้งฉางผู้กู้ ชดเชยต้นทุนค่าใช้จ่ายในการระบายข้าวเปลือกในอัตรา FDR+1 ค่าบริหารสินเชื่อ ร้อยละ 2 ระยะเวลา 6 เดือน 3) ค่าเช่าและค่าเก็บรักษาข้าวเปลือกในยุ้งฉาง ต้นละ 1,500 บาท ค่าใช้จ่ายในการส่งมอบข้าวเปลือกจากยุ้งฉางถึงจุดส่งมอบตามที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน ต้นละ 300 บาท	พ.ย. 59 - ธ.ค. 60	25.13	19.72	18.85	43.17
46. โครงการสนับสนุนเงินช่วยเหลือต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มิ.ย. 59 วันที่ 1 พ.ย. 59 และวันที่ 1 ส.ค. 60 เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ประมาณ 3.7 ล้านราย ไร่ละ 1,000 บาท รายละไม่เกิน 10 ไร่ วงเงินจ่ายให้เกษตรกร 37,000 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1 ค่าใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารและค่าธรรมเนียมการโอนเงินให้เกษตรกร รายละ 10 บาท	ก.ค. 59 - ต.ค. 60	-	-	12,744.77	26,540.33
47. โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 มิ.ย. 59 กำหนดอัตราค่าเบี้ยประกันภัย 100 บาทต่อไร่ (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและอากรแสตมป์) โดยรัฐบาลอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัย ให้แก่เกษตรกรที่เอาประกันภัย 60 บาทต่อไร่ ธ.ก.ส. จะอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยในส่วนที่เหลืออีก 40 บาท ต่อไร่ สำหรับเกษตรกรที่เป็นลูกค้าสินเชื่อของ ธ.ก.ส. โดย ธ.ก.ส. สรรองจ่ายอุดหนุนค่าเบี้ยประกันแทนรัฐบาลไปก่อน รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1	15 ก.ค. 59 - 15 ธ.ค. 59	-	-	1,114.59	1,240.52

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
48. โครงการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนผลไม้ที่ประสบภัยแล้ง ปี 2559	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 5 ก.ค. 59 เห็นชอบให้ ธ.ก.ส. ดำเนินการ 1) มาตรการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อลงทุนสร้างแหล่งน้ำสำรองและการบริหารจัดการน้ำ รายละไม่เกิน 130,000 บาท โดยรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ต่อปี เกษตรกรรับภาระดอกเบี้ย ร้อยละ 2 ต่อปี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 3 ปี โดยช่วยเหลือเกษตรกร จำนวน 95,000 ราย 2) มาตรการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการปลูกใหม่ทดแทนผลไม้เดิมหรือเป็นประเภทไม้ผลที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ อัตราไร่ละไม่เกิน 10,000 บาท รายละไม่เกิน 30 ไร่ รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ต่อปี เกษตรกรรับภาระดอกเบี้ย ร้อยละ 2 ต่อปี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 4 ปี คิดดอกเบี้ยระยะเวลา 4 ปีแรก ในอัตรา MRR - 2 (MRR = ร้อยละ 7)	มี.ค. 59 - ก.พ. 64	97.17	119.12	0.01	-
49. โครงการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2559/2560 ด้านการผลิต (ค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือปัจจัยการผลิต)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 59 วงเงิน 3,132.10 ล้านบาท ให้ใช้เงินทุน ธ.ก.ส. รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR + 1	ส.ค. 59 - ก.ย. 60	-	-	0.31	0.31
50. โครงการมาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2559/2560 (ปรับเปลี่ยนพื้นที่ปลูกข้าว)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 ส.ค. 59 และวันที่ 18 ต.ค. 59 คิดดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ 5 ต่อปี โดยผู้กู้รับภาระดอกเบี้ย ร้อยละ 2 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ต่อปี วงเงินสินเชื่อ 10,686 ล้านบาท วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 1,500.29 ล้านบาท 1) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงกระบือ จำนวน 500 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 3 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อ 1,500 ล้านบาท 2) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงโคเนื้อ จำนวน 2,400 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 4 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อ 9,000 ล้านบาท 3) เพื่อส่งเสริมการเลี้ยงแพะ จำนวน 50 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 2.5 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อ 116 ล้านบาท 4) เพื่อส่งเสริมการทำนาหญ้า จำนวน 50 กลุ่ม กลุ่มละไม่เกิน 1.5 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อ 70 ล้านบาท	ส.ค. 59 - ก.ย. 65	2,474.11	2,780.42	136.45	112.69
51. โครงการเพื่อประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลังในระบบน้ำหยดปี 2559/2560 (แนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 2559/2560)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 ส.ค. 59 และวันที่ 4 ต.ค. 59 จำนวน 10,000 ราย รายละไม่เกิน 230,000 บาท กำหนดชำระคืนไม่เกิน 5 ปี วงเงินสินเชื่อ 2,300 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยจากเกษตรกร	15 ต.ค. 59 - 31 ธ.ค. 62	12.52	14.91	-	-

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ความสุจริต นโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาล ตามสุจริตนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
	ร้อยละ 4 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR + 1 ต่อปี ระยะเวลาไม่เกิน 24 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ แต่ไม่เกินวันที่ 31 ต.ค. 62					
52. โครงการสินเชื่อเพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิตและการแปรรูปมันสำปะหลัง ปี 2559/2560 (แนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 2559/2560)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 ส.ค. 59 และวันที่ 4 ต.ค. 59 เกษตรกรรายคน วงเงินกู้ไม่เกินรายละ 1 ล้านบาท สหกรณ์ภาคการเกษตร กลุ่มเกษตรกร และวิสาหกิจชุมชน วงเงินกู้ไม่เกินรายละ 20 ล้านบาท วงเงินสินเชื่อ 1,000 ล้านบาท ระยะเวลาชดเชยดอกเบี้ยไม่เกิน 24 เดือนนับแต่วันรับเงินกู้ โดยเริ่มชดเชยตั้งแต่วันที่ 1 ธ.ค. 59 แต่ไม่เกินวันที่ 31 ต.ค. 62	15 ต.ค. 59 - 31 ต.ค. 62	0.34	0.12	-	-
53. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมมันสำปะหลังและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปี 2559/2560 (แนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 2559/2560)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 ส.ค. 59 และวันที่ 4 ต.ค. 59 วงเงินสินเชื่อ 1,500 ล้านบาท วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 33,375 ล้านบาท ระยะเวลาชดเชยดอกเบี้ยไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันที่รับเงินกู้ แต่ไม่เกิน วันที่ 31 พ.ค. 61	15 ต.ค. 59 - 31 ก.ค. 61	-	61.17	-	-
54. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อพัฒนาการเกษตรแบบแปลงใหญ่ ปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 พ.ย. 59 จำนวน 2,000 กลุ่ม/แปลง วงเงินสินเชื่อรวม 20,000 ล้านบาท โดยให้กู้กลุ่มละไม่เกิน 10 ล้านบาท คิดดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ 3.01 ต่อปี โดยผู้กู้รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 0.01 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลาชดเชยดอกเบี้ยภายใน 5 ปี นับแต่วันจ่ายเงินกู้แต่ไม่เกิน ธ.ค. 69 วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 3,000 ล้านบาท	พ.ย. 59 - เม.ย. 70	1,699.56	1,549.10	53.31	40.24
55. โครงการสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายฉุกเฉินสำหรับเกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง (แนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 2559/2560)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ต.ค. 59 จำนวน 500,000 ราย วงเงินกู้ 10,000 ล้านบาท วงเงินกู้สูงสุดรายละไม่เกิน 20,000 บาท คิดดอกเบี้ยเงินกู้ในอัตรา ร้อยละ 0.5 ต่อเดือน (ร้อยละ 6 ต่อปี) กำหนดชำระคืนเงินกู้ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันจัดทำสัญญา	พ.ย. 59 - มี.ค. 61	3.69	1.98	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
56. โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 1 พ.ย. 59 วันที่ 8 พ.ย. 59 และวันที่ 22 พ.ย. 59 เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวทุกชนิด ครัวเรือนละ ไม่เกิน 12,000 บาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา FDR + 1	พ.ย. 59 - ก.ค. 60	-	-	24,508.79	27,015.08

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
57. โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2559/2560 ด้านการผลิต (เพิ่มเติม) : การปรับเปลี่ยนปลูกพืชหมุนเวียน)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 พ.ย.59 เพื่อส่งเสริมการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ในฤดูแล้งในพื้นที่ปลูกข้าว หลังการเก็บเกี่ยวข้าวนาปี โดยแบ่งจ่ายเป็น 3 งวด งวดที่ 1 จำนวน 1,800 บาทต่อไร่ เป็นค่าเตรียมดิน ค่าเมล็ดพันธุ์ ค่าปุ๋ยเคมี รองพื้น และค่าสารเคมีคุมวัชพืช งวดที่ 2 จำนวน 1,200 บาทต่อไร่ เป็นค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ 2 และค่าดูแลรักษา งวดที่ 3 จำนวน 1,000 บาทต่อไร่ เป็นค่าเก็บเกี่ยว คัดดอกเปียในอัตรา MRR (ปัจจุบันเท่ากับ ร้อยละ 7 ต่อปี) คัดดอกเปียจากเกษตรกร ร้อยละ 4 ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกร ในอัตรา ร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่วันที่	21 ต.ค. 59 - 30 มิ.ย. 60	0.90	0.34	-	-
58. โครงการปลูกพืชปุ๋ยสด (มาตรการช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2559/2560 ด้านการผลิต (เพิ่มเติม) : การปรับเปลี่ยนปลูกพืชหมุนเวียน)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 พ.ย. 59 เพื่อลดพื้นที่ปลูกข้าวนาปรังและสนับสนุนให้เกษตรกรปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้พืชปุ๋ยสด รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินในอัตรา FDR+1	ต.ค. 59 - พ.ค. 60	-	-	0.02	0.02
59. โครงการสินเชื่อเพื่อฟื้นฟูการผลิตให้แก่เกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ ปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ก.พ. 60 วงเงินสินเชื่อ 10,000 ล้านบาท โดยให้สินเชื่อรายละไม่เกิน 300,000 บาท ระยะเวลากู้ยืมไม่เกิน 10 ปี ปีที่ 1 - 4 คิดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ MRR - 2 ต่อปี (MRR = ร้อยละ 7) เกษตรกรรับภาระในอัตรา ร้อยละ 2 ต่อปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา 4 ปี และตั้งแต่วันที่ 5 เป็นต้นไป คิดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ MRR ต่อปี วงเงินชดเชยไม่เกิน 1,200 ล้านบาท	ก.พ. 60 - มิ.ย. 64	7,788.68	8,251.91	172.65	123.08
60. โครงการสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายฉุกเฉินให้แก่เกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ ปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ก.พ. 60 วงเงินสินเชื่อรวม 10,000 ล้านบาท โดยให้สินเชื่อรายละไม่เกิน 50,000 บาท ระยะเวลากู้ยืมไม่เกิน 3 ปี คิดอัตราดอกเบี้ย ร้อยละ 0 ใน 6 เดือนแรก ธ.ก.ส. รับภาระแทนเกษตรกรทั้งหมด ตั้งแต่วันที่ 7 เป็นต้นไปคิดดอกเบี้ยร้อยละ MRR	ก.พ. 60 - เม.ย. 60	972.37	129.12	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
61. โครงการพักชำระหนี้ต้นเงินและลดดอกเบี้ยให้แก่เกษตรกรผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปี 2559/2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 7 ก.พ. 60 และวันที่ 31 ต.ค. 60 โดยพักชำระหนี้ต้นเงินที่ไม่เกิน 300,000 บาท และลดดอกเบี้ยเป็นระยะเวลา 2 ปี รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยในอัตรา ร้อยละ 5 ต่อปี โดยไม่รวมหนี้ NPLs วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 4,790.50 ล้านบาท กรณีที่เป็นหนี้ NPLs ธ.ก.ส.รับภาระดอกเบี้ยแทนเกษตรกร เป็นระยะเวลา 2 ปี	ม.ค. 60 - ธ.ค. 61	-	-	207.37	2,460.75

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลา โครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรม นโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาล ตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
62. โครงการสินเชื่อ รายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 ก.พ. 60 วงเงินสินเชื่อ 5,000 ล้านบาท โดยให้ สินเชื่อรายละไม่เกิน 50,000 บาท ระยะเวลากู้ยืมไม่เกิน 5 ปี อัตรา ดอกเบี้ยเงินกู้คงที่ (Flat Rate) ไม่เกิน ร้อยละ 0.85 ต่อเดือน รัฐบาลชดเชย เฉพาะความเสียหายสำหรับ NPLs ที่เกิดจากการดำเนินโครงการไม่เกิน ร้อยละ 40 ของสินเชื่อที่อนุมัติ	ก.พ. 60 - ก.พ. 66	1,446.81	2,974.08	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
63. โครงการประกันภัย ข้าวนาปี ปีการผลิต 2560	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 มิ.ย. 60 กำหนดอัตราค่าเบี้ยประกันภัย 90 บาท ต่อไร่ (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและอากร แสตมป์) โดยรัฐบาลอุดหนุนค่าเบี้ย ประกันภัย ให้แก่เกษตรกรที่เอา ประกันภัย 54 บาทต่อไร่ ธ.ก.ส. จะอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยในส่วนที่ เหลืออีก 36 บาทต่อไร่ สำหรับเกษตรกร ที่เป็นลูกค้าสินเชื่อของ ธ.ก.ส. โดย ธ.ก.ส.สำรองจ่ายอุดหนุนค่าเบี้ย ประกันแทนรัฐบาลไปก่อน รัฐบาล ชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1	ก.ค. 60 - ส.ค. 60 ยกเว้นภาคใต้ ถึง 15 ธ.ค. 60	-	-	1,122.46	1,272.84
64. โครงการตามแนวทาง บริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 2560/2561	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ส.ค.60 1) โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการ เพาะปลูกมันสำปะหลังในระบบน้ำหยด ปี 2560/61 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย FDR+1 ไม่เกิน 24 เดือน นับแต่วัน รับเงินกู้ ไม่เกิน 31 ต.ค. 63 2) โครงการสินเชื่อเพื่อยกระดับ มาตรฐานการผลิตและการแปรรูป มันสำปะหลัง ปี 2560/61 รัฐบาลชดเชย ดอกเบี้ย FDR+1 ไม่เกิน 24 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ ไม่เกิน 31 ต.ค. 63 3) โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมมัน สำปะหลังและสร้างมูลค่าเพิ่มโดย สถาบันเกษตรกรปี 2560/61 รัฐบาล ชดเชยดอกเบี้ย FDR+1 ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้	- ระยะเวลา โครงการตั้งแต่ 1 ต.ค. 60 - 31 ต.ค. 63 ระยะเวลา จ่ายเงินกู้ตั้งแต่ 1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61 - ระยะเวลา โครงการตั้งแต่ 1 ต.ค. 60 - 31 ต.ค. 63 ระยะเวลา จ่ายเงินกู้ตั้งแต่ 1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61 - ระยะเวลา โครงการตั้งแต่ 1 ธ.ค. 60 - 31 ก.ค. 62 ระยะเวลา จ่ายเงินกู้ตั้งแต่ 1 ธ.ค. 60 - 31 พ.ค. 61	5.15	133.55	0.10	6.85
65. โครงการสินเชื่อ เพื่อรวบรวมข้าวและ สร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบัน เกษตรกร ปีการผลิต 2560/2561	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 ก.ย. 60 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลา 12 เดือน	1 ต.ค. 60 - 30 ก.ย. 61	-	31.05	-	-
66. โครงการสินเชื่อชดเชย การขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2560/2561	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 19 ก.ย. 60 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน อัตรา FDR+1 ต่อปี ค่าบริหารโครงการร้อยละ 2 ต่อปี ไม่เกิน 6 เดือน	1 พ.ย. 60 - 31 ธ.ค. 61	1.92	4.75	33,005.55	36,821.54

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/เขต	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
67. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปี 2560/2561	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 ต.ค. 60 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 3 ระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้	1 พ.ย. 60 - 31 มี.ค. 62	-	-	-	3.46
68. โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้ของผู้มีรายได้น้อยในระบบ ธ.ก.ส.	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 ม.ค. 61 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3 ต่อปี ธ.ก.ส. รับภาระดอกเบี้ยร้อยละ 4 ต่อปี ระยะเวลา 2 ปี	1 ม.ค. 61 - 31 ธ.ค. 62	-	48,170.53	1,482.40	694.14
69. โครงการสินเชื่อธุรกิจชุมชนสร้างไทย (โครงการสินเชื่อชุมชนปรับเปลี่ยนการผลิตเพื่อพัฒนาอาชีพของผู้มีรายได้น้อย (XYZ))	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 ม.ค. 61 และวันที่ 26 พ.ย. 62 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ 3.5 ต่อปี ระยะเวลา 3 ปี นับจากวันกู้ วงเงินสินเชื่อ 45,000 ล้านบาท วงเงินชดเชย 4,725 ล้านบาท	1 ม.ค. 61 - 31 ธ.ค. 66	1,769.19	1,167.12	32.67	0.67
70. โครงการสินเชื่อเพื่อพัฒนาอาชีพของผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 ม.ค. 61 เกษตรกรผู้มีรายได้น้อยที่ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ ปี 2560 จำนวน 400,000 ราย วงเงินกู้รวม 20,000 ล้านบาท โดยใช้แหล่งเงินทุนของ ธ.ก.ส. หนี้ NPLs ที่เกิดขึ้นตามโครงการนี้ไม่คำนวณรวมเป็นหนี้ NPLs เพื่อการประเมินผลตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ	1 ม.ค. 61 - 31 มี.ค. 63	6,625.46	8,130.63	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
71. โครงการแก้ไขหนี้ในระบบของเกษตรกรและบุคคลในครัวเรือนระยะที่ 3	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 ม.ค. 61 วงเงินสินเชื่อรวมไม่เกิน 19,000 ล้านบาท แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกร ทัวไป หรือเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐที่มีหนี้ในระบบ จำนวน 300,000 ราย หนี้ NPLs ที่เกิดขึ้นตามโครงการนี้ ไม่คำนวณรวมเป็นหนี้ NPLs เพื่อการประเมินผลตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ	1 ม.ค. 61 - 31 มี.ค. 63	502.46	591.94	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
72. โครงการสนับสนุนสินเชื่อกองทุนหมู่บ้านและสถาบันการเงินชุมชนเพื่อแก้ไขและป้องกันปัญหาหนี้ในระบบ	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 ม.ค. 61 วงเงินให้กู้รวมไม่เกิน 1,000 ล้านบาท หนี้ NPLs ที่เกิดขึ้นตามโครงการนี้ ไม่คำนวณรวมเป็นหนี้ NPLs เพื่อการประเมินผลตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานรัฐวิสาหกิจ	1 ม.ค. 61 - 31 มี.ค. 63	124.36	125.39	ไม่ได้รับการชดเชย	ไม่ได้รับการชดเชย
73. โครงการสนับสนุนสินเชื่อรายย่อยเพื่อใช้จ่ายฉุกเฉิน ระยะที่ 2	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 ม.ค. 61 วงเงินสินเชื่อรวมไม่เกิน 10,000 ล้านบาท แก่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเกษตรกรทัวไป หรือเกษตรกรผู้ลงทะเบียนเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ จำนวน 200,000 ราย ให้สินเชื่อรายละไม่เกิน 50,000 บาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้คงที่ (Flat Rate) ตามประเภทหลักประกัน รัฐบาลชดเชยเฉพาะความเสียหายสำหรับหนี้ NPLs ที่เกิดจากการดำเนินโครงการไม่เกินร้อยละ 40 ของสินเชื่อที่อนุมัติ	1 ม.ค. 61 - 31 มี.ค. 63	4,981.71	7,311.75	-	-

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
74. โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2561	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 10 เม.ย.61 กำหนดอัตราค่าเบี้ยประกันภัย 90 บาทต่อไร่ (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและอากรแสตมป์) โดยรัฐบาลอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยให้แก่เกษตรกรที่เอาประกันภัย 54 บาทต่อไร่ ธ.ก.ส. จะอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยในส่วนที่เหลืออีก 36 บาทต่อไร่ สำหรับเกษตรกรที่เป็นลูกค้าสินเชื่อของ ธ.ก.ส.โดย ธ.ก.ส.สำรองจ่ายอุดหนุนค่าเบี้ยประกันแทนรัฐบาลไปก่อน รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1	10เมย 61- 30มิย.61 ยกเว้นภาคใต้ ถึง 15 ธ.ค. 61	-	-	1,350.85	1,697.90
75. โครงการสนับสนุนสินเชื่อเพื่อลดต้นทุนปัจจัยการผลิตให้แก่เกษตรกร	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 เม.ย. 61 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 2 ต่อปี ธ.ก.ส. รับภาระในอัตรา ร้อยละ 1 ต่อปี ระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันกู้	1พค 61- 30เมย.63	105.85	1,639.81	17.83	14.78
76. โครงการสนับสนุนการผลิตหรือจัดหาปุ๋ยสั่งตัดผ่านสถาบันเกษตรกร	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 เม.ย. 61 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ย ร้อยละ 2 ต่อปี ธ.ก.ส. รับภาระในอัตรา ร้อยละ 1 ต่อปี ระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันกู้	1พค 61- 30เมย.63	13.26	68.14	1.88	0.24
77. โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปีและช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้เกษตรกรรายย่อยผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2561/2562	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 ก.ค. 61 และวันที่ 12 มี.ค.62 1) โครงการสินเชื่อชะลอการขายข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2561/62 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน อัตรา FDR+1 ต่อปี ค่าบริหารโครงการ ร้อยละ 2 ต่อปี ไม่เกิน 6 เดือน 2) ช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าว ปีการผลิต 2561/62 ธ.ก.ส.สำรองจ่ายแทนรัฐบาล ชดเชยต้นทุนเงิน อัตรา FDR+1 ต่อปี	1พย 61- 31ธค.62 1กย 61- 30กย.62	6.96	15,367.16	57,757.59	59,517.77
78. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปีการผลิต 2561/2562	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 ก.ค. 61 วงเงินสินเชื่อรวม 12,500 ล้านบาท อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ MLR - 1 (ปัจจุบัน MLR = 5 ต่อปี) รัฐบาลรับภาระดอกเบี้ยในอัตราไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลา 15 เดือน วงเงินชดเชยดอกเบี้ย 468.75 ล้านบาท ค่าเบี้ยประกันภัยและค่าบริหารจัดการโครงการ จำนวน 39.06 ล้านบาท	1ตค 61- 31ธค.62	24.52	9,070.50	0.19	86.91
79. มาตรการลดภาระหนี้เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้แก่เกษตรกรรายย่อย (มาตรการลดภาระหนี้เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปภาคการเกษตรตามแนวทางเกษตรประชาษฐ์)	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 31 ก.ค. 61 1) โครงการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่เกษตรกรลูกค้า ระยะเวลา 3 ปี (ไม่ได้รับการชดเชยจากรัฐบาล) 2) โครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้ให้แก่เกษตรกรรายย่อย รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้แทนเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส.ร้อยละ 2.5 ต่อปี ระยะเวลา 1 ปี ต้นเงินกู้ไม่เกิน 300,000 บาท	1สค 61- 31กค.64 1สค 61- 31กค.62	-	611,363.63*	-	-

*มาตรการลดภาระหนี้เพื่อเพิ่มสภาพคล่องให้แก่เกษตรกรรายย่อย (มาตรการลดภาระหนี้เพื่อสนับสนุนการปฏิรูปภาคการเกษตรตามแนวทางเกษตรประชาษฐ์) เป็นการโอนบัญชี ระหว่างกันของเงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ ดอกเบี้ยค้างรับ และค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามธุรกรรมปกติและธุรกรรมนโยบายรัฐในระหว่างปี

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
80. โครงการสานพลังประชารัฐเพื่อสนับสนุนการปลูกข้าวโพดหลังฤดูทำนา	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 25 ก.ย. 61 และวันที่ 24 ต.ค.61 1)โครงการสินเชื่อเพื่อสนับสนุนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังฤดูทำนา รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยแทนเกษตรกร ร้อยละ 3.99 ต่อปี ระยะเวลา 6 เดือน 2)โครงการสินเชื่อเพื่อเสริมสภาพคล่องแก่สถาบันเกษตรกรในการรวบรวมและรับซื้อผลผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ร้อยละ 3 ต่อปี ระยะเวลา 6 เดือน 3)โครงการประกันภัยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ รัฐบาลอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยในอัตราไร่ละ 65 บาท	1 พย.61-30กย.62	1.51	400.20	6.20	1.68
81. โครงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธ.ค. 61 1) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายให้เกษตรกรชาวสวนปาล์มน้ำมัน อัตราไร่ละ 1,500 บาท ครั้วเรือนละไม่เกิน 15 ไร่ วงเงิน 3,375 ล้านบาท ใช้เงินทุน ธ.ก.ส. 2) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าธรรมเนียมโอนเงิน ของ ธ.ก.ส. วงเงิน 1.50 ล้านบาท และชดเชยต้นทุนเงินในอัตรา FDR+1 (ปัจจุบัน FDR+1 = 2.175) วงเงิน 73.41 ล้านบาท	1 ธค.61-30กย.62	-	-	2,942.30	3,212.85
82. โครงการสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกรชาวสวนยาง พ.ศ. 2561- 2562	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธ.ค. 61 1) เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยาง ตามพื้นที่เปิดกรีตจริง ในอัตราไร่ละ 1,800 บาท ครั้วเรือนละไม่เกิน 15 ไร่ วงเงิน 17,007.20 ล้านบาท รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน ในอัตรา FDR+1 (ปัจจุบัน FDR+1 = 2.175) ในกรอบวงเงิน 379.03 ล้านบาท 2) ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน และค่าธรรมเนียมการโอนเงิน ในกรอบวงเงิน 126.50 ล้านบาท	ธ.ค. 61 - ก.ย. 62	-	-	12,400.23	11,029.35
83. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลังในระบบน้ำหยด ปี 2561/2562	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ม.ค. 62 คิดดอกเบี้ยจากลูกค้าผู้กู้ อัตรา ร้อยละ 4 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. เพิ่มเติมในอัตรา FDR+1 ต่อปี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 24 เดือนนับแต่วันรับเงินกู้ แต่ไม่เกินวันที่ 30 ก.ย. 64 ในกรอบวงเงินงบประมาณ 50.025 ล้านบาท	1 ธ.ค. 61 - 31 ต.ค. 64	39.21	13.30	0.77	0.01
84. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมมันสำปะหลังและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปี 2561/2562	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ม.ค. 62 คิดดอกเบี้ยเงินกู้จากสถาบันเกษตรกรในอัตรา ร้อยละ 1 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา	1 ธค. 61 - 31 กค. 63	150.17	219.63	7.60	0.11

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
	FDR+1 ต่อปี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ ในกรอบวงเงินงบประมาณ 32.625 ล้านบาท					
85. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปี 2561/2562	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 22 ม.ค. 62 คิดดอกเบี้ยเงินกู้จากสถาบันเกษตรกรในอัตรา ร้อยละ 1 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตรา ร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลาไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ ในกรอบวงเงินงบประมาณ 45 ล้านบาท	1 ธ.ค. 61 - 30 มิ.ย. 63	129.32	-	4.21	-
86. โครงการประกันภัยข้าวนาปี ปีการผลิต 2562	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 ก.พ. 62 กำหนดอัตราค่าเบี้ยประกันภัย 85 บาทต่อไร่ (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและอากรแสตมป์) โดยรัฐบาลอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัย ให้แก่เกษตรกรที่เอาประกันภัย 51 บาทต่อไร่ ธ.ก.ส. จะอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยในส่วนที่เหลืออีก 34 บาทต่อไร่ สำหรับเกษตรกรที่เป็นลูกค้าสินเชื่อของ ธ.ก.ส. โดย ธ.ก.ส. สำรองจ่ายอุดหนุนค่าเบี้ยประกันแทนรัฐบาลไปก่อน รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1	18 ก.พ. 62 - 30 มิ.ย. 62 ยกเว้นภาคใต้ ถึง 15 ธ.ค. 62	-	-	1,650.66	-
87. โครงการประกันภัยข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปีการผลิต 2562	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 ก.พ. 62 กำหนดอัตราค่าเบี้ยประกันภัย 59 บาทต่อไร่ (ไม่รวมภาษีมูลค่าเพิ่มและอากรแสตมป์) โดยรัฐบาลอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัย ให้แก่เกษตรกรที่เอาประกันภัย 35.40 บาทต่อไร่ ธ.ก.ส. จะอุดหนุนค่าเบี้ยประกันภัยในส่วนที่เหลืออีก 23.60 บาท ต่อไร่ สำหรับเกษตรกรที่เป็นลูกค้าสินเชื่อของ ธ.ก.ส. โดย ธ.ก.ส. สำรองจ่ายอุดหนุนค่าเบี้ยประกันแทนรัฐบาลไปก่อน รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงิน FDR+1	รอบที่ 1 (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูฝน) 18 ก.พ. 62 - 31 พ.ค. 62 รอบที่ 2 (ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ฤดูแล้ง) 1 ต.ค. 62 - 15 ม.ค. 63	-	-	74.25	-
88. โครงการลดดอกเบี้ยเงินกู้ภายใต้มาตรการเพื่อบรรเทาค่าครองชีพสำหรับเกษตรกรผู้ประสบภัยแล้ง ปี 2562 และเกษตรกรรายย่อย	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 20 ส.ค. 62 คิดดอกเบี้ยจากลูกค้าผู้กู้ อัตราร้อยละ 0.1 ต่อปี สำหรับต้นเงินกู้ไม่เกิน 300,000 บาท ระยะเวลา 1 ปี โดย ธ.ก.ส. รับภาระชดเชยดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 2 ต่อปี และรัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยเงินกู้แทนเกษตรกรลูกค้า อัตราร้อยละ 4.7 ต่อปี	1 ส.ค. 62 - 31 ก.ค. 63	132,968.57	-	-	-
89. โครงการสนับสนุนต้นทุนการผลิตให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2562/63	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 ส.ค. 62 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนของ ธ.ก.ส.+1 (ปัจจุบัน เท่ากับร้อยละ 2.40) และค่าบริหารจัดการรายละ 5 บาท	1 ส.ค. 62 - 31 พ.ค. 63	-	-	26,418.45	-

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/เขตฯ	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
90. โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปี 2562/63 รอบที่ 1	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 ส.ค. 62 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ของ ธ.ก.ส.+1 (ปัจจุบัน เท่ากับร้อยละ 2.40) และค่าบริหารจัดการรายละ 5 บาท	ต.ค. 62- ต.ค. 63	-	-	19,529.71	-
91. โครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนปาล์ม น้ำมัน ปี 2562 - 2563	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 ส.ค. 62 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ของ ธ.ก.ส.+1 (ปัจจุบัน เท่ากับร้อยละ 2.40) และค่าบริหารจัดการรายละ 5 บาท	ส.ค. 62 - ก.ย. 63	-	-	2,800.38	-
92. โครงการประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนยาง ระยะที่ 1	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 15 ต.ค. 62 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ของ ธ.ก.ส.+1 (ปัจจุบัน เท่ากับร้อยละ 2.40) และค่าบริหารจัดการรายละ 5 บาท	ต.ค. 62 - ก.ย. 63	-	-	20,135.15	-
93. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ปี 2562/2563	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พ.ย. 62 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา ไม่เกิน 24 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ แต่ไม่เกิน วันที่ 30 ก.ย. 65	1 ธ.ค. 62 - 31 ต.ค. 65	45.12	-	0.14	-
94. โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง ปี 2562/2563	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พ.ย. 62 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ของ ธ.ก.ส.+1 (ปัจจุบัน เท่ากับร้อยละ 2.40) และค่าบริหารจัดการรายละ 5 บาท	1 ต.ค. 62 - 31 ธ.ค. 63	-	-	1,424.29	-
95. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมมันสำปะหลังและสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปี 2562/2563	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 พ.ย. 62 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ แต่ไม่เกิน วันที่ 30 มิ.ย. 64	1 ธ.ค. 62 - 31 ก.ค. 64	301.57	-	0.60	-
96. โครงการช่วยเหลือค่าเก็บเกี่ยวและปรับปรุงคุณภาพข้าวให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปีการผลิต 2562/2563	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 ธ.ค. 62 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ของ ธ.ก.ส. +1 (ปัจจุบัน เท่ากับร้อยละ 2.40) และค่าบริหารจัดการครัวเรือนละ 5 บาท	พ.ย. 62 - ก.ย. 63	-	-	22,864.38	-
97. โครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปี 2562/2563	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 ธ.ค. 62 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือน ของ ธ.ก.ส. +1 (ปัจจุบันเท่ากับร้อยละ 2.40) และค่าบริหารจัดการรายละ 5 บาท	1 ธ.ค. 62 - 31 ธ.ค. 63	-	-	434.03	-
98. โครงการสินเชื่อเพื่อรวบรวมข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสร้างมูลค่าเพิ่มโดยสถาบันเกษตรกร ปี 2562/2563	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 ธ.ค. 62 รัฐบาลชดเชยดอกเบี้ยให้ ธ.ก.ส. ในอัตราร้อยละ 3 ต่อปี เป็นระยะเวลา ไม่เกิน 12 เดือน นับแต่วันรับเงินกู้ แต่ไม่เกิน วันที่ 31 พ.ค. 64	1 ม.ค. 63 - 30 มิ.ย. 64	107.74	-	0.11	-

หน่วย : ล้านบาท

โครงการ	ลักษณะโครงการโดยสังเขป	ระยะเวลาโครงการ/ชดเชย	เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้ตามธุรกรรมนโยบายรัฐและดอกเบี้ยค้างรับสุทธิ		ลูกหนี้รอการชดเชยจากรัฐบาลตามธุรกรรมนโยบายรัฐ	
			31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
99. โครงการสินเชื่อเพื่อชะลอการขายข้าวเปลือกปีการผลิต 2562/2563	มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 11 ธ.ค. 62 และวันที่ 7 เม.ย. 63 รัฐบาลชดเชยต้นทุนเงินให้ ธ.ก.ส. ในอัตราดอกเบี้ยเงินฝากประจำ 12 เดือนของ ธ.ก.ส. +1 (ปัจจุบันเท่ากับร้อยละ 2.40)	1 พ.ย. 62 - 31 ธ.ค. 63	9,774.35	-	68.82	-
รวมทั้งสิ้น			233,827.76	767,164.09	361,815.59	307,901.18

การดำเนินการและระยะเวลาดำเนินโครงการตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ตามมติคณะรัฐมนตรีที่ ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการภายหลังวันที่ 31 มีนาคม 2563 ได้แก่ โครงการสินเชื่อเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับผู้มีอาชีพอิสระที่ได้รับผลกระทบจากไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563 ให้ ธ.ก.ส. ดำเนินระยะเวลาโครงการตั้งแต่วันที่ 24 มีนาคม 2563 ถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2565

8.32.3 การจัดชั้นสินทรัพย์และการกันเงินสำรองธุรกรรมนโยบายรัฐ

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563			31 มีนาคม 2562		
	ยอดสินเชื่อ คงค้าง	ค่าเผื่อหนี้ สงสัยจะสูญ	อัตรา	ยอดสินเชื่อ คงค้าง	ค่าเผื่อหนี้ สงสัยจะสูญ	อัตรา
			ร้อยละ ค่าเผื่อฯ			ร้อยละ ค่าเผื่อฯ
เงินสำรองขั้นต่ำตามเกณฑ์ ธปท.						
จัดชั้นปกติ	275,432.35	2,754.32	1	912,137.46	9,121.38	1
จัดชั้นกล่าวถึงเป็นพิเศษ	2,245.89	44.92	2	6,532.61	130.65	2
จัดชั้นต่ำกว่ามาตรฐาน	1,707.70	1,707.70	100	3,650.99	3,650.99	100
จัดชั้นสงสัย	3,106.03	3,106.03	100	4,445.62	4,445.62	100
จัดชั้นสงสัยจะสูญ	4,332.54	4,332.54	100	21,563.24	21,563.24	100
รวม	286,824.51	11,945.51		948,329.92	38,911.88	
เงินสำรองส่วนเกิน		44,515.44			161,917.42	
รวมทั้งสิ้น		56,460.95			200,829.30	

ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญตามธุรกรรมนโยบายรัฐ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 จำนวน 56,460.95 ล้านบาท และ 200,829.30 ล้านบาท ลดลง จำนวน 144,368.35 ล้านบาท ประกอบด้วย หนี้สงสัยจะสูญลดลง จำนวน 13,484.61 ล้านบาท และค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญเพิ่มขึ้นจากการโอนบัญชีระหว่างกันของค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญธุรกรรมปกติและธุรกรรมนโยบายรัฐในระหว่างปี จำนวน 157,852.96 ล้านบาท

๗๖๕

8.32.4 เจ้าหนี้โครงการนโยบายรัฐตามยุทธกรรมนโยบายรัฐ

	หมายเหตุ	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	8.32.4.1	570.73	1,476.78
เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	8.32.4.2	438.70	1,898.69
เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	8.32.4.3	544.55	982.29
เจ้าหนี้ตามยุทธกรรมนโยบายรัฐอื่น ๆ		6,033.15	1,413.26
รวม		<u>7,587.13</u>	<u>5,771.02</u>

8.32.4.1 เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 แสดงยอดคงเหลือ จํานวน 570.73 ล้านบาท และ 1,476.78 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการบันทึกกรรมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	31 มีนาคม 2563	31 มีนาคม 2562
สินทรัพย์		
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 8.1)	<u>570.73</u>	<u>1,476.78</u>
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555		
เงินชดเชยจากรัฐบาล	<u>570.73</u>	<u>1,476.78</u>

โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้

	31 มีนาคม 2563
ยอดยกมา 1 เมษายน 2562	1,476.78
บวก รับงบประมาณในปีบัญชี 2562	14,490.27
รวม	<u>15,967.05</u>
หัก โอนไปโครงการรับจํานําข้าวเปลือกนาปรัง ปี 2552	28.80
โอนไปโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557	385.05
ลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน	652.66
ลูกหนี้รอการชดเชย อกส./อ.ต.ก.	9,604.50
ลูกหนี้โครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง	2,080.51
จ่ายชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม	2,644.80
ยอดคงเหลือ	<u>570.73</u>

8.32.4.2 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556 แสดงยอดคงเหลือ จำนวน 438.70 ล้านบาท และ 1,898.69 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการบันทึกรวม อยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
สินทรัพย์		
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 8.1)	<u>438.70</u>	<u>1,898.69</u>
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556		
เงินชดเชยจากรัฐบาล	<u>438.70</u>	<u>1,898.69</u>
โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้		
		หน่วย : ล้านบาท
		<u>31 มีนาคม 2563</u>
ยอดยกมา 1 เมษายน 2562		1,898.69
บวก รับงบประมาณในปีบัญชี 2562		15,223.85
ดอกเบี้ยจ่ายรับล่วงหน้าจากการ Re - Open		69.34
รับโอนงบประมาณจากโครงการปรับเปลี่ยนพื้นที่การปลูกข้าว - กรมส่งเสริมฯ ปี 59/60		0.34
รับโอนงบประมาณจากโครงการบริหารจัดการตลาดมันสำปะหลัง ปี 59/60		2.97
รับโอนงบประมาณจากโครงการตามแนวทางการบริหารจัดการมันสำปะหลัง ปี 60/61		5.39
รวม		<u>17,200.58</u>
หัก โอนงบประมาณไปโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557		16.68
ลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน		392.90
ลูกหนี้รอการชดเชย อกส./อ.ต.ก.		13,286.79
จ่ายชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม		3,065.51
ยอดคงเหลือ		<u>438.70</u>

8.32.4.3 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557 แสดงยอดคงเหลือ จำนวน 544.55 ล้านบาท และ 982.29 ล้านบาท ประกอบด้วย เงินฝากธนาคารคงเหลือของโครงการบันทึกรวม อยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส. ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
สินทรัพย์		
รายการระหว่างธนาคารและตลาดเงิน (หมายเหตุ 8.1)	<u>544.55</u>	<u>982.29</u>
หนี้สิน		
เจ้าหนี้โครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2556/2557		
เงินชดเชยจากรัฐบาล	<u>544.55</u>	<u>982.29</u>

โดยมีรายการเคลื่อนไหวระหว่างงวด ดังนี้

	หน่วย : ล้านบาท
	<u>31 มีนาคม 2563</u>
ยอดยกมา 1 เมษายน 2562	982.29
บวก รับงบประมาณในปีบัญชี 2562	11,551.44
รับโอนงบประมาณจากโครงการจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552	162.67
รับโอนงบประมาณจากโครงการจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555	385.05
รับโอนงบประมาณจากโครงการจํานำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2555/2556	16.68
รวม	13,098.13
หัก ลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงิน	1,198.67
ลูกหนี้รอการชดเชย อกส./อ.ต.ก.	10,407.17
จ่ายชำระดอกเบี้ยและค่าธรรมเนียม	947.74
ยอดคงเหลือ	<u>544.55</u>

8.32.5 รายได้จากธุรกรรมนโยบายรัฐ

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
รายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อธุรกรรมนโยบายรัฐ		
รายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อธุรกรรมนโยบายรัฐ	25,081.99	32,082.25
รายได้ชดเชยธุรกรรมนโยบายรัฐ		
รายได้ชดเชยดอกเบี้ยธุรกรรมนโยบายรัฐจากรัฐบาล	10,345.69	12,960.21
รายได้ชดเชยต้นทุนเงินธุรกรรมนโยบายรัฐจากรัฐบาล	7,301.89	6,045.49
รายได้ชดเชยค่าใช้จ่ายดำเนินงานหรือค่าบริการธุรกรรมนโยบายรัฐจากรัฐบาล	246.92	234.04
รายได้อื่น	521.23	6.16
รวม	<u>43,497.72</u>	<u>51,328.15</u>

ในระหว่างปี ธ.ก.ส. มีการโอนบัญชีระหว่างกันของรายได้ดอกเบี้ยเงินให้สินเชื่อธุรกรรมปกติและธุรกรรมนโยบายรัฐ

8.32.6 ค่าใช้จ่ายจากธุรกรรมนโยบายรัฐ

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
ค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยธุรกรรมนโยบายรัฐ	16,943.19	19,431.44
ค่าใช้จ่ายดำเนินงานธุรกรรมนโยบายรัฐ*	13,048.14	14,912.87
รวม	<u>29,991.33</u>	<u>34,344.31</u>

* ค่าใช้จ่ายดำเนินงานธุรกรรมนโยบายรัฐ ธ.ก.ส. ใช้วิธีการปันส่วนตามหลักเกณฑ์ที่ได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.)

ในระหว่างปี ธ.ก.ส. มีการโอนบัญชีระหว่างกันของค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยธุรกรรมปกติและธุรกรรมนโยบายรัฐ

๒๐๒๓

8.33 การดำเนินโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 (แยกบัญชีและงบการเงินของโครงการออกจาก การดำเนินงานปกติของ ธ.ก.ส.)

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2551 และมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 10 มีนาคม 2552 โดยรัฐบาลจัดหาเงินทุนให้ ธ.ก.ส.

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน 2551 ให้ ธ.ก.ส. กู้เงินด้วยการออกตั๋วสัญญาใช้เงินเป็นคราว ๆ ตามแผนการใช้จ่ายเงิน ของโครงการในวงเงินไม่เกิน 110,000 ล้านบาท โดยกระทรวงการคลังค้ำประกันและรัฐบาลรับประกันชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน และค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง โดย ธ.ก.ส. แยกบัญชีและงบการเงินของโครงการออกจากการทำงานปกติเป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) และให้ผลการดำเนินโครงการดังกล่าวไม่นับรวมเป็นสินทรัพย์เสี่ยงที่ใช้ในการคำนวณสัดส่วนเงินกองทุน ต่อสินทรัพย์เสี่ยง ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงเงินกองทุนของ ธ.ก.ส.

ธ.ก.ส. ได้ออกตั๋วสัญญาใช้เงินและเงินกู้ Term Loan เพื่อนำไปจ่ายเงินกู้ให้แก่เกษตรกรในโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ตามมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น เป็นภาระผูกพัน ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 จำนวน 15,013 ล้านบาท และ 16,304 ล้านบาท (หมายเหตุ 8.23.1) โดยมีลูกหนี้จากการกู้ยืมเงินดังกล่าวคงเหลือในโครงการ ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 จำนวน 15,012.14 ล้านบาท และ 16,303.15 ล้านบาท (ไม่รวมอยู่ในงบการเงินของ ธ.ก.ส.) ประกอบด้วย

	หน่วย : ล้านบาท	
	<u>31 มีนาคม 2563</u>	<u>31 มีนาคม 2562</u>
โครงการรับจํานําข้าวเปลือกนาปี ปีการผลิต 2551/2552	15,012.14	16,303.15
รวม	<u>15,012.14</u>	<u>16,303.15</u>

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 และ 2562 เงินกู้ Term Loan เหลือจ่ายของโครงการฯ จำนวน 0.86 ล้านบาท และ 0.85 ล้านบาท บันทึกลงในงบการเงินของ ธ.ก.ส. บัญชีรายการระหว่างธนาคารและตลาดเงินคู่กับบัญชีเจ้าหนี้โครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 (หมายเหตุ 8.17.1)

8.34 การดำเนินโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 (แยกบัญชีและงบการเงินของโครงการออกจากการทำงานปกติของ ธ.ก.ส.)

ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ตามนโยบายของรัฐบาล โดยดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 วันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 วันที่ 29 มีนาคม 2555 วันที่ 2 ตุลาคม 2555 วันที่ 31 มีนาคม 2556 วันที่ 10 มิถุนายน 2556 และวันที่ 3 กันยายน 2556

การดำเนินโครงการรับจํานําผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 กำหนดกรอบวงเงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนรับจํานําข้าวเปลือก รวมจำนวน 410,000 ล้านบาท เป็นเงินทุนของ ธ.ก.ส. จำนวน 90,000 ล้านบาท และเงินกู้จากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนอีกจำนวน 320,000 ล้านบาท ซึ่งภายหลังคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 22 พฤศจิกายน 2554 ปรับลดวงเงินกู้เหลือเพียง 269,160 ล้านบาท (หมายเหตุ 8.23.2 และ 8.23.3) วงเงินหมุนเวียนที่ได้รับนอกจากใช้ในโครงการรับจํานําข้าวเปลือกแล้ว คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2555 ให้นำไปใช้ในโครงการแทรกแซงตลาดมันสำปะหลัง และโครงการพัฒนาศักยภาพสถาบันเกษตรกรเพื่อรักษาเสถียรภาพราคาขายด้วย

เมื่อระยะเวลาโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 สิ้นสุดลงแล้ว คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ดำเนินโครงการรับจํานำข้าวเปลือกต่อในปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 และวันที่ 3 กันยายน 2556 ทั้งนี้กรอบวงเงินสินเชื่อเพื่อใช้หมุนเวียนในโครงการสำหรับปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ต้องไม่เกิน 410,000 ล้านบาท และเงินทุนของ ธ.ก.ส. จำนวน 90,000 ล้านบาท

ต่อมาคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้มีหนังสือที่ คสช (สล)/1 ลงวันที่ 24 พฤษภาคม 2557 ให้ ธ.ก.ส. กู้เงินเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินโครงการรับจํานำข้าวเปลือก ปีการผลิต 2556/2557 ในวงเงินไม่เกิน 92,431 ล้านบาท (หมายเหตุ 8.23.4) โดยกระทรวงการคลัง คํ่าประกันจนกว่าจะมีการชำระต้นเงินกู้เสร็จสิ้น และรัฐบาลรับประกันชำระคืนต้นเงิน ดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน รวมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจริง รวมทั้งผลขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการทั้งหมด

เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2558 คณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบเหตุผลที่ไม่สามารถระบายข้าวเพื่อปิดบัญชีโครงการรับจํานำตามกำหนด โดยให้กระทรวงพาณิชย์นำเสนอคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าว (นบข.) ทั้งนี้ในการประชุม นบข. ครั้งที่ 1/2559 เมื่อวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2559 มีมติเห็นชอบให้ขยายระยะเวลาดำเนินงานโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตรจากเดิมภายในวันที่ 30 กันยายน 2558 เป็นภายในวันที่ 30 กันยายน 2559 และกระทรวงการคลังได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีรับทราบมติ นบข. แล้ว เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม 2558

สำหรับการบริหารจัดการหนี้ และการแยกบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐนั้น คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 29 มีนาคม 2555 วันที่ 10 มิถุนายน 2556 และวันที่ 3 กันยายน 2556 อนุมัติให้กระทรวงการคลังบริหารจัดการหนี้เงินกู้ร่วมกับ ธ.ก.ส. ด้วยการ Refinance หรือ Roll over หรือ Prepayment โดยกระทรวงการคลังคํ่าประกันจนกว่าจะมีการชำระคืนเงินกู้เสร็จสิ้น โดย ธ.ก.ส. มิได้รวมบัญชีและงบการเงินของโครงการไว้ในงบการเงินงานปกติ แต่ได้จัดทำเป็นบัญชีธุรกรรมนโยบายรัฐ (Public Service Account : PSA) และบันทึกเป็นภาระผูกพันนอกงบประมาณ ตลอดจนไม่รวมผลการดำเนินโครงการจากเงินทุนที่ได้จากการกู้ยืมจากสถาบันการเงินต่าง ๆ เป็นสินทรัพย์เสี่ยงที่ใช้ในการคำนวณสัดส่วนเงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (Capital Adequacy Ratio : CAR) ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงเงินกองทุนของ ธ.ก.ส.

ในการดำเนินโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร (ข้าวเปลือก มันสำปะหลัง และยางพารา) เงินที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายไประหว่างรอการจัดหาเงินทุนหรือเงินจากการระบายผลผลิตผล และรวมถึงเงินทุนของ ธ.ก.ส. ที่นำมาใช้หมุนเวียนในโครงการ จำนวน 90,000 ล้านบาท นั้น ธ.ก.ส. จะได้รับชดเชยต้นทุนเงิน ในอัตรา FDR+1 ของเงินที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายและค่าบริการโครงการ ในอัตรา ร้อยละ 2 - 2.5 ของยอดที่จ่ายเงินกู้ให้เกษตรกร

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการรับจํานำผลผลิตผลการเกษตร (รวมทุกผลผลิตผลการเกษตร) ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2563

โครงการ	เงินที่ใช้ตั้งแต่ เริ่มโครงการ	รับจากการ ระบายผลผลิต และการไถ่ถอน	โอน งบประมาณ ชำระ	ลูกหนี้คงเหลือ	แหล่งเงินที่ใช้ไป		รวม
					ธ.ก.ส. สำรองจ่าย*	เงินกู้ (ภาระผูกพัน)**	
รับจํานำข้าวเปลือกนาปี ปี 2554/2555	118,656.00	60,178.08	27,682.23	30,795.69	7,219.69	23,576.00	30,795.69
รับจํานำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 2555	218,670.00	87,292.57	58,770.28	72,607.15	13,934.15	58,673.00	72,607.15
รับจํานำมันสำปะหลัง ปี 2554/2555	27,836.00	16,661.92	4,842.69	6,331.39	6,331.39	-	6,331.39
รักษาเสถียรภาพราคาขาย ปี 2555	24,658.35	12,115.95	6,482.95	6,059.45	1,059.45	5,000.00	6,059.45
รวมปีการผลิต 2554/2555	389,820.35	176,248.52	97,778.15	115,793.68	28,544.68	87,249.00	115,793.68

หน่วย : ล้านบาท

31 มีนาคม 2563

โครงการ	เงินที่ใช้ตั้งแต่	รับจากการ ระบายผลผลิต และการไถ่ถอน	โอน	ลูกหนี้คงเหลือ	แหล่งเงินที่ใช้ไป		รวม
	เริ่มโครงการ		งบประมาณ ชำระ		ธ.ก.ส. สำรองจ่าย*	เงินกู้ (ภาวะผูกพัน)**	
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 2555/2556	352,278.00	135,972.58	87,021.69	129,283.73	10,859.25	118,424.48	129,283.73
รับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/2556	26,909.00	16,182.78	3,989.38	6,736.84	6,736.84	-	6,736.84
รวมปีการผลิต 2555/2556	379,187.00	152,155.36	91,011.07	136,020.57	17,596.09	118,424.48	136,020.57
รับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 2556/2557	191,658.00	73,263.89	32,679.85	85,714.26	50,242.76	35,471.50	85,714.26
รวมปีการผลิต 2556/2557	191,658.00	73,263.89	32,679.85	85,714.26	50,242.76	35,471.50	85,714.26
รวม	960,665.35	401,667.77	221,469.07	337,528.51	96,383.53	241,144.98	337,528.51

*เงินที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายไปแทนรัฐบาลระหว่างรอการจัดหาเงินทุนหรือเงินจากการระบายผลผลิต และเงินทุนของ ธ.ก.ส. ที่นำมาใช้หมุนเวียนในโครงการรับจำนำผลิตผลปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 (ไม่รวมถึงลูกหนี้รอการชดเชยต้นทุนเงินของโครงการดังกล่าว)

**เงินกู้จากสถาบันการเงินอื่น (ภาวะผูกพัน) ที่รัฐบาลค้ำประกันรับภาระชำระคืนเงิน โดยให้ ธ.ก.ส. กู้เงินจากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน เพื่อใช้เป็นทุนหมุนเวียนในโครงการตามมติคณะรัฐมนตรี

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 เงินที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายไปในการดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 จำนวน 96,383.53 ล้านบาท เป็นเงินที่ ธ.ก.ส. สำรองจ่ายไประหว่างรอการจัดหาเงินทุนหรือเงินจากการระบายผลผลิตจากรัฐบาล จำนวน 6,383.53 ล้านบาท และเงินทุนของ ธ.ก.ส. ที่นำมาใช้หมุนเวียนในโครงการ จำนวน 90,000 ล้านบาท ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 13 กันยายน 2554 กำหนดกรอบวงเงินเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 รวมจำนวน 410,000 ล้านบาท เป็นเงินทุนของ ธ.ก.ส. จำนวน 90,000 ล้านบาท และเงินกู้จากสถาบันการเงินต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 320,000 ล้านบาท เมื่อระยะเวลาโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2554/2555 สิ้นสุดลงแล้ว คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติให้ดำเนินโครงการ รับจำนำข้าวเปลือกต่อในปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2555 และวันที่ 3 กันยายน 2556 ทั้งนี้กรอบวงเงินสินเชื่อเพื่อใช้หมุนเวียนในโครงการ สำหรับปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 ต้องไม่เกิน 410,000 ล้านบาท โดยไม่รวมเงินทุนของ ธ.ก.ส. จำนวน 90,000 ล้านบาท

8.35 ผลการดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร

ณ วันที่ 31 มีนาคม 2563 ธ.ก.ส. ดำเนินโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร (รวมทุกผลิตผลการเกษตร) ประกอบด้วยโครงการรับจำนำผลิตผลการเกษตร ปีการผลิต 2551/2552 ปีการผลิต 2552 ปีการผลิต 2554/2555 ปีการผลิต 2555/2556 และปีการผลิต 2556/2557 จำนวนทั้งสิ้น 369,446.90 ล้านบาท แสดงรวมในงบการเงินของ ธ.ก.ส. จำนวน 113,288.92 ล้านบาท และเป็นเงินกู้ยืมจากสถาบันการเงินอื่นซึ่งรัฐบาลรับภาระชำระคืนเงินและดอกเบี้ยจากการกู้ยืมเงิน จำนวน 256,157.98 ล้านบาท โดยจำแนกตามแหล่งเงินที่ใช้ไป ดังนี้

๗๗

หน่วย : ล้านบาท

	31 มีนาคม 2563		31 มีนาคม 2562	
	แหล่งเงินที่ใช้ไป		แหล่งเงินที่ใช้ไป	
	จ.ก.ส.	สถาบัน การเงินอื่น	จ.ก.ส.	สถาบัน การเงินอื่น
ลูกหนี้โครงการตามรัฐธรรมนูญ				
ลูกหนี้รอกการชดเชยจากรัฐบาล				
โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 2551/2552	-	15,013.00	-	16,304.00
โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 2552	16,905.39	-	19,027.61	-
รวม	16,905.39	15,013.00	19,027.61	16,304.00
รวมลูกหนี้โครงการตามรัฐธรรมนูญ	16,905.39	15,013.00	19,027.61	16,304.00
ลูกหนี้โครงการตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐ				
เงินให้สินเชื่อแก่ลูกหนี้				
โครงการรักษาเสถียรภาพราคาขาย	1,059.45	5,000.00	1,599.72	6,813.98
รวม	1,059.45	5,000.00	1,599.72	6,813.98
ลูกหนี้รอกการชดเชยจากรัฐบาล				
โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 2554/2555	7,219.69	23,576.00	8,334.30	26,006.22
โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปรัง ปี 2555	13,934.15	58,673.00	15,914.34	61,924.00
โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2554/2555	6,331.39	-	7,124.16	99.80
โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปี 2555/2556 รอบที่ 1	-	12,330.40	-	24,814.70
โครงการรับจำนำข้าวเปลือก ปี 2555/2556 รอบที่ 2	10,859.25	106,094.08	11,048.22	105,905.28
โครงการรับจำนำมันสำปะหลัง ปี 2555/2556	6,736.84	-	7,585.30	-
โครงการรับจำนำข้าวเปลือกนาปี ปี 2556/2557	50,242.76	35,471.50	57,136.65	40,000.00
รวม	95,324.08	236,144.98	107,142.97	258,750.00
รวมลูกหนี้โครงการตามรัฐธรรมนูญนโยบายรัฐ	96,383.53	241,144.98	108,742.69	265,563.98
รวมทั้งสิ้น	113,288.92	256,157.98	127,770.30	281,867.98

8.36 การอนุมัติงบการเงิน

งบการเงินนี้ได้รับการอนุมัติจากผู้จัดการ จ.ก.ส. เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม 2563

๗๖๗